J. Kuulberg — E. Kuulberg — E. Martinson

Elavad arvud

Matemaatika õpperaamat algkoolidele

II õppeaasta

K./Ü. „LOODUS“, Tartu

J. Kuulberg — E. Kuulberg — E. Martinson

Elavad arvud

Matemaatika õpperaamat algkoolidele

II õppeaasta

Viies, muutmata trükk

2 1763

K./Ü. „LOODUS“, Tartu
1936

Illustreerinud kunstnik N. Mey, ümber töötanud J. Kuulberg.

K./Ü. „Looduse“ keeleline korrektor H. Pürkop.

2-56283
A-9379

O./Ü. K. Mattieseni trükikoda, Tartu, 1936.

1. Arvud 1—100.

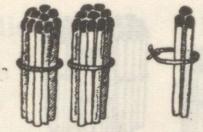

23 **2** kümnelist ja **3** ühelist ehk **kakskümmend kolm.** 23

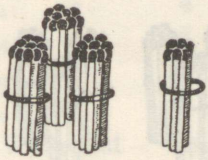

36 **3** kümnelist ja **6** ühelist ehk **kolmkümmend kuus.** 36

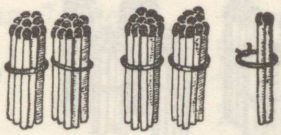

42 **4** kümnelist ja **2** ühelist ehk **nelikümmend kaks.** 42

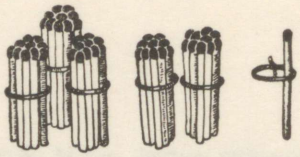

51 **5** kümnelist ja **1** üheline ehk **viiskümmend üks.** 51

68 **6** kümnelist ja **8** ühelist ehk **kuuskümmend kaheksa.** 68

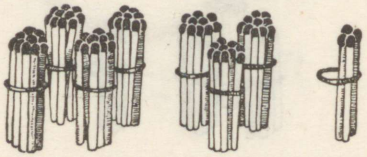

74 **7** kümnelist ja **4** ühelist ehk **seitsekümmend neli.** 74

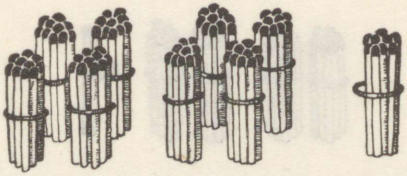

89 **8** kümnelist ja **9** ühelist ehk **kaheksakümmend üheksa.** 89

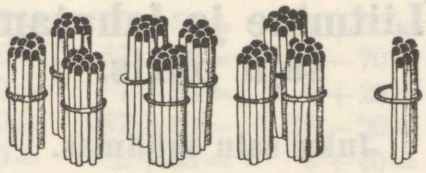

97 **9 kümnelist ja 7 ühelist ehk üheksakümmend seitse.** **97**

1. 6 kümn. 3 ühelist = 63 | 3 kümn. 5 ühelist = 35
5 „ 8 „ = | 9 „ 3 „ =
7 „ 2 „ = | 7 „ 6 „ =
2 „ 9 „ = | 2 „ 8 „ =
8 „ 1 „ = | 5 „ 4 „ =
4 „ 6 „ = | 8 „ 5 „ =

2. 3 kümn. 7 ühelist = | 5 kümn. 9 ühelist =
6 „ 5 „ = | 9 „ 1 „ =
4 „ 9 „ = | 4 „ 5 „ =
9 „ 6 „ = | 8 „ 3 „ =
2 „ 4 „ = | 6 „ 7 „ =
7 „ 8 „ = | 3 „ 4 „ =

3. 87 = 8 kümn. 7 ühelist | 26 = 2 kümn. 6 ühelist
54 = „ „ | 44 = „ „
39 = „ „ | 75 = „ „
62 = „ „ | 93 = „ „
24 = „ „ | 37 = „ „
70 = „ „ | 69 = „ „

4. 57 = 5 kümn. 7 ühelist | 42 = 4 kümn. 2 ühelist
30 = „ „ | 64 = „ „
83 = „ „ | 90 = „ „
72 = „ „ | 28 = „ „
41 = „ „ | 85 = „ „
95 = „ „ | 59 = „ „

2. Liitmine ja lahutamine saja piiris.

Juku saiu müümas.

1. Juku vaatab pealt, kuidas ema läikivaid rahakesi rahakotti loeb. Kotis on juba **60** senti. Juku võtab viimse **5**-sendise ja laseb sellegi teiste juurde libiseda. Mitu senti on nüüd kotis?

2. „Isa, kas sul juhtub olema peent raha?“ küsib ema. Isa raputab oma rahakoti lauale tühjaks. Seal on üldse **53** senti. **3** sendist saab ema omale. Mitu senti jääb isale?

3. Juku ema käib Jukuga turul saiu müümas. Saiad tuuakse pagari juurest. Pagar loeb Juku korvi **8** ilusat korpi ja **40** suhkrusaia. Arvuta.

4. Poeletil on **85** kringlit. Neist laseb ema **80** tükki oma korvi lugeda. Mitu kringlit jääb letile?

5.

40 + 2 =	90 + 4 =	50 + 6 =	40 + 8 =
42 − 2 =	94 − 4 =	56 − 6 =	63 − 3 =
70 + 5 =	60 + 7 =	80 + 3 =	50 + 3 =
75 − 5 =	67 − 7 =	83 − 3 =	22 − 2 =
20 + 8 =	30 + 9 =	20 + 5 =	70 + 6 =
28 − 8 =	39 − 9 =	25 − 5 =	89 − 9 =

6.

30 + 2 =	40 + 3 =	26 − 6 =	30 + 7 =
98 − 8 =	60 + 9 =	60 + 5 =	99 − 9 =
90 + 7 =	77 − 7 =	74 − 4 =	40 + 6 =
46 − 6 =	20 + 4 =	90 + 5 =	70 + 4 =
80 + 4 =	53 − 3 =	68 − 8 =	36 − 6 =
58 − 8 =	80 + 2 =	50 + 9 =	63 − 3 =

7.

4 + 30 =	3 + 50 =	9 + 70 =	5 + 30 =
34 − 30 =	53 − 50 =	79 − 70 =	99 − 90 =
8 + 60 =	7 + 80 =	6 + 20 =	4 + 90 =
68 − 60 =	87 − 80 =	26 − 20 =	47 − 40 =
5 + 90 =	2 + 40 =	8 + 40 =	6 + 50 =
95 − 90 =	42 − 40 =	48 − 40 =	73 − 70 =

8. Kui ema on Jukuga turule jõudnud, tuleb talumees ja ostab neilt **30** sendi eest suhkrusaiu ja ühe kringli. Mitme sendi eest ostis talumees saiu? Mis puudub, et seda arvutada?

9. Koolipoiss ostab **5**-sendise saia. Ta annab emale **25**-sendise. Arvuta.

10. Lõunaks on mõlemad korvid peaaegu tühjad. Järele jäänud on ainult **20** kringlit ja **9** suhkrusaia. Mitu saia on veel müümata?

11.

77 − 70 =	6 + 70 =	56 − 50 =	4 + 70 =
85 − 5 =	39 − 30 =	39 − 9 =	51 − 50 =
60 + 9 =	7 + 20 =	2 + 20 =	68 − 8 =
8 + 30 =	50 + 2 =	40 + 3 =	90 + 7 =
49 − 9 =	37 − 7 =	87 − 80 =	23 − 20 =
98 − 90 =	8 + 40 =	3 + 30 =	44 − 4 =

12.

7 + 40 = 47	60 + = 66	92 = 2 + 90	73 = 70 +
5 + = 35	90 + = 98	23 = 20 +	49 = 9 +
9 + = 29	70 + = 74	57 = 7 +	55 = 50 +
8 + = 78	30 + = 39	38 = 30 +	94 = 4 +
6 + = 86	80 + = 85	65 = 5 +	86 = 80 +
2 + = 52	20 + = 23	88 = 8 +	61 = 1 +

13.

$4 \cdot 20 + 6 =$	$28 - 8 + 40 =$	$60 : 2 + 7 =$
$90 : 3 + 8 =$	$46 - 6 - 30 =$	$6 \cdot 3 - 5 =$
$2 \cdot 30 + 7 =$	$75 - 5 + 20 =$	$9 \cdot 2 - 6 =$
$40 : 2 + 4 =$	$89 - 9 - 60 =$	$3 \cdot 5 + 4 =$
$(45 - 5) : 4 =$	$66 - 6 + 40 =$	$7 \cdot 2 + 5 =$
$12 + 8 - 3 =$	$37 - 7 + 50 =$	$5 \cdot 4 - 9 =$

Miku koolitee.

1. Miku sammub koolimaja poole. Tee viib üle ojakese. Siit sai ta läinud pühapäeval **22** ahvenat ja **7** särge. Arvuta.

2. Naabri Juku sai samal pühapäeval **5** kala vähem kui Miku. Mis arvutame siin?

3. Edasi läheb tee läbi kaasiku. Miku teab, et ses kaasikus kasvab **81** kaske ja **5** haaba. Mitu puud kasvab kaasikus?

4. Enne oli ses kaasikus **37** haaba, kuid läinud talvel raiuti suurem osa neist maha. Arvuta.

5.

$3 + 1 =$	$6 + 2 =$	$5 + 3 =$	$4 + 4 =$
$23 + 1 =$	$36 + 2 =$	$65 + 3 =$	$24 + 4 =$
$5 - 1 =$	$4 - 2 =$	$5 - 3 =$	$6 - 4 =$
$45 - 1 =$	$54 - 2 =$	$35 - 3 =$	$56 - 4 =$
$37 + 1 =$	$82 + 2 =$	$41 + 3 =$	$72 + 4 =$
$66 - 1 =$	$95 - 2 =$	$69 - 3 =$	$37 - 4 =$

6.

$3 + 5 =$	$1 + 6 =$	$2 + 7 =$	$1 + 8 =$
$43 + 5 =$	$31 + 6 =$	$62 + 7 =$	$21 + 8 =$
$9 - 5 =$	$8 - 6 =$	$8 - 7 =$	$9 - 8 =$
$29 - 5 =$	$78 - 6 =$	$98 - 7 =$	$49 - 8 =$
$64 + 5 =$	$53 + 6 =$	$51 + 7 =$	$91 + 8 =$
$58 - 5 =$	$28 - 6 =$	$79 - 7 =$	$69 - 8 =$

7.

94 + 5 =	49 − 6 =	57 − 5 =	47 − 3 =
47 − 4 =	51 + 7 =	43 + 3 =	71 + 8 =
89 − 8 =	64 + 2 =	78 − 2 =	97 − 6 =
55 + 3 =	88 − 4 =	83 + 6 =	23 + 6 =
63 + 4 =	66 + 3 =	76 − 4 =	84 + 5 =
28 − 6 =	39 − 8 =	87 + 2 =	75 − 2 =

8. Eemalt paistab pood. Miku kavatseb sealt osta **25** sendi eest ühe kaustiku ja **4** sendi eest sulgi. Mis võime siin arvutada?

9. Tee ääres telefonitraadil sidistab **38** pääsukest. Neist tõuseb **5** lendu. Mitu pääsukest jääb traadile?

10. Poe juures lõikab sulane palkidest aiaposte. Igast palgist saab **3** posti. Mitu posti saab **5** palgist?

11. Üldse on tarvis **39** posti. Saetud on juba **33** posti. Mitu palki peab veel postideks saagima?

12.

36 + 3 =	42 + 7 =	3 + 92 =	88 + 1 =
3 + 36 =	7 + 42 =	29 − 25 =	37 − 32 =
39 − 36 =	49 − 42 =	8 + 31 =	4 + 52 =
82 + 5 =	74 + 5 =	47 − 45 =	99 − 91 =
3 + 82 =	5 + 74 =	7 + 82 =	2 + 77 =
87 − 82 =	79 − 74 =	95 − 93 =	65 − 63 =

13.

31 + = 39	3 + = 29	69 = 63 +	67 = 6 +
85 + = 87	6 + = 98	75 = 71 +	79 = 2 +
54 + = 59	2 + = 58	36 = 34 +	56 = 4 +
42 + = 48	5 + = 77	88 = 83 +	28 = 5 +
73 + = 75	2 + = 39	57 = 55 +	48 = 7 +
94 + = 98	7 + = 88	23 = 21 +	97 = 5 +

14.

48 − 6 + 3 =	2 · 40 + 5 =	12 − 9 + 45 =
59 − 7 + 5 =	16 : 4 + 33 =	14 − 8 + 62 =
67 + 2 − 68 =	80 : 4 − 11 =	36 − 5 + 8 =
91 + 6 − 7 =	6 · 3 − 9 =	47 + 2 − 45 =
78 − 3 − 5 =	87 − 15 : 3 =	13 − 7 + 33 =
82 + 7 − 84 =	39 − 18 : 2 =	19 − 6 + 4 =

Turupäev.

1. Lepalinnas on turupäev. Keset turuplatsi istub sipelga-emand munakorvidega. Turule tulles oli tal ühes korvis **55** muna, teises **40** muna. Arvuta.

2. Müüdud on mõlemast korvist kokku **30** muna. Mitu muna on veel alles?

3. Põrisedes lendab turuplatsile mesilane müüma mesikooke. Tal on korvis **30** suurt ja **57** väiksemat kooki. Mitu kooki on mesilasel?

4. Kaks maiasmokka liblikat on kohe kooke ostmas. Kumbki neist võtab **20** väiksemat kooki. Mitu väikest kooki jääb veel järele?

5.

24 + 30 =	28 + 60 =	63 + 30 =	44 − 40 =
45 − 30 =	57 − 10 =	91 − 80 =	88 − 50 =
67 + 20 =	78 − 50 =	27 + 70 =	69 + 20 =
52 − 20 =	46 + 20 =	86 − 60 =	47 − 30 =
33 + 40 =	37 + 50 =	39 + 30 =	72 + 20 =
96 − 40 =	75 − 30 =	51 + 20 =	29 + 50 =

6.

35 + 20 =	42 + 30 =	60 + 22 =	10 + 26 =
20 + 35 =	30 + 42 =	96 − 66 =	93 − 53 =
55 − 35 =	72 − 42 =	20 + 47 =	50 + 42 =
48 + 40 =	32 + 50 =	84 − 74 =	95 − 85 =
40 + 48 =	50 + 32 =	50 + 38 =	20 + 71 =
88 − 48 =	82 − 32 =	99 − 19 =	83 − 23 =

7. Jaaniussike tahab oma laterna jaoks küünlaid osta. Igal ööl põletab ta **2** küünalt. Mitu küünalt peab jaaniussike ostma, et neid jätkuks üheks nädalaks ja veel **30** küünalt järele jääks?

8. Müüjal oli **6** pakki küünlaid, igas pakis **10** küünalt, ja veel **18** küünalt lahtiselt. Arvuta.

9. Ämblik ostis endale **42** kera hõbelõnga. Sellest kulub võrgu kudumiseks **30** kera. Mitu kera jääb järele?

10. Turuplats on üsna lagedaks jäänud. Ainult sipelgas istub veel tühjade munakorvide juures ja loeb raha. Tal oli turule tulles **20** senti, nüüd on aga **85** senti. Mitu senti sai sipelgas munade eest?

11.

43 + = 63	52 + = 82	39 = 20 +	78 = 30 +
50 + = 84	29 + = 59	58 = 18 +	42 = 12 +
80 + = 96	30 + = 88	83 = 63 +	88 = 48 +
35 + = 65	40 + = 93	66 = 50 +	34 = 20 +
70 + = 91	60 + = 79	93 = 70 +	53 = 40 +
26 + = 56	16 + = 56	47 = 17 +	75 = 25 +

12.

85 − 4 − 60 =	23 + 40 + 4 =	16 : (44 − 40) =
61 + 8 − 50 =	87 − 30 − 5 =	20 : (20 : 10) =
31 + 7 + 20 =	40 + 32 + 7 =	96 − 80 : 2 =
27 − 4 + 60 =	96 − 70 − 2 =	45 + 2 · 20 =
42 + 5 + 30 =	81 − 50 + 7 =	88 − 16 : 4 =
11 + 9 + 66 =	25 + 20 + 4 =	50 + 4 · 5 =

Kalapüük.

I.

1. Nooda alumise ääre küljes ripub **52** kivikest. „Neid on vähe," arvab onu ja riputab sinna veel **13** kivi. Mitu kivi on nüüd nooda küljes?

2. Nooda ülemise ääre küljes on **44** kasetohust rullikest. Neidki on vähe ja onu kinnitab sinna veel **21** rullikest lisaks. Arvuta.

3. Noot viiakse paati ja lastakse siis vette. Kaldast pisut kaugemal on järv sügav ja tohurullid kaovad vee alla. Veepinnale jääb ainult **32** rulli. Mitu rulli kaob vee alla?

4. Hakatakse noota kaldale vedama. Üksteise järel kerkivad tohud üles. Juba on veepinnal **52** rullikest. Mis arvutame siin?

5.

42 + 24 ehk	42 + 20 + 4 =	55 + 33 ehk	55 + 30 + 3 =
36 − 13 „	36 − 10 − 3 =	74 − 52 „	74 − 50 − 2 =
54 + 31 „	=	84 + 12 „	=
67 − 25 „	=	96 − 63 „	=
21 + 18 „	=	34 + 23 „	=
47 − 35 „	=	46 − 24 „	=

6.

66 + 32 =	86 − 46 =	62 + 26 =	89 − 49 =
79 − 59 =	94 − 51 =	27 + 52 =	61 + 34 =
41 + 38 =	37 + 22 =	77 − 66 =	28 + 41 =
58 − 44 =	51 + 17 =	56 − 23 =	68 − 53 =
81 + 14 =	48 − 13 =	47 − 34 =	37 + 61 =
42 + 26 =	55 − 24 =	54 + 25 =	44 + 22 =

7.

64 + 22 =	69 − 36 =	83 − 71 =	39 − 18 =
88 − 45 =	26 + 22 =	39 + 50 =	95 − 75 =
53 + 43 =	75 − 25 =	97 − 43 =	86 + 13 =
78 − 57 =	72 + 15 =	85 + 12 =	29 − 14 =
25 + 53 =	65 − 44 =	79 − 50 =	71 + 23 =
76 − 32 =	49 − 28 =	27 + 61 =	95 − 62 =

8. Lapsed ootavad, millal noot kaldale jõuab. „Läinud nädalal saime samast kohast **12** latikat ja **35** ahvenat," uhkustab Leo. Mitu kala on see kokku?

9. „Eile olime karja-Jukuga õngitsemas. Mina sain **21** kala, Juku sai **14** kala rohkem," seletab Ülo. Mitu kala sai Juku?

10. Mitu kala said mõlemad poisid kokku?

11. Koosta ülesanne kalapüügist, kus oleks tarvis liita **62** ja **27.**

12. Koosta ülesanne, kus tuleks **86**-st lahutada **33.**

13.

21 + = 39	33 + = 87	62 = 41 +	55 = 32 +
37 + = 48	13 + = 65	74 = 22 +	38 = 14 +
54 + = 74	63 + = 78	58 = 36 +	26 = 13 +
25 + = 38	24 + = 55	47 = 27 +	87 = 55 +
41 + = 77	36 + = 69	96 = 71 +	52 = 31 +
85 + = 96	21 + = 48	79 = 33 +	49 = 36 +

14.

$47-26+63=$	$82-2\cdot30=$	$90:3+62=$
$22+73-50=$	$39-3\cdot5=$	$6\cdot3+41=$
$50+44-62=$	$69-2\cdot9=$	$7\cdot2+75=$
$68-34+15=$	$78-4\cdot4=$	$3\cdot20+37=$
$30+5+22=$	$22+18:3=$	$9\cdot10-70=$
$51+8-17=$	$45+80:4=$	$5\cdot20-30=$

Millimeeter.

1. Vaatle sentimeetriteks ja millimeetriteks jagatud joonlauda. Mitu millimeetrit on **1**-s sentimeetris? Mitu millimeetrit on **2**-s, **3**-s, **4**-s, **5**-s sentimeetris?

2. Millimeeter kirjutatakse lühendatult **mm.** Tõmba joonlaua abil **33** mm pikkune joon. Mitu sentimeetrit ja mitu millimeetrit see on? Pikenda seda joont **7** mm võrra. Kui pika joone said sa nüüd?

3. Mitme millimeetri pikkune pabeririba jääb sulle, kui lõikad kääridega **4** cm pikkuse riba otsast **5** mm pikkuse tüki ära?

4. Ülo pikendas **22** mm pikkust joont **8** mm võrra. Arvuta.

5. Ühe kapi võti oli **54** mm pikk, teise kapi võti oli **6** mm pikem. Mis arvutame siin?

6.

$9+1=$	$8+2=$	$7+3=$	$6+4=$
$19+1=$	$28+2=$	$37+3=$	$56+4=$
$10-1=$	$10-2=$	$10-3=$	$10-4=$
$20-1=$	$70-2=$	$60-3=$	$40-4=$
$59+1=$	$88+2=$	$57+3=$	$86+4=$
$80-1=$	$30-2=$	$30-3=$	$70-4=$

7.	5 + 5 =	4 + 6 =	3 + 7 =	2 + 8 =
	15 + 5 =	44 + 6 =	63 + 7 =	22 + 8 =
	10 − 5 =	10 − 6 =	10 − 7 =	10 − 8 =
	50 − 5 =	30 − 6 =	80 − 7 =	40 − 8 =
	85 + 5 =	74 + 6 =	33 + 7 =	62 + 8 =
	40 − 5 =	90 − 6 =	70 − 7 =	90 − 8 =
8.	1 + 9 =	76 + 4 =	43 + 7 =	91 + 9 =
	21 + 9 =	70 − 5 =	90 − 6 =	65 + 5 =
	10 − 9 =	39 + 1 =	88 + 2 =	30 − 4 =
	50 − 9 =	40 − 5 =	70 − 8 =	27 + 3 =
	71 + 9 =	51 + 9 =	54 + 6 =	80 − 6 =
	40 − 9 =	60 − 7 =	50 − 9 =	20 − 7 =
9.	73 + 7 =	93 + 7 =	60 − 1 =	35 + 5 =
	86 + 4 =	70 − 9 =	44 + 6 =	90 − 9 =
	90 − 5 =	42 + 8 =	30 − 8 =	40 − 4 =
	55 + 5 =	50 − 6 =	90 − 2 =	97 + 3 =
	34 + 6 =	77 + 3 =	83 + 7 =	82 + 8 =
	62 + 8 =	20 − 7 =	70 − 5 =	46 + 4 =

Kalapüük.

II.

1. Kui noot viimaks kaldale tõmmatakse, on seal **1** suur latikas ja **59** väiksemat kala. Arvuta.

2. Saadud kaladest on **4** veel liiga väikesed; need laseb onu vette tagasi. Teised korjatakse kotti. Mitu kala sai kotti?

3. Üldse saadi sel päeval **86** kala. **66** kala pandi soola, teised küpsetati õhtusöögiks. Mitu kala küpsetati õhtusöögiks?

4.

28 + 2 =	59 + 1 =	4 + 26 =	50 − 7 =
2 + 28 =	2 + 88 =	6 + 64 =	8 + 22 =
53 + 7 =	67 + 3 =	72 + 8 =	70 − 9 =
7 + 53 =	9 + 51 =	60 − 8 =	2 + 68 =
66 + 4 =	36 + 4 =	9 + 31 =	90 − 5 =
4 + 66 =	1 + 99 =	83 + 7 =	3 + 97 =

5.

80 − 2 =	9 + 61 =	49 + 1 =	8 + 52 =
32 + 8 =	100 − 7 =	3 + 77 =	90 − 4 =
8 + 92 =	33 + 7 =	40 − 7 =	89 + 1 =
6 + 44 =	4 + 86 =	5 + 65 =	7 + 93 =
70 − 4 =	30 − 9 =	100 − 6 =	6 + 34 =
40 − 9 =	42 + 8 =	87 + 3 =	70 − 9 =

6. Onu kalatiigis on **9** linaskit. Mitu linaskit peab onu veel tiiki laskma, et neid senistega kokku saaks **40**?

7. Ilmar ja Leo õngitsevad. Neil on kahes ämbrikeses kokku **30** kala. Ühes ämbris on **7** kala. Mitu kala on teises ämbris?

8. Koosta ülesanne kalapüügist, kus tuleks **70**-st lahutada **8**; **51** liita **9**-ga; **5** liita **35**-ga.

9.

5 + 65 =	3 + 97 =	5 + = 60	80 = 3 +
40 − 8 =	30 − 6 =	2 + = 30	50 = 7 +
23 + 7 =	67 + 3 =	8 + = 20	90 = 9 +
90 − 6 =	100 − 4 =	6 + = 80	40 = 3 +
2 + 38 =	9 + 71 =	3 + = 70	60 = 6 +
50 − 9 =	80 − 5 =	6 + = 50	20 = 5 +

10.

70 − 6 + 22 =	5 + 35 − 8 =	35 + 20 + 5 =
82 + 8 − 50 =	6 + 44 − 3 =	87 − 34 + 7 =
40 − 9 + 34 =	9 + 71 − 4 =	50 + 28 − 6 =
63 + 7 − 40 =	4 + 86 − 7 =	90 − 40 − 8 =
90 − 5 − 21 =	3 + 57 − 9 =	69 − 37 + 8 =
33 + 3 + 53 =	8 + 62 − 5 =	94 − 71 + 7 =

Mesilastest.

1. Heinamaal samblas elutseb mesilastepere. Praegu on kodus ainult **25** mesilast, teised **65** on mett otsimas. Mitu mesilast on ses peres?

2. Pesas on kaks suurt mesikärge. Ühes on **24** meeämbrit, teises **12** ämbrit rohkem. Mitu meeämbrit on mõlemas kärjes kokku?

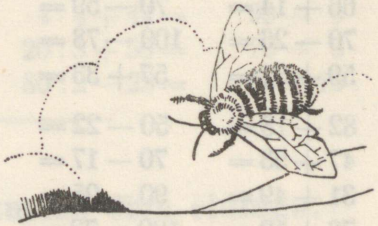

3. „Kui oleks veel **6** päeva kuiva ilma, et jõuaksime korjata päevas **3** ämbrit mett, siis saaksime kõik ämbrid täis," seletab vanem mesilane teistele. Arvuta.

4. Põrisedes lendab mesilane kraavikaldale, kus **70** ristikheina-nuppu punab. **23** nuppu on juba varemini tühjaks korjatud, teistel kõikidel peatub mesilane. Mitmel õienupul ta peatub?

5.

25+15 ehk	25+10+5=	42+28 ehk	42+20+8=
60−15 „	60−10−5=	70−33 „	70−30−3=
56+24 „	=	39+41 „	=
80−36 „	=	90−64 „	=
67+33 „	=	24+56 „	=
50−28 „	=	40−27 „	=

6.

44+26=	36+24=	32+38=	76+24=
75+15=	68+12=	30−18=	53+47=
60−18=	20−13=	41+59=	60−43=
90−37=	50−27=	90−43=	17+53=
64+16=	100−83=	50−19=	40−14=
28+62=	40−36=	37+23=	55+25=

7.

29+41=	33+57=	70−48=	80−62=
80−55=	46+34=	74+16=	62+28=
30−17=	35+25=	83+17=	100−61=
66+14=	70−59=	60−37=	43+47=
70−26=	100−78=	90−68=	54+36=
59+31=	57+33=	18+32=	20−15=

8.

82+18=	50−22=	34+26=	45+45=
47+53=	70−17=	52+38=	63+37=
31+49=	90−25=	69+31=	80−27=
78+12=	100−72=	73+27=	50−25=
30−22=	73+17=	80−49=	90−48=
90−79=	48+32=	50−41=	30−16=

---

9. Mesilas on **50** mesipuud. Mitu puud jääb veel mesilasse, kui sealt ära müüa **12**; **18**; **27**; **39** mesipuud?

10. Aidas on kolmes nõus kokku **40** kilo mett. Kahes nõus on kummaski **12** kilo. Mitu kilo mett on kolmandas nõus?

11. Kolmandasse nõusse mahub üldse **30** kilo mett. Mitu kilo mett peaksime sinna juurde panema, et nõu täis saaks?

12. Sügisel oli isal palju mett. Ta müüs ära **46** kilo ja omale jättis **14** kilo. Arvuta.

13.

39+	=70	75+	=100	90=46+		100=73+	
63+	=90	26+	= 60	80=21+		50=39+	
14+	=50	47+	= 90	40=18+		70=54+	
58+	=80	82+	=100	60=37+		30=12+	
25+	=70	58+	= 70	50=24+		90=65+	
31+	=60	33+	= 80	70=35+		40=28+	

14.

(35 + 25) : 3 =	40 : 2 − 15 =	38 + 4 · 3 =
18 + 22 + 32 =	3 · 6 + 32 =	80 − 3 · 5 =
(86 − 46) : 4 =	60 : 2 − 24 =	42 + 2 · 20 =
(50 − 43) · 2 =	4 · 4 + 44 =	90 − 9 · 2 =
18 : 2 + 71 =	20 : 5 + 56 =	70 − 6 · 3 =
90 : 3 − 27 =	80 : 2 − 29 =	35 + 15 : 3 =

Riidevarn jutustab oma elulugu.

I.

1. „Kui noor kaseke esimest korda päevavalgust nägi," algas riidevarn, „seisid ta ümber teda sõbralikult tervitades **29** kuuse- ja **5** haavataime." Arvuta.

2. „Üksteise järel kerkis mullapõuest uusi taimekesi juurde, nii et neid varsti oli kokku **61**. Kuid ühel päeval tallasid lehmad **7** taimekest puruks." Mitu jäi neid terveks?

3. „Kui puud olid juba üsna suured, tuli kord jõulu eel mees kirvega ja viis ära **3** kuuske." Mis arvutame kuuskedest, teades, et järele jäi neid **39**?

9+1=10 11—1=10

4.

9+2	ehk	9+1+1=	9+3	ehk	9+1+2=
39+2	„	=	89+3	„	=
11—2	„	11—1—1=	11—3	„	11—1—2=
51—2	„	=	31—3	„	=
69+2	„	=	19+3	„	=
41—2	„	=	81—3	„	=

5.

9+4	ehk	9+1+3=	9+5	ehk	9+1+4=
49+4	„	=	69+5	„	=
11—4	„	11—1—3=	11—5	„	11—1—4=
41—4	„	=	71—5	„	=
79+4	„	=	29+5	„	=
91—4	„	=	31—5	„	=

6.

9+6	ehk	9+1+5=	9+7	ehk	9+1+6=
59+6	„	=	49+7	„	=
11—6	„	11—1—5=	11—7	„	11—1—6=
81—6	„	=	41—7	„	=
89+6	„	=	79+7	„	=
21—6	„	=	91—7	„	=

7.

9+8	ehk	9+1+7=	9+9	ehk	9+1+8=
69+8	„	=	39+9	„	=
11—8	„	11—1—7=	11—9	„	11—1—8=
31—8	„	=	61—9	„	=
29+8	„	=	89+9	„	=
51—8	„	=	81—9	„	=

8.

39+7=	79+9=	59+3=	41—8=
21—3=	61—7=	31—6=	69+3=
79+5=	49+8=	39+5=	49+5=
31—4=	81—5=	21—8=	91—2=
59+8=	69+4=	89+4=	29+7=
51—9=	51—6=	71—9=	61—4=

9. Kuuse otsas oli **71** käbi. Orav viis sealt oma perekonnale **3**; **6**; **8** käbi. Mitu käbi jäi kuuse otsa?

10. Ühes käbis on **31** ilusat tiivakesega seemet. Tuul raputab sealt välja **5** seemnekest. Arvuta.

11. Kuusest kaugel pehmes mullas magab **49** samasugust seemnekest. Tuul viib ka need **5** seemnekest sinna teiste kõrvale. Mis arvutame siin?

12. Mitu seemnekest on kahes käbis kokku, kui ühes neist on **29** seemnekest, teises aga **2** rohkem?

13. Koosta ülesanne käbidest, kus tuleks liita **39** ja **8**.

14. Koosta ülesanne, kus tuleks **41**-st lahutada **7**.

15.

69 + 6 =	19 + 7 =	41 − 3 =	51 − 8 =
6 + 69 =	7 + 19 =	71 − 8 =	7 + 89 =
89 + 8 =	49 + 3 =	5 + 59 =	21 − 3 =
8 + 89 =	81 − 7 =	4 + 19 =	39 + 4 =
39 + 5 =	9 + 29 =	61 − 9 =	81 − 8 =
5 + 39 =	8 + 39 =	49 + 8 =	6 + 59 =

16.

5 + 79 =	8 + 69 =	6 + 59 =	4 + 89 =
21 − 6 =	91 − 5 =	89 + 5 =	31 − 8 =
4 + 29 =	2 + 19 =	9 + 39 =	5 + 29 =
51 − 9 =	31 − 7 =	51 − 4 =	41 − 6 =
3 + 49 =	6 + 89 =	4 + 79 =	61 − 5 =
71 − 7 =	69 + 8 =	91 − 7 =	7 + 59 =

17.

7 + 49 =	9 + 69 =	9 + = 31	51 = 5 +
41 − 8 =	81 − 4 =	3 + = 71	81 = 4 +
3 + 89 =	5 + 79 =	5 + = 61	61 = 7 +
71 − 6 =	31 − 7 =	8 + = 41	91 = 9 +
6 + 39 =	8 + 29 =	4 + = 81	41 = 6 +
51 − 9 =	91 − 6 =	7 + = 51	71 = 8 +

18.

$39+5+26=$	$20:4+49=$	$79+15:3=$
$81-7-53=$	$4\cdot 20-66=$	$51-18:2=$
$69+8-37=$	$7\cdot 2+76=$	$39+3\cdot 3=$
$31-4+42=$	$90:3-14=$	$71-2\cdot 4=$
$79+5-22=$	$60:2+45=$	$29+12:2=$
$91-8-51=$	$3\cdot 5+32=$	$81-16:4=$

Riidevarn jutustab oma elulugu.

II.

1. „Möödus aastaid," jätkas riidevarn. „Ühel päeval tulid puuraiujad. Õhtuks oli maas **38** puud. Järgmisel päeval saeti maha veel **7** puud, nende seas ka kask." Mitu puud saeti kokku maha?

2. „**23** peenemat puud lõikame põletuspuudeks, teised jätame palkideks," arvas vanem tööline. Nii tehtigi. Mitu puud jäeti palkideks?

3. „Kõik palgid veeti jõe äärde. Esimesse koormasse sai **4** palki. Ülejäänud palgid jaotati ühetasa **6** koormasse." Mis arvutame siin?

4. „Kurvalt kõigutasid järelejäänud puud oma latvu. „Nüüd on meid siin kõigest **42**," lausus mänd oma naabrile. Mõni päev hiljem murdis torm neistki veel **5** maha." Mitu puud jäi järele?

	8+2=10			12−2=10		
5.	8+3 ehk	8+2+1=		8+4 ehk	8+2+2=	
	48+3 „	=		88+4 „	=	
	12−3 „	12−2−1=		12−4 „	12−2−2=	
	32−3 „	=		62−4 „	=	
	68+3 „	=		58+4 „	=	
	52−3 „	=		92−4 „	=	
6.	8+5 ehk	8+2+3=		8+6 ehk	8+2+4=	
	78+5 „	=		48+6 „	=	
	12−5 „	12−2−3=		12−6 „	12−2−4=	
	42−5 „	=		22−6 „	=	
	28+5 „	=		38+6 „	=	
	82−5 „	=		52−6 „	=	
7.	8+7 ehk	8+2+5=		8+8 ehk	8+2+6=	
	68+7 „	=		58+8 „	=	
	12−7 „	12−2−5=		12−8 „	12−2−6=	
	32−7 „	=		72−8 „	=	
	88+7 „	=		28+8 „	=	
	62−7 „	=		42−8 „	=	
8.	8+9 ehk	8+2+7=		22−8=		18+9=
	78+9 „	=		18+7=		72−5=
	12−9 „	12−2−7=		58+3=		68+4=
	92−9 „	=		32−4=		52−6=
	38+9 „	=		78+6=		48+5=
	82−9 „	=		42−7=		82−3=
9.	88+8=	88+6=		52−7=		42−6=
	12−9=	92−5=		78+3=		68+9=
	28+6=	72−4=		62−9=		92−3=
	32−5=	32−6=		22−5=		48+5=
	48+8=	68+5=		42−4=		62−8=
	82−7=	22−9=		38+3=		72−3=

10. Jõekaldal on kaks palgivirna: ühes on **58** palki, teises **5**; **8**; **22**; **40** palki. Mitu palki on mõlemas virnas kokku?

11. Jões ujub kaks palgiparve: ühes on **92** palki, teises **11**; **32**; **9**; **4** palki vähem. Mitu palki on teises parves?

12. Riidas on **9** pakku. Mitu pakku tuleks veel riita panna, et sinna saaks kokku **12**; **32**; **50** pakku?

13. Ühest palgist saadi **18** pakku, teisest **3** pakku rohkem. Mitu pakku saadi kahest palgist kokku?

14.

18 + 6 =	78 + 7 =	38 + 8 =	42 − 7 =
6 + 18 =	7 + 78 =	7 + 58 =	32 + 38 =
58 + 9 =	28 + 9 =	18 + 4 =	58 + 7 =
9 + 58 =	5 + 88 =	3 + 78 =	62 − 3 =
38 + 4 =	48 + 7 =	68 + 9 =	5 + 28 =
4 + 38 =	6 + 68 =	7 + 28 =	9 + 18 =

15.

3 + 88 =	32 − 9 =	9 + 68 =	82 − 6 =
52 − 9 =	6 + 48 =	78 + 12 =	4 + 58 =
9 + 48 =	6 + 34 =	72 − 9 =	52 − 4 =
92 − 7 =	62 − 6 =	3 + 28 =	7 + 88 =
5 + 78 =	3 + 58 =	42 − 6 =	68 + 8 =
82 − 5 =	88 + 2 =	4 + 78 =	9 + 38 =

16.

6 + 78 =	7 + 68 =	9 + = 42	52 = 7 +
52 − 4 =	92 − 3 =	3 + = 92	92 = 5 +
4 + 38 =	5 + 88 =	6 + = 62	42 = 9 +
82 − 9 =	62 − 7 =	7 + = 32	72 = 4 +
9 + 68 =	8 + 58 =	4 + = 72	62 = 8 +
72 − 5 =	42 − 8 =	8 + = 82	32 = 6 +

17.

38 + 4 + 21 =	31 + 19 − 28 =	(23 + 37) : 3 =
82 − 7 − 25 =	84 − 32 + 13 =	(52 − 48) · 5 =
25 + 5 − 18 =	9 + 48 − 22 =	(95 − 15) : 8 =
71 − 9 + 33 =	60 − 15 − 21 =	(16 + 4) : 4 =
69 + 7 − 46 =	5 + 28 + 47 =	(15 + 45) : 2 =
38 + 3 + 49 =	17 + 22 + 41 =	(39 − 19) : 5 =

Teele, teele, kurekesed!

1. Papisoo keskele lagendikule lendab parves **17** kurge ja vähe aja pärast veel **6** kurge. Mitu kurge on koos?

2. Ivakese aja pärast on lagendikul juba **33** kurge. **4** neist tõuseb lendu. Mitu kurge jääb lagendikule?

3. Üle Papisoo lendab lõuna poole kaks kurerongi. Ühes on **8**, teises **37** kurge. Arvuta.

4. Mitu kurge on kokku kahes rongis, kui ühes on **42** kurge, teises aga **9** kurge vähem?

	7+**3**=10		13−**3**=10	
5.	7+4 ehk	7+3+1=	7+5 ehk	7+3+2=
	27+4 „	=	37+5 „	=
	13−4 „	13−3−1=	13−5 „	13−3−2=
	43−4 „	=	63−5 „	=
	57+4 „	=	77+5 „	=
	23−4 „	=	33−5 „	=
6.	7+6 ehk	7+3+3=	7+7 ehk	7+3+4=
	47+6 „	=	17+7 „	=
	13−6 „	13−3−3=	13−7 „	13−3−4=
	73−6 „	=	93−7 „	=
	87+6 „	=	67+7 „	=
	53−6 „	=	83−7 „	=

7.

7+8	ehk	7+3+5=	7+9	ehk	7+3+6=
37+8	„	=	47+9	„	=
13—8	„	13—3—5=	13—9	„	13—3—6=
63—8	„	=	23—9	„	=
27+8	„	=	87+9	„	=
43—8	„	=	73—9	„	=

8.

27+7=	87+8=	33—4=	57+5=
93—5=	53—4=	93—8=	53—8=
47+5=	77+8=	37+4=	92—6=
33—8=	83—4=	87+6=	89+7=
37+9=	53—9=	48+9=	33—9=
83—6=	57+7=	71—8=	77+4=

9.

57+ 6=	67+ 5=	63— 9=	81— 4=
6+57=	5+67=	7+47=	6+69=
17+ 4=	23— 7=	43— 6=	51— 3=
4+17=	8+37=	5+17=	7+38=
77+ 9=	73— 5=	32— 9=	83— 5=
9+77=	6+67=	8+47=	9+67=

10. Nurmele laskub **67** kuldnokka. Enne oli neid seal **7**. Vähe aja pärast lendab ära **32** kuldnokka. Mis võime siin arvutada?

11. Lenduläinud kuldnokad peatuvad kahe pärna ladvas. Mitu kuldnokka võiks olla kummagi ladvas?

12. Talu õuna-aias elutseb **43** kuldnokka, naabriaias on aga **7; 9; 12** kuldnokka vähem. Kõik nad tahavad koos teele minna. Mitu kuldnokka oleks siis parves?

13. Järves ujub **33** parti. Korraga ehmuvad nad. **7** neist pääseb peitu pilliroopadrikusse, **14** poeb vee alla, teised põgenevad lendu tõustes. Mitu parti põgeneb lendu tõustes?

14.

9 + 17 =	6 + 17 =	57 + 9 =	63 − 6 =
23 − 8 =	57 + 8 =	43 − 7 =	93 − 4 =
87 + 4 =	47 + 4 =	29 + 6 =	17 + 8 =
6 + 27 =	53 − 5 =	62 − 5 =	67 + 4 =
43 − 5 =	7 + 37 =	87 + 8 =	87 + 5 =
93 − 9 =	77 + 6 =	23 − 8 =	33 − 7 =

15.

93 − 6 =	9 + 27 =	83 − 9 =	63 − 4 =
7 + 57 =	13 − 6 =	27 + 5 =	39 + 8 =
53 − 8 =	5 + 88 =	33 − 5 =	52 − 6 =
8 + 42 =	37 + 6 =	47 + 7 =	37 + 9 =
77 + 7 =	9 + 17 =	67 + 6 =	73 − 7 =
73 − 8 =	51 − 3 =	23 − 4 =	18 + 8 =

16.

9 + 27 =	8 + 27 =	8 + = 93	43 = 9 +
57 + 6 =	47 + 6 =	4 + = 53	73 = 4 +
43 − 8 =	73 − 9 =	6 + = 73	93 = 7 +
5 + 87 =	7 + 67 =	9 + = 43	23 = 8 +
37 + 4 =	37 + 5 =	5 + = 63	63 = 5 +
93 − 7 =	83 − 4 =	7 + = 33	83 = 6 +

17.

36 + 14 − 6 =	40 − 15 + 22 =	(28 + 32) : 3 =
70 − 42 + 9 =	38 + 52 − 64 =	(70 − 63) · 2 =
47 + 53 − 8 =	28 + 60 − 13 =	(9 + 11) : 4 =
58 + 13 + 5 =	80 − 33 + 11 =	(45 − 25) : 5 =
87 + 13 − 7 =	26 + 44 − 36 =	80 : 4 − 7 =
50 − 18 + 8 =	70 − 48 + 17 =	3 · 30 − 5 =

Liiter.

1. Mõõda, mitu täit liitrit vett läheb pange; patta; pesukaussi. Mida mõõdetakse peale vee veel liitriga?

2. Liiter kirjutatakse lühendatult **l**. Aednik müüs ühel päeval **84** l sõstraid, teisel päeval aga **7** l vähem. Arvuta.

3. Kotis oli **55** l herneid. Sinna puistati veel **9** l juurde. Mis arvutame siin?

4. Ühes kastis oli **25** l jõhvikaid, teises kastis oli **6** l vähem. Mitu liitrit jõhvikaid oli teises kastis?

6+**4**=10 14−**4**=10
5+**5**=10 15−**5**=10

5.

6+5	ehk	6+4+1=	6+6	ehk	6+4+2=
36+5	„	=	26+6	„	=
14−5	„	14−4−1=	14−6	„	14−4−2=
54−5	„	=	44−6	„	=
66+5	„	=	56+6	„	=
84−5	„	=	24−6	„	=

6.

6+7	ehk	6+4+3=	6+8	ehk	6+4+4=
86+7	„	=	76+8	„	=
14−7	„	14−4−3=	14−8	„	14−4−4=
34−7	„	=	64−8	„	=
46+7	„	=	16+8	„	=
74−7	„	=	94−8	„	=

7.

6+9	ehk	6+4+5=	5+6	ehk	5+5+1=
26+9	„	=	25+6	„	=
14−9	„	14−4−5=	15−6	„	15−5−1=
84−9	„	=	25−6	„	=
56+9	„	=	45+6	„	=
54−9	„	=	75−6	„	=

8.

5+7	ehk	5+5+2=	5+8	ehk	5+5+3=
85+7	„	=	75+8	„	=
15—7	„	15—5—2=	15—8	„	15—5—3=
35—7	„	=	95—8	„	=
65+7	„	=	55+8	„	=
55—7	„	=	45—8	„	=

9.

5+9	ehk	5+5+4=	66+7=	85+6=
15+9	„	=	74—9=	35—8=
15—9	„	15—5—4=	76+5=	24—7=
65—9	„	=	44—8=	46+5=
35+9	„	=	55+7=	35+8=
85—9	„	=	75—9=	65—6=

10. Punik annab päevas **15** l piima, Kirjak annab **7** l rohkem. Arvuta.

11. Mikk korjas ühel päeval **25** l pähkleid, teisel päeval aga **8** l vähem. Mis arvutame siin?

12. Vaadis oli **64** l bensiini. Sellest müüdi ära **51**. Mitu liitrit bensiini jäi vaati?

13. Perenaine sai sügisel **34** l sibulaid. Neist jättis ta **8** l endale, teised viis turule. Mitu liitrit sibulaid viis perenaine turule?

14.

15+ 7=	45+ 9=	8+66=	64— 6=
7+15=	9+45=	95— 9=	25— 7=
56+ 8=	45— 9=	7+35=	7+76=
8+56=	5+86=	44— 7=	65— 8=
65+ 6=	15— 7=	8+26=	8+85=
6+65=	9+75=	55+ 9=	84— 7=

15.

6 + 16 =	9 + 36 =	8 + 25 =	7 + 16 =
86 + 9 =	55 − 8 =	36 + 7 =	25 + 9 =
64 − 7 =	25 − 6 =	74 − 9 =	45 − 6 =
15 − 8 =	94 − 7 =	35 − 6 =	9 + 26 =
34 − 9 =	7 + 75 =	45 − 7 =	84 − 8 =
7 + 45 =	25 + 8 =	8 + 56 =	64 − 9 =

16.

5 + 66 =	36 + 8 =	7 + = 54	24 = 7 +
35 − 8 =	9 + 55 =	9 + = 75	45 = 9 +
84 − 7 =	24 − 6 =	6 + = 94	94 = 6 +
65 + 6 =	95 − 7 =	8 + = 35	75 = 8 +
7 + 85 =	75 − 9 =	5 + = 44	54 = 5 +
44 − 9 =	5 + 46 =	9 + = 65	85 = 6 +

17.

40 − 14 + 9 =	(33 + 47) : 4 =	39 + 14 : 2 =
30 + 13 − 7 =	(12 + 8) · 3 =	60 − 5 · 3 =
28 + 22 − 4 =	(49 − 33) : 4 =	42 − 18 : 3 =
97 − 62 + 8 =	(17 − 14) · 6 =	75 + 4 · 5 =
70 − 33 + 6 =	(64 + 26) : 3 =	37 + 15 : 3 =
52 + 18 − 3 =	(57 − 37) : 4 =	48 + 2 · 6 =

Rehepeks.

1. Nurmel on näha **34** viljarõuku. Peremees teab aga, et mäe taga on veel **8** rõuku. Mitu viljarõuku on põllul?

2. Kõlab pikk vile; masin lastakse käima. Varsti on **5** rõuku nurmelt kadunud. Mitu rõuku on veel järel?

3. Pekstud vili viiakse aita ja pannakse salvedesse. Salves on juba **7** kotti teri. Sinna mahub veel **54** kotti. Arvuta.

4. Arno veab vana Miiraga õlgi. Kaks õlekuhja on juba valmis. Ühes kuhjas on **58** koormat, teises **9** koormat vähem. Mis arvutame siin?

5. Perenaine tõi töölistele õhtuooteks **37** suurt võileiba. Iga tööline võttis ühe leiva ja korvi jäi veel **9** leiba. Palju oli töölisi?

$4+\mathbf{6}=10$ $\quad$ $16-\mathbf{6}=10$
$3+\mathbf{7}=10$ $\quad$ $17-\mathbf{7}=10$
$2+\mathbf{8}=10$ $\quad$ $18-\mathbf{8}=10$

6.

4+7	ehk	4+6+1=	4+8	ehk	4+6+2=
24+7	„	=	44+8	„	=
16−7	„	16−6−1=	16−8	„	16−6−2=
46−7	„	=	36−8	„	=
74+7	„	=	64+8	„	=
96−7	„	=	56−8	„	=

7.

4+9	ehk	4+6+3=	3+8	ehk	3+7+1=
34+9	„	=	53+8	„	=
16−9	„	16−6−3=	17−8	„	17−7−1=
26−9	„	=	67−8	„	=
84+9	„	=	13+8	„	=
76−9	„	=	87−8	„	=

8.

3+9	ehk	3+7+2=	2+9	ehk	2+8+1=
73+9	„	=	32+9	„	=
17−9	„	17−7−2=	18−9	„	18−8−1=
47−9	„	=	58−9	„	=
23+9	„	=	82+9	„	=
97−9	„	=	28−9	„	=

9.	54 + 7 =	14 + 8 =	52 + 9 =	46 − 9 =
	86 − 8 =	16 − 9 =	36 − 7 =	96 − 8 =
	43 + 8 =	63 + 9 =	77 − 9 =	23 + 9 =
	37 − 8 =	57 − 8 =	83 + 8 =	24 + 8 =
	62 + 9 =	66 − 7 =	68 − 9 =	62 − 5 =
	48 − 9 =	33 + 8 =	97 − 8 =	74 − 7 =
10.	18 − 9 =	42 + 8 =	84 + 7 =	94 − 7 =
	66 − 8 =	36 − 9 =	52 − 5 =	88 + 4 =
	83 + 9 =	77 − 8 =	17 − 9 =	63 + 8 =
	98 − 9 =	82 + 8 =	44 + 9 =	22 + 9 =
	14 + 7 =	49 + 3 =	86 − 9 =	17 − 8 =
	57 − 9 =	87 − 9 =	55 + 8 =	56 − 9 =

11. Vili on pekstud. Kaeru saadi **96** kotti. Otri on salves **64** kotti ja õues vankris veel **7** kotti. Mitu kotti saadi kaeru rohkem kui otri?

12. Rukkisalved on peaaegu tühjad; ühes on **9** kotti teri, teises **13** kotti. Kuivatises on aga veel **34** kotti rukkeid. Arvuta.

13. Salvest, milles oli **88** kotti kaeru, viidi veskile **9**; **12**; **24** kotti. Mitu kotti kaeru on veel salves?

14. Naabri-peremees sai **67** kotti rukkeid. Neist müüs ta ühele ostjale **9** kotti, teisele **22** kotti. Mitu kotti rukkeid jättis ta oma tarvis?

15. Asunik sai põllult **48** kotti kaeru. Neist jättis ta seemneks **8** kotti ja loomatoiduks **23** kotti. Ülejäänud kaerad müüs asunik ära. Mitu kotti kaeru müüs asunik?

16.

82 + 9 =	34 + 7 =	88 − 9 =	9 + 42 =
9 + 82 =	7 + 34 =	4 + 39 =	44 + 7 =
73 + 9 =	8 + 26 =	86 − 7 =	27 − 8 =
9 + 73 =	38 − 9 =	9 + 33 =	9 + 13 =
74 + 8 =	9 + 64 =	84 + 8 =	4 + 27 =
8 + 74 =	47 − 8 =	9 + 53 =	38 − 9 =

17.

16 − 8 =	76 − 7 =	88 − 9 =	96 − 8 =
67 − 9 =	9 + 72 =	46 − 8 =	7 + 64 =
6 + 38 =	24 + 7 =	8 + 54 =	66 − 7 =
9 + 64 =	58 − 9 =	64 + 8 =	8 + 33 =
36 − 8 =	7 + 44 =	55 − 6 =	48 − 9 =
8 + 53 =	37 − 8 =	9 + 34 =	32 + 9 =

18.

8 + 53 =	6 + 57 =	7 + = 66	56 = 7 +
37 − 9 =	83 − 5 =	9 + = 37	97 = 9 +
54 + 7 =	9 + 72 =	8 + = 96	76 = 7 +
9 + 64 =	64 − 6 =	9 + = 28	85 = 8 +
26 − 8 =	8 + 23 =	8 + = 57	42 = 3 +
8 + 45 =	78 − 9 =	7 + = 85	58 = 9 +

19.

34 − 9 + 25 =	43 + 8 − 30 =	(32 + 18) : 10 =
58 − 9 + 31 =	66 + 7 − 52 =	(28 − 8) : 2 =
23 − 8 + 44 =	28 + 4 − 12 =	(13 + 17) : 3 =
65 − 7 + 12 =	75 + 6 − 40 =	(45 − 25) : 5 =
77 − 8 + 21 =	69 + 5 − 43 =	(28 − 16) : 6 =
43 − 6 + 22 =	82 + 9 − 31 =	(12 − 9) · 30 =

Õpilaste arvust.

1. Meie kooli esimeses klassis on **19** õpilast, teises klassis aga on **4** õpilast rohkem kui esimeses. Mitu õpilast on teises klassis?

2. Kolmandas klassis on **21** õpilast, neljandas klassis aga on **5** õpilast vähem kui kolmandas. Arvuta.

3. Viiendas klassis on **8** õpilast vähem kui teises, kuuendas aga **9** õpilast vähem kui kolmandas. Mitu õpilast on viiendas ja kuuendas klassis kokku?

4. Mitu õpilast on kokku meie kooli esimeses ja kolmandas klassis? — meie kooli esimeses, kolmandas, viiendas ja kuuendas klassis? — meie kooli esimeses, teises, kolmandas, viiendas ja kuuendas klassis?

5. Mitu õpilast on üldse meie koolis?

6.

26 + 5 =	49 + 3 =	55 + 8 =	84 + 9 =
35 + 9 =	73 + 8 =	36 − 7 =	46 − 8 =
93 − 7 =	24 − 6 =	18 + 6 =	9 + 43 =
73 − 5 =	82 − 4 =	65 − 9 =	5 + 67 =
85 + 7 =	14 + 8 =	64 + 8 =	77 − 8 =
97 − 8 =	63 − 5 =	72 − 3 =	38 − 9 =

7.

25 − 9 =	75 + 9 =	27 + 7 =	4 + 47 =
86 + 6 =	42 − 3 =	81 − 7 =	8 + 88 =
74 − 6 =	34 + 9 =	17 + 5 =	3 + 28 =
45 − 7 =	62 − 9 =	33 − 5 =	41 − 8 =
76 − 9 =	96 − 9 =	44 − 7 =	7 + 16 =
87 + 5 =	23 + 8 =	39 + 6 =	48 + 6 =

8.

37 + 8 =	32 − 9 =	53 − 6 =	78 − 9 =
71 − 4 =	22 + 9 =	66 + 8 =	61 − 5 =
69 + 5 =	57 + 5 =	19 + 9 =	4 + 68 =
58 + 3 =	89 + 2 =	13 − 7 =	7 + 29 =
15 − 8 =	54 − 7 =	56 − 9 =	94 − 6 =
79 + 4 =	91 − 8 =	31 − 8 =	9 + 83 =

9.

37 + 5 =	95 − 8 =	63 + 8 =	7 + 75 =
52 − 4 =	59 + 6 =	77 + 5 =	82 − 8 =
92 − 9 =	98 − 9 =	76 − 7 =	6 + 66 =
68 + 5 =	26 + 9 =	38 + 3 =	43 − 5 =
35 + 7 =	73 − 6 =	21 − 2 =	36 − 9 =
71 − 2 =	51 − 6 =	74 + 9 =	8 + 47 =

---

10. Klassis oli **23** õpilast. Neist jäi teiseks aastaks samasse klassi **4** õpilast. Arvuta.

11. Klassis oli nimestiku järgi **35** õpilast. Neist puudus **8**. Mis arvutame siin?

12. Koolis on **53** poissi. Tüdrukuid on **6** vähem. Mitu õpilast on ses koolis?

13. Mitu õpilast on koolis, kui poisse on **45**, tüdrukuid aga **8** rohkem?

14.

81 − 3 =	12 + 9 =	28 + 4 =	5 + 49 =
39 + 9 =	72 − 6 =	46 − 9 =	9 + 25 =
84 − 7 =	78 + 4 =	62 − 3 =	29 + 2 =
65 + 8 =	33 + 9 =	85 + 8 =	34 − 6 =
23 − 8 =	55 + 9 =	32 − 6 =	62 − 9 =
79 + 5 =	52 − 3 =	77 + 8 =	9 + 29 =

15.

63 + 9 − 7 =	39 + 18 : 3 =	58 + 6 + 26 =
75 + 8 − 5 =	67 + 3 · 3 =	33 − 8 + 45 =
34 − 8 + 6 =	75 + 15 : 5 =	45 − 7 − 16 =
53 − 5 + 3 =	93 + 2 · 4 =	69 + 4 − 41 =
77 + 4 − 8 =	58 + 16 : 4 =	77 − 9 + 12 =
48 + 7 − 9 =	62 + 2 · 9 =	86 + 7 − 33 =

16.

92 − 3 + 5 =	43 − 14 : 2 =	70 − 6 + 32 =
45 + 7 − 9 =	32 − 12 : 3 =	43 + 7 − 18 =
28 + 4 − 6 =	64 − 2 · 3 =	30 − 8 + 47 =
21 − 4 + 8 =	71 − 18 : 9 =	86 + 4 − 25 =
48 + 3 − 7 =	99 − 3 · 6 =	50 − 9 + 36 =
53 − 6 + 5 =	67 − 4 · 5 =	29 + 3 − 21 =

Riidevarn jutustab oma elulugu.

III.

1. „Palgid lükati jõkke ja parvetati lauavabrikusse," jätkas riidevarn. „Parvetamine kestis **15** päeva. Vabriku juures tuli neil veel **18** päeva oodata, enne kui nad kaldale tõmmati." Mitu päeva olid palgid vees?

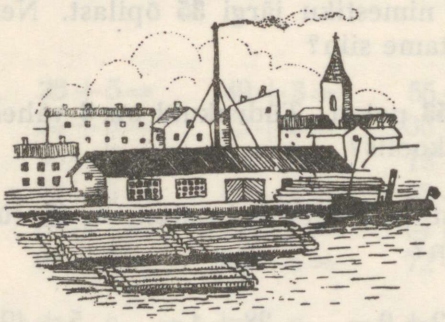

2. „Oh neid palgi- ja lauavirnu, mis vabrikus oli! Kuuri ukse ees oli **83** palki. Üksteise järel lükati neist **34** palki kuuri." Arvuta.

3. „Kuuri lükati ka **5** kasepalki. Saed lõikasid nad laudadeks. Kolmest peenemast palgist sai igaühest **6** lauda, kahest jämedamast kokku **17** lauda." Mis arvutame siin?

4. „Kaselauad pandi eraldi virna. Mõne aja pärast toodi sinna veel **49** kaselauda juurde." Mitu kaselauda on nüüd virnas?

5. „Laudsepp ostis sellest virnast **19** kitsamat ja **23** laiemat lauda." Mitu kaselauda jäi veel virna?

6. „Kõik ostetud lauad saagis laudsepp tükkideks.

Ta sai **38** pikemat ja **58** lühemat tükki ning pani nad lae alla kuivama.“ Mitu lauatükki pani laudsepp kuivama?

7.

29+12 ehk 29+10+2=		48+23 ehk 48+20+3=	
52−35 „ 52−30−5=		85−47 „ 85−40−7=	
67+24 „ =		76+18 „ =	
94−46 „ =		62−39 „ =	
37+48 „ =		64+27 „ =	
64−28 „ =		97−39 „ =	

8.

55+36=	23+48=	45+28=	39+42=
82−13=	73−45=	88−69=	55−38=
78+16=	77+15=	16+79=	46−27=
53−26=	42−24=	32−13=	25+67=
34+58=	59+24=	54+39=	72+19=
96−59=	66−37=	47+44=	33+38=

9.

63+19=	27+46=	56−28=	57+29=
92−73=	43+29=	84−66=	69+23=
95−66=	67−28=	65+29=	83−56=
74−39=	26+37=	78+17=	74+17=
54−28=	48−19=	44+38=	47−29=
86−59=	75−36=	37−19=	63−34=

10.

43−15=	56+38=	58+35=	16+68=
65−46=	42+49=	63−28=	34+39=
68+25=	87−49=	66+27=	34−15=
45−27=	36+45=	45+38=	86−47=
46+36=	93−55=	52−23=	91−58=
36−18=	24+58=	74+17=	45+29=

11. „Kui lauad kuivad, tegi laudsepp neist ilusa riidekapi. Selleks kulus tal **29** lauda.“ Mitu lauda jäi veel kuivama, kui tal neid üldse oli **96**?

12. „Lõpuks võttis laudsepp **92** sentimeetri

pikkuse lauatüki ja, lõigates sellel enne **17** sentimeetrit otsast maha, tegi temast ilusa riidevarna.“ Kui pikk sai riidevarn?

13. Kooli riieteruumis on **2** pikka riidevarna. Ühel neist on **32** pulka, teisel **14** pulka vähem. Mitu pulka on kahel varnal kokku?

14. Ühel rehal on **16** pulka, teisel aga **5** pulka rohkem. Mitu pulka on kahel rehal kokku?

15. Koosta ülesandeid pesupulkadest?

16.

28 + 35 =	66 + 25 =	58 + 17 =	18 + 43 =
71 − 22 =	72 − 44 =	81 − 45 =	56 − 39 =
38 − 19 =	51 − 39 =	75 − 47 =	67 + 16 =
68 + 13 =	35 + 47 =	38 + 48 =	93 − 47 =
49 + 32 =	76 − 49 =	28 + 66 =	26 + 48 =
73 + 18 =	44 − 27 =	73 − 28 =	85 − 56 =

17.

12 + 79 =	14 + 66 =	46 + 29 =	76 + 15 =
77 − 39 =	36 + 36 =	61 − 47 =	39 + 42 =
55 + 26 =	51 − 23 =	57 + 34 =	46 − 29 =
54 − 37 =	33 + 29 =	77 − 19 =	27 + 59 =
37 + 59 =	84 − 56 =	29 + 45 =	80 − 35 =
81 − 44 =	92 − 45 =	82 − 36 =	74 − 48 =

18.

27 + = 71	26 + = 53	86 = 69 +	77 = 29 +
19 + = 44	45 + = 61	53 = 45 +	85 = 56 +
64 + = 92	77 + = 95	45 = 29 +	56 = 39 +
48 + = 83	38 + = 74	62 = 34 +	81 = 45 +
36 + = 51	19 + = 47	94 = 59 +	44 = 27 +
57 + = 86	34 + = 81	72 = 36 +	92 = 45 +

19.

33 + 28 − 47 =	38 + 6 − 17 =	(36 − 28) · 2 =
95 − 79 + 38 =	52 − 7 + 29 =	(75 − 69) · 3 =
48 + 24 − 55 =	13 + 8 + 49 =	(97 − 17) : 40 =
74 − 49 + 36 =	93 − 4 − 36 =	60 : 6 + 45 =
29 + 36 − 48 =	19 + 6 + 39 =	18 : 2 + 66 =
92 − 57 + 19 =	44 + 9 − 26 =	3 · 5 + 37 =

Tõrudest.

1. Anni leidis tamme alt **38** tõru, kuna Helmi põlles on neid **45**. Mitu tõru on mõlemil kokku?

2. Helmi raputab pika ridvaga tammeoksi. Esimesel raputamisel sajab maha **17** tõru, teisel raputamisel aga **29** tõru. Arvuta.

3. Lapsed jagavad mahalangenud tõrud eneste vahel ära. Helmi saab neist endale **27**. Mitu tõru saab Anni?

4. Mitu tõru on nüüd Helmil?

5. Mitu tõru on Annil?

6.

68 + 25 =	71 − 23 =	77 + 19 =	73 − 54 =
36 + 36 =	54 + 27 =	92 − 63 =	17 + 25 =
64 − 39 =	42 − 14 =	55 − 36 =	44 + 47 =
81 − 57 =	16 + 45 =	32 + 39 =	65 − 38 =
28 + 43 =	91 − 72 =	35 + 26 =	84 − 25 =
79 + 16 =	29 + 49 =	63 + 18 =	66 − 37 =

7.

34 − 28 =	54 − 36 =	56 + 39 =	43 − 18 =
66 + 27 =	85 − 57 =	19 + 75 =	72 − 59 =
86 − 68 =	34 + 47 =	55 + 37 =	56 − 28 =
45 + 47 =	28 + 24 =	47 − 28 =	48 + 28 =
67 + 25 =	55 + 37 =	88 − 69 =	93 − 67 =
33 − 27 =	46 + 39 =	39 + 43 =	76 + 15 =

8.

18 + 64 =	53 − 35 =	97 − 69 =	25 + 48 =
26 + 57 =	74 − 46 =	63 − 37 =	53 + 29 =
48 + 45 =	38 + 46 =	26 + 56 =	76 − 58 =
86 − 59 =	23 + 75 =	49 + 17 =	62 − 33 =
83 − 45 =	57 + 28 =	72 − 29 =	52 + 39 =
58 − 29 =	45 − 36 =	37 + 34 =	33 + 48 =

9.

61 − 22 =	24 + 69 =	82 − 56 =	69 + 27 =
53 − 33 =	74 − 65 =	22 + 49 =	95 − 79 =
58 + 37 =	87 − 38 =	56 + 35 =	49 + 28 =
62 − 44 =	52 − 25 =	62 + 29 =	61 − 44 =
31 − 13 =	64 + 19 =	35 − 18 =	28 + 56 =
94 − 86 =	47 + 47 =	96 − 77 =	51 − 32 =

10. Tänaval tuleb lastele vana orik röhkides vastu. Anni annab talle oma **57**-st tõrust **29**. Mitu tõru jääb Annile järele?

11. Helmil on **72** tõru. Mitu tõru võib Helmi orikale sööta, et järele jääks sama palju kui Annilegi?

12. Toas teeb Helmi omale vanast lauasahtlist kena lehmalauda ja paneb sinna **15** lehma. Üldse mahub sesse lauta aga **32** lehma. Mitu lehma võiks Helmi veel lauta panna?

13. Anni ajab oma tõrudest lõnga läbi ja teeb enesele ilusa kaelaehte. Selleks kulub tal **19** tõru. Mitu tõru jääb talle järele?

14.

68 + 16 =	39 + 24 =	43 − 26 =	68 + 32 =
52 + 48 =	17 + 48 =	84 − 56 =	36 + 17 =
90 − 33 =	74 − 59 =	76 − 39 =	45 + 28 =
75 − 60 =	42 − 25 =	42 + 27 =	29 + 46 =
27 + 35 =	37 + 48 =	70 − 53 =	43 − 26 =
31 − 12 =	63 − 26 =	24 + 36 =	27 + 38 =

15.

49 + 23 =	35 + 49 =	19 + 69 =	51 — 26 =
67 + 25 =	53 + 35 =	26 + 36 =	32 + 59 =
45 + 27 =	74 — 56 =	33 — 16 =	84 — 57 =
46 — 39 =	63 + 17 =	25 + 48 =	64 + 18 =
72 — 55 =	81 — 44 =	18 + 73 =	37 + 23 =
36 + 47 =	43 — 28 =	61 — 35 =	64 — 49 =

16.

70—15+28=	18 : 3+47=	3 · (71—65)=
36+40—59=	3 · 30—52=	20 : (21—17)=
12+68—45=	16 : 2+74=	7 · (39—29)=
37+26+18=	4 · 20—66=	90 : (11+19)=
55+38— 8=	68—49+ 6=	23+ 39— 9=
49+41— 3=	47+15— 5=	71— 43+ 6=

Puuvilja koristamas.

1. Ülo aitas isal puuvilja koristada. Ühe puu otsast nad said **65** õuna, teise otsast **29** õuna. Arvuta.

2. Saadud õuntest olid **39** plekilised. Need otsustati koorida ja kuivatada. Teised pandi hoidu. Mitu õuna pandi hoidu?

3. Kolmanda puu otsast saadi veel **19** ilusat tervet õuna, mis kõik hoidu pandi. Mis arvutame nüüd?

4. Aianurgas kasvavalt pirnipuult saadi **87** pirni. Neist pandi **69** hoidu, teised saadeti onu lastele, igale lapsele **6** pirni. Mitu last oli onul?

5.

35+ 9 ehk 35+10—1=		44— 9 ehk 44—10+1=	
68+19 „	=	36—19 „	=
47+39 „	=	82—39 „	=
59+29 „	=	91—69 „	=
27+49 „	=	77—49 „	=
35+59 „	=	65—59 „	=

6.

74 − 59 =	87 − 59 =	79 + 19 =	45 + 39 =
37 + 49 =	39 + 39 =	88 − 69 =	38 + 49 =
49 + 29 =	27 + 49 =	98 − 79 =	33 + 59 =
58 + 19 =	56 − 39 =	76 + 19 =	51 − 39 =
96 − 79 =	41 − 19 =	22 + 49 =	65 − 29 =
66 + 29 =	36 + 49 =	86 − 59 =	63 − 49 =

7.

23 + 69 =	88 − 69 =	18 + 69 =	56 + 39 =
55 − 29 =	44 + 39 =	48 + 49 =	47 + 29 =
63 − 39 =	97 − 79 =	81 − 39 =	28 + 59 =
35 + 49 =	37 + 59 =	91 − 79 =	96 − 89 =
68 + 29 =	48 − 29 =	34 + 29 =	88 − 49 =
94 − 59 =	16 + 79 =	75 − 49 =	92 − 69 =

---

8. Kollaseid ploome saadi kahelt puult kokku **93**. Ühelt puult saadi neid **28**. Mitu ploomi saadi teiselt puult?

9. Punaseid ploome saadi ühelt puult **56**, teiselt **38**. Arvuta.

10. Mitu ploomi jääb järele, kui **52**-st ploomist ära süüa **18**?

11. Koosta ülesanne pirnidest, kus on vaja **75**-st lahutada **48**.

12.

64 + 8 ehk 64 + 10 − 2 =		36 − 8 ehk 36 − 10 + 2 =	
58 + 38 „	=	77 − 28 „	=
33 + 28 „	=	95 − 38 „	=
27 + 18 „	=	73 − 58 „	=
14 + 68 „	=	86 − 48 „	=
36 + 48 „	=	31 − 18 „	=

13.

67 + 28 =	78 + 18 =	61 − 28 =	97 − 48 =
93 − 48 =	46 + 38 =	72 − 48 =	43 + 38 =
75 + 18 =	92 − 68 =	94 − 78 =	71 − 48 =
81 − 68 =	37 + 48 =	37 + 48 =	24 + 58 =
74 − 58 =	41 − 18 =	53 − 38 =	57 + 28 =
25 + 38 =	26 + 38 =	69 + 18 =	52 − 38 =

14.

36 + 58 =	62 − 38 =	33 + 58 =	83 − 68 =
76 − 48 =	65 − 18 =	29 + 48 =	44 + 28 =
44 + 28 =	57 + 38 =	54 − 28 =	94 − 58 =
64 − 38 =	85 − 68 =	49 + 18 =	35 + 48 =
45 − 18 =	47 + 48 =	65 − 48 =	92 − 78 =
28 + 18 =	73 − 58 =	95 − 88 =	73 − 38 =

3. Sajalised tuhande piiris.

100 Üks sajaline ehk **sada.** **100**

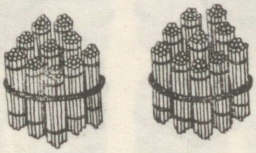

200 Kaks sajalist ehk **kakssada.** **200**

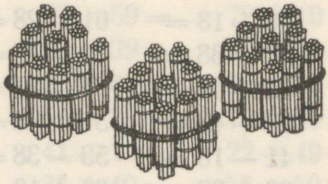

300 Kolm sajalist ehk **kolmsada.** 300

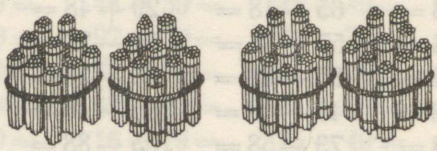

400 Neli sajalist ehk **nelisada.** 400

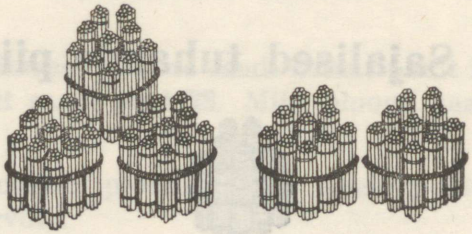

500 Viis sajalist ehk **viissada.** 500

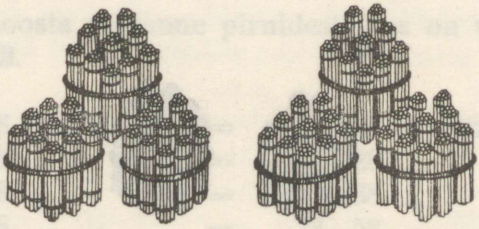

600 Kuus sajalist ehk **kuussada.** 600

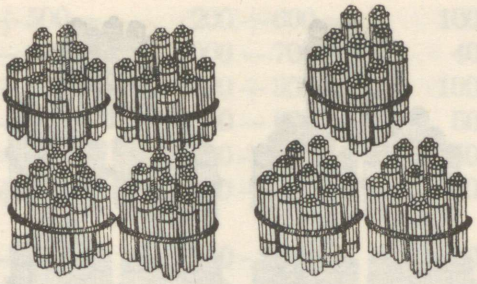

700 Seitse sajalist ehk **seitsesada.** 700

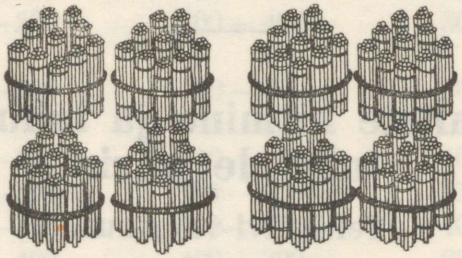

800 Kaheksa sajalist ehk **kaheksasada.** 800

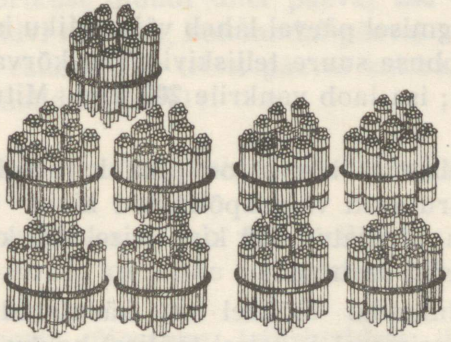

900 Üheksa sajalist ehk **üheksasada.** 900

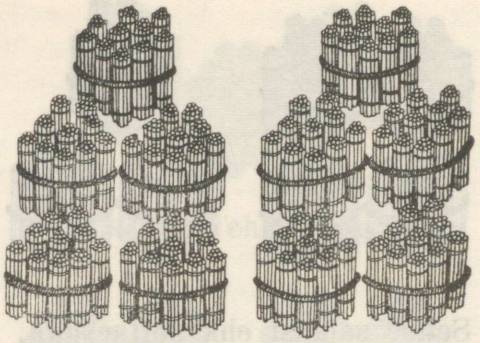

1000 Kümme sajalist ehk **tuhat.** **1000**

4. Sajaliste liitmine ja lahutamine tuhande piiris.

Telliskivi-vabrikus.

1. Saare peremees veab soemüüri ehitamiseks telliskive. Täna tõi ta **300** kivi. „Homme toome veel **200**, siis ehk aitabki," arvab ta. Mitu telliskivi läheb soemüüri?

2. Järgmisel päeval läheb väike Miku isaga kaasa. Isa ajab hobuse suure telliskivi-virna kõrvale. Virnas on **900** kivi; isa laob vankrile **200** kivi. Mitu kivi jääb virna?

3. Sealsamas kõrval on pikk katusealune, kuhu töölised kärutavad valmispõletatud kivid. Ühel töölisel on juba kärutatud **700** kivi, teisel **400** kivi vähem. Mis võime siin arvutada?

4. Kolmandal töölisel on kärutatud **600** kivi vähem kui esimesel ja teisel töölisel kokku. Mitu kivi on kärutatud kolmandal töölisel?

5.

300 + 500 =	200 + 600 =	1000 — 800 =
1000 — 500 =	900 — 700 =	400 + 400 =
200 + 400 =	300 + 300 =	1000 — 300 =
800 — 300 =	800 — 600 =	600 + 300 =
900 — 400 =	500 + 500 =	500 + 400 =
400 + 500 =	200 + 500 =	700 — 400 =

6.

600 — 300 =	900 — 300 =	200 + 800 =
200 + 300 =	600 — 400 =	600 — 300 =
300 + 600 =	400 + 600 =	800 — 400 =
200 + 800 =	200 + 600 =	900 — 600 =
1000 — 400 =	700 — 700 =	500 — 300 =
900 — 500 =	800 — 400 =	300 + 400 =

7.

300 + 300 =	700 — 200 =	500 + 100 =
800 — 500 =	900 — 500 =	200 + 500 =
900 — 600 =	200 + 400 =	100 + 700 =
700 + 300 =	900 — 100 =	900 — 300 =
200 + 200 =	700 — 600 =	400 + 200 =
500 + 400 =	400 + 300 =	600 + 300 =

8. Vabrikust müüdi ühel päeval **200** kivi, teisel päeval **300** kivi rohkem, kolmandal päeval aga **400** kivi vähem kui esimesel ja teisel päeval kokku. Mitu kivi müüdi kolmandal päeval?

9. Mitu kivi müüdi kolmel päeval kokku?

10. Korstnasse läheb **600** telliskivi. Mitu kivi peab veel ostma, kui enne on ostetud **400** kivi?

11. Koosta ülesanne telliskividest, kus tuleks liita **300** ja **700**.

12.

800 + 100 =	600 + 200 =	500 — 400 =
1000 — 800 =	800 — 600 =	900 — 500 =
800 — 500 =	900 — 700 =	200 + 600 =
200 + 700 =	200 + 400 =	700 — 500 =
900 — 400 =	300 + 300 =	400 + 100 =
400 — 200 =	600 + 300 =	500 — 300 =

13.

300 + 700 =	600 + 400 =	200 + 700 =
300 + 400 =	900 — 200 =	300 + 200 =
400 + 200 =	700 — 300 =	500 — 500 =
700 — 500 =	100 + 800 =	900 — 700 =
700 + 300=	400 — 300 =	800 — 300 =
900 — 400 =	800 — 600 =	600 + 400 =

5. Liitmise ja lahutamise kordamine.

Turuhindadest.

I.

1. Uno ema ostis **1** kilo loomaliha ja **1** kilo vasikaliha. Loomaliha kilo maksis **47** senti ja vasikaliha kilo **39** senti. Arvuta.

2. Ülo ema ostis poole kilo sealiha ja maksis sellest **36** senti. Mitu senti ta oleks pidanud maksma täiest kilost?

3. Mitu senti oli sealiha kilo kallim loomaliha kilost? — vasikaliha kilost?

4. Ülo ema ostis ka veel kilo lambaliha. Mitu senti ta sai **1**-st kroonist tagasi, kui lambaliha kilo maksis **58** senti?

5.

34 + 30 =	96 − 70 =	48 + 43 =	5 + 93 =
75 − 70 =	59 − 16 =	54 + 30 =	47 − 40 =
56 − 26 =	80 + 14 =	67 − 17 =	75 − 23 =
90 + 4 =	19 + 80 =	20 + 44 =	43 − 20 =
33 + 50 =	28 + 61 =	31 + 48 =	72 + 16 =
42 + 46 =	68 − 60 =	69 − 57 =	36 + 62 =

6.

81 + 18 =	99 − 84 =	34 + 36 =	44 + 26 =
75 − 40 =	40 + 38 =	75 + 13 =	47 + 23 =
54 + 23 =	83 + 16 =	42 + 57 =	21 + 65 =
95 − 90 =	24 + 75 =	68 − 55 =	98 − 73 =
69 − 38 =	26 − 20 =	58 − 38 =	58 − 20 =
41 + 34 =	47 − 36 =	89 − 50 =	28 + 60 =

7.

73 − 32 =	86 − 44 =	73 + 17 =	70 + 25 =
89 − 69 =	30 + 59 =	49 − 38 =	32 + 24 =
25 + 70 =	87 − 62 =	63 + 24 =	35 − 13 =
37 + 51 =	79 − 70 =	17 + 82 =	30 − 14 =
55 + 23 =	65 + 25 =	19 + 20 =	16 + 53 =
54 − 31 =	42 + 20 =	96 − 43 =	54 − 32 =

8.

80 : 2 − 15 =	300 + 600 =	18 : (60 − 54) =
(25 − 7) : 3 =	700 − 200 =	5 · (75 − 71) =
6 · 2 + 45 =	90 − 45 =	26 + 90 : 3 =
2 · 9 + 32 =	100 − 82 =	48 − 80 : 2 =
(64 + 6) : 7 =	500 + 400 =	3 · (17 + 13) =
(28 − 8) : 4 =	78 + 22 =	2 · (20 − 12) =

9. Aednikul oli turule tulles **44** kurki. Vähe aja pärast oli tal neid ainult **39**. Mitu senti oli ta kurkide müügist raha saanud, kui ta võttis igast kurgist **10** senti?

10. Kalle ema ostis liitri sibulaid ja **3** kimpu porgandeid. Selle eest andis ta **53** senti. Mitu senti maksis sibulaliiter, kui porgandikimp maksis **6** senti?

11. Mitu senti sai Kalle ema **1**-st kroonist tagasi?

12. Turule tulles oli Kalle emal peale krooni veel **3** viiesendist ja **6** kolmesendist raha kaasas. Mitu senti oli Kalle emal nüüd veel järel?

13. Juurvilja-turult läks Kalle ema kalaturule. Sealt ostis ta **58** sendi eest ahvenaid. Mitu senti jäi tal raha järele?

14.

24 + 52 =	94 + 5 =	69 + 11 =	69 − 47 =
87 − 34 =	78 − 57 =	40 + 26 =	36 − 25 =
66 + 22 =	23 + 70 =	21 − 15 =	55 + 40 =
92 + 8 =	68 − 52 =	48 − 26 =	26 + 74 =
46 − 40 =	48 + 31 =	22 + 77 =	85 − 64 =
66 − 30 =	44 − 33 =	63 + 36 =	80 + 13 =

15.

55 − 43 =	58 − 25 =	88 + 12 =	39 − 29 =
36 + 24 =	67 + 13 =	72 + 15 =	96 + 3 =
54 + 33 =	38 + 21 =	59 + 41 =	47 + 53 =
62 + 37 =	87 − 80 =	60 − 28 =	25 + 45 =
47 − 43 =	98 − 48 =	31 − 24 =	99 − 90 =
67 − 24 =	63 + 30 =	90 − 75 =	28 − 28 =

16.

52 + 37 =	72 + 18 =	58 + 32 =	46 + 32 =
40 − 19 =	34 − 30 =	70 − 25 =	50 − 33 =
34 + 52 =	81 + 17 =	21 + 76 =	70 − 45 =
90 − 66 =	83 − 72 =	63 + 17 =	83 + 17 =
54 + 36 =	26 + 42 =	80 − 64 =	80 − 36 =
40 − 37 =	60 − 54 =	50 − 38 =	29 + 63 =

17.

15 + = 40	42 + = 49	70 = 22 +	74 = 52 +
4 + = 37	7 + = 58	38 = 15 +	37 = 6 +
36 + = 68	62 + = 70	90 = 86 +	25 = 13 +
9 + = 60	3 + = 17	22 = 14 +	40 = 8 +
63 + = 70	60 + = 95	40 = 33 +	66 = 53 +
5 + = 26	25 + = 50	95 = 90 +	80 = 4 +

Turuhindadest.

II.

1. **2** kapsapead ja **1** kaalikas maksavad kokku **44** senti. Kui kallis on kaalikas, kui kapsapea maksab **18** senti?

2. Turule minnes on emal **300** senti. Ta ostab **200** sendi eest koti kartuleid ja ülejäänud raha eest **2** kilo vasikaliha. Palju maksab lihakilo?

3. Kala-kaupmees müüb ostjale **1** kilo särgi ja **1** havi. Ta saab kauba eest **44** senti. Kui kallis on särjekilo, kui havi maksab **28** senti?

4. Perenaine annab teenijale **75** senti ja käsib tuua **1** kilo tangu ja **1** kilo odrajahu. Mis võime siin arvutada, kui teame, et kilo tangu maksab **35** senti ja kilo odrajahu **27** senti?

5.

62 + 25 =	50 + 35 =	27 + 50 =	39 + 56 =
80 − 39 =	100 − 82 =	81 − 52 =	49 + 21 =
64 + 13 =	76 + 24 =	56 + 34 =	44 − 22 =
37 + 33 =	82 + 12 =	59 − 47 =	24 − 14 =
68 − 42 =	90 − 28 =	18 + 82 =	5 + 39 =
70 − 13 =	70 + 14 =	93 − 74 =	90 − 36 =

6.

49 + 27 =	28 + 57 =	59 + 34 =	69 + 11 =
9 + 69 =	6 + 39 =	7 + 89 =	71 − 54 =
91 − 57 =	90 − 46 =	89 − 50 =	49 + 23 =
52 + 37 =	59 − 37 =	51 − 46 =	20 + 39 =
16 + 40 =	75 − 70 =	73 + 17 =	69 + 15 =
66 − 30 =	81 + 8 =	68 − 60 =	2 + 79 =

7.

92 − 68 =	79 + 19 =	68 + 18 =	38 + 49 =
61 − 59 =	81 − 78 =	22 − 6 =	5[illegible] − 38 =
51 − 23 =	70 − 44 =	65 − 45 =	43 + 27 =
44 + 32 =	62 + 28 =	59 + 38 =	72 − 43 =
37 + 42 =	16 + 62 =	38 − 30 =	22 + 69 =
5 + 93 =	75 − 54 =	32 + 48 =	91 − 7[illegible] =

8.

36+14−28=	15 : 3+45=	94−80 : 10=
16+72−54=	90 : 30+37=	30+ 2 · 6=
90−65+31=	80 : 2−14=	80−16 : 4=
20−13+41=	3 · 6+62=	2 ·(28+12)=
30+24−19=	(44+36) : 8=	8 ·(50−48)=
28+44−32=	(40−24) : 4=	75− 2 · 30=

9. Talumees tõi turule **2** anumatäit võid. Ühes anumas oli **12** kilo, teises **3** kilo vähem. Mis võime siin arvutada?

10. Helmil on kotis **2** kümnesendist, **1** kahekümneviie-sendine ja veel **9** senti peent raha. Ta tahab selle eest osta liitri karusmarju. Mis võime siin arvutada, teades, et liiter karusmarju maksab **35** senti?

11. Pähkliliiter maksab **45** senti. Arno ostaks hea meelega liitri pähkleid. Ta loeb raha ära: seda on **18** senti vähem kui tarvis. Mitu senti on Arnol?

12. Koosta ülesanne turuhindadest, kus tuleks **86**-st lahutada **39**.

13. Koosta ülesanne, kus tuleb liita **35** ja **17**.

14.

8 +15=	39+14=	71−42=	96−43=
4 +38=	48−26=	78+14=	68+25=
41−25=	24−14=	38+23=	22− 3=
72+15=	58+37=	16+79=	60−33=
69−34=	5+89=	44−22=	41−15=
25+57=	76+14=	40−27=	62+17=

15.

76 + 6 =	42 − 37 =	52 − 37 =	83 − 54 =
32 − 19 =	23 − 6 =	16 + 58 =	62 − 34 =
53 + 26 =	14 + 78 =	82 − 65 =	77 − 56 =
42 − 25 =	84 − 33 =	98 − 65 =	68 + 21 =
33 + 48 =	52 − 44 =	47 + 35 =	8 + 88 =
32 − 16 =	27 + 54 =	83 − 76 =	48 + 16 =

16.

27 + 68 =	36 + 52 =	47 + 28 =	36 + 47 =
58 + 24 =	67 + 17 =	37 + 34 =	34 − 29 =
93 − 65 =	6 + 87 =	87 − 62 =	29 + 48 =
83 − 32 =	33 − 29 =	17 + 57 =	53 − 49 =
19 + 67 =	43 − 35 =	94 − 75 =	38 + 46 =
26 + 45 =	95 − 34 =	23 + 40 =	48 + 32 =

17.

32 + = 54	49 + = 90	70 = 49 +	76 = 16 +
19 + = 40	37 + = 68	40 = 32 +	44 = 38 +
15 + = 65	16 + = 49	86 = 53 +	19 = 6 +
62 + = 80	24 + = 30	49 = 26 +	35 = 24 +
75 + = 79	3 + = 21	53 = 13 +	96 = 90 +
44 + = 76	15 + = 50	22 = 6 +	53 = 4 +

Gramm.

1. Kaalu endale **1** gramm liiva, **1** gramm suhkrut, **1** gramm korki **ja** **1** gramm puuvilla. Missuguse aine gramm on kogult kõige suurem?

2. Gramm kirjutatakse lühendatult **g**. Isa ostis oma välgumihkli jaoks **50** g bensiini. Pudelike kaalus **42** g. Arvuta.

3. Mõne aja pärast kaalus pudelike ühes järeloleva bensiiniga veel ainult **78** g. Mis arvutame siin?

4. Apteeker võttis arstirohu valmistamiseks üht ainet **27** g, teist **48** g ja kolmandat nii palju, et **100** g täis sai. Mitu grammi võttis apteeker kolmandat ainet?

5.

46 + 29 =	73 − 64 =	26 + 56 =	73 − 57 =
24 − 15 =	84 − 56 =	64 − 37 =	54 − 35 =
74 − 58 =	35 + 46 =	34 − 18 =	48 + 26 =
14 + 53 =	44 − 26 =	34 + 46 =	65 + 15 =
88 − 21 =	19 + 60 =	55 − 24 =	24 + 19 =
36 + 55 =	70 − 34 =	17 + 76 =	95 − 88 =

6.

63 − 47 =	37 + 19 =	46 + 33 =	55 − 27 =
9 + 83 =	25 + 66 =	25 − 6 =	64 + 7 =
24 − 16 =	45 − 38 =	16 + 26 =	56 + 36 =
27 + 73 =	36 + 53 =	74 − 39 =	18 + 65 =
54 − 27 =	70 − 45 =	18 + 59 =	50 − 39 =
7 + 68 =	25 + 63 =	73 − 54 =	71 − 64 =

7.

66 + 27 =	25 + 37 =	54 + 27 =	77 − 59 =
26 − 7 =	27 + 43 =	57 − 39 =	75 + 6 =
19 + 62 =	65 − 46 =	9 + 83 =	27 + 45 =
67 − 48 =	84 − 58 =	78 − 69 =	86 − 77 =
50 − 19 =	76 − 39 =	33 − 28 =	18 + 44 =
35 − 27 =	28 + 43 =	18 + 66 =	88 − 59 =

8.

36 + 5 + 19 =	15 : 3 + 77 =	37 + 15 + 19 =
76 − 9 − 28 =	80 : 4 + 63 =	42 − 24 + 55 =
44 − 5 + 52 =	6 · 3 + 46 =	60 − 37 + 48 =
32 + 8 − 11 =	16 : 4 + 89 =	23 + 27 − 21 =
94 − 7 − 49 =	3 · 3 + 52 =	63 − 48 + 75 =
35 + 9 − 26 =	20 : 5 + 38 =	69 + 22 − 44 =

9. Kaupmehel oli **1** kilo raskune pakk võid. Ta müüs sellest ühele ostjale **400** g, teisele **500** g. Mitu grammi jäi tal sest pakist järele, kui on teada, et **1 kg** on **1000** g?

10. Ema tahtis osta **400** g liha. Kaupmees lõikas kogemata **100** g rohkem. Arvuta.

11. Üks kiri kaalus **28** g, teine **7** g rohkem. Mitu grammi kaalusid mõlemad kirjad kokku?

12.

43 + 28 =	18 + 63 =	74 + 18 =	76 + 25 =
63 − 49 =	26 + 55 =	7 + 64 =	56 + 36 =
27 + 35 =	49 + 33 =	32 + 59 =	75 − 59 =
58 − 29 =	85 − 40 =	34 + 49 =	46 − 39 =
82 + 9 =	55 + 39 =	90 − 62 =	18 + 54 =
52 − 37 =	83 − 27 =	62 − 47 =	49 + 35 =

13.

56 + 29 =	74 − 28 =	65 + 17 =	86 + 16 =
46 + 38 =	44 + 38 =	19 + 28 =	96 − 78 =
77 − 53 =	33 + 38 =	38 − 17 =	55 + 28 =
27 + 75 =	62 + 19 =	84 + 7 =	34 + 29 =
100 − 69 =	84 − 59 =	49 + 34 =	56 − 37 =
42 − 36 =	96 − 82 =	29 + 32 =	48 − 27 =

14.

66 − 38 =	36 − 28 =	68 + 18 =	7 + 81 =
91 − 77 =	39 + 34 =	39 + 35 =	48 + 13 =
42 + 19 =	53 − 38 =	80 − 28 =	43 + 29 =
35 + 55 =	58 + 23 =	61 − 6 =	74 − 66 =
73 − 52 =	56 − 47 =	49 + 24 =	99 − 77 =
25 + 33 =	44 + 28 =	84 − 59 =	81 − 78 =

15.

42 + = 63	77 + = 90	60 = 22 +	36 = 9 +
54 + = 71	25 + = 54	40 = 9 +	57 = 8 +
33 + = 82	48 + = 60	75 = 25 +	41 = 5 +
46 + = 94	15 + = 48	58 = 29 +	85 = 7 +
28 + = 80	37 + = 62	33 = 15 +	72 = 4 +
71 + = 95	63 + = 88	92 = 77 +	24 = 8 +

Tund, minut.

1. Isa oli kodust ära **1** tunni ja **35** minutit. Mitu minutit oli isa kodust ära?

2. Ants mängis õues **18** minutit alla tunni. Mitu minutit ta mängis?

3. Ema õmbles Mannile põlle kahe päevaga. Ühel päeval ta töötas **55** minutit, teisel päeval **18** minutit rohkem. Mitu tundi ja mitu minutit töötas ema teisel päeval?

4. Mitu tundi ja mitu minutit töötas ema mõlemal päeval kokku?

5.

59 + 33 =	47 + 36 =	28 + 53 =	39 + 52 =
43 + 39 =	94 − 78 =	33 − 18 =	93 − 75 =
89 − 65 =	66 + 15 =	69 + 25 =	26 + 65 =
82 − 58 =	13 + 48 =	7 + 84 =	35 + 47 =
44 + 29 =	48 + 35 =	80 − 8 =	55 − 38 =
53 − 38 =	81 − 54 =	29 + 48 =	94 − 47 =

6.

86 + 7 =	56 − 37 =	6 + 87 =	27 + 67 =
26 + 57 =	58 + 14 =	36 + 55 =	83 − 65 =
69 + 23 =	18 + 75 =	92 − 74 =	49 − 21 =
86 − 49 =	68 + 13 =	27 + 44 =	42 − 33 =
63 − 8 =	52 − 27 =	69 + 22 =	93 − 58 =
3 + 88 =	97 − 89 =	95 − 86 =	48 − 15 =

7.

7 + 54 =	43 − 19 =	45 + 18 =	65 − 49 =
84 + 9 =	94 − 67 =	85 − 36 =	46 + 27 =
54 + 29 =	64 + 18 =	56 − 29 =	51 − 32 =
37 − 18 =	59 + 8 =	8 + 49 =	81 − 44 =
54 − 38 =	67 − 48 =	83 − 77 =	38 + 23 =
84 − 75 =	61 − 42 =	7 + 46 =	88 − 49 =

8.

(54+16) : 10=	37+14−29=	(57+23) : 2=
(41−37) · 20=	9+35−18=	4 · 5 +8=
6 · 3 +45=	60− 8+23=	(67−47) : 4=
3 · 20 −17=	62−49+ 8=	14 : 2 +8=
90 : 30 +89=	5+27+39=	(32−29) · 6=
80 : 2 −26=	70−47+29=	6 · 2 +9=

9. Aino luges kaks juttu. Ühe jutu lugemiseks kulus tal **42** minutit, teise jutu lugemiseks aga **5** minutit vähem. Mitu minutit ta luges?

10. Maimul kulus kahe pildi joonistamiseks **1** tund ja **25** minutit. Esimese neist ta joonistas **48** minutiga. Arvuta.

11. Koosta veel ülesandeid tundidest ja minutitest.

12.

63 + 29 =	17 + 35 =	38 + 57 =	68 + 25 =
4 + 87 =	24 + 57 =	31 − 13 =	26 + 45 =
54 − 27 =	69 + 25 =	100 − 42 =	9 + 74 =
53 − 15 =	21 − 5 =	59 − 33 =	93 − 65 =
92 − 66 =	51 − 19 =	18 + 44 =	55 − 28 =
56 + 37 =	71 − 42 =	35 − 9 =	49 − 36 =

13.

28 + 37 =	93 − 54 =	53 − 28 =	74 − 56 =
97 − 69 =	16 + 69 =	35 + 47 =	68 − 39 =
82 − 75 =	84 − 66 =	44 − 19 =	52 − 46 =
62 − 43 =	54 + 26 =	59 + 22 =	26 + 46 =
56 + 15 =	71 − 48 =	41 − 27 =	28 + 43 =
19 + 72 =	3 + 89 =	4 + 88 =	27 + 57 =

14.

14 + 47 =	83 − 46 =	63 − 37 =	65 + 27 =
18 + 75 =	45 − 27 =	77 − 48 =	37 + 44 =
64 + 7 =	18 + 38 =	19 + 57 =	63 − 48 =
54 − 37 =	41 − 23 =	69 + 13 =	41 − 32 =
61 − 43 =	100 − 72 =	81 − 37 =	87 + 13 =
91 − 78 =	46 − 19 =	37 + 48 =	62 − 55 =

15.

34 + =63	25 + =43	54 = 17 +	22 = 14 +
29 + =45	26 + =61	32 = 29 +	47 = 19 +
26 + =51	19 + =35	71 = 44 +	64 = 37 +
13 + =31	48 + =60	93 = 65 +	92 = 75 +
78 + =85	22 + =81	45 = 8 +	81 = 44 +
66 + =74	57 + =93	70 = 52 +	75 = 53 +

6. Korrutamine ja jagamine saja piiris.

Teetähistest.

1. Vallamajast toodi käsk, teetähised olgu välja pandud. Isa ladus **60** õletuustiga kuuseoksa reele. Ka mina läksin kaasa. Meilt Alatareni panime kummalegi poole teed **7** tähist. Mitu jäi neid veel reele?

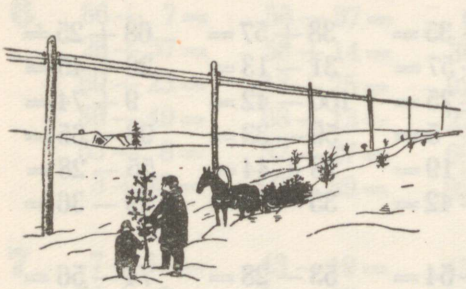

2. Alatarelt Mäe toani pandi kummalegi poole teed **9** tähist. Mis arvutame siin?

3. Mäe toa taga tuli meile Mäe Jaan vastu. Läks alles tähiseid karjamaalt raiuma. Arvas ka **60** tähist tarvis minevat. — „Ega üle **30** tooreid oksi korraga selga ei võta," ütles ta. Mitu seljatäit ta neist sai?

4. Meie panime Mäe toa tagant edasi veel kummalegi poole teed **8** tähist. Siis lõppes meie teejagu. Mitu tähist jäi meil järele?

5.

2 · 1 ehk 1 + 1 =	2 · 10 ehk 10 + 10 =
2 · 2 „ =	2 · 20 „ =
kuni	kuni
2 · 10 „ =	2 · 50 „ =

6.

10 = 2 · 4 +	18 = 2 · 7 +	15 = 2 · 6 +
8 : 4 =	14 : 7 =	12 : 6 =
10 : 4 =	18 : 7 =	15 : 6 =
14 = 2 · 6 +	22 = 2 · 8 +	23 = 2 · 9 +
12 : 6 =	16 : 8 =	18 : 9 =
14 : 6 =	22 : 8 =	23 : 9 =

7.

11 = 2 · 5 +	13 = 2 · 5 +	20 = 2 · 9 +
10 : 5 =	10 : 5 =	18 : 9 =
11 : 5 =	13 : 5 =	20 : 9 =
25 = 2 · 10 +	19 = 2 · 8 +	17 = 2 · 7 +
20 : 10 =	16 : 8 =	14 : 7 =
25 : 10 =	19 : 8 =	17 : 7 =

8.

47 = 2 · 20 +	73 = 2 · 30 +	21 = 2 · 9 +
40 : 20 =	60 : 30 =	18 : 9 =
47 : 20 =	73 : 30 =	21 : 9 =
95 = 2 · 40 +	89 = 2 · 40 +	58 = 2 · 20 +
80 : 40 =	80 : 40 =	40 : 20 =
95 : 40 =	89 : 40 =	58 : 20 =

9. Mitu tähist oleks Mäe Jaan toonud **2** seljatäiega karjamaalt ära, kui ta korraga ainult **20** oksa oleks selga võtnud?

10. Mitu tähist oleks tal siis veel tuua jäänud, kui tal neid üldse oli vaja **60** tükki?

11. Mitu korda oleks karjapoiss pidanud käima ülejäänud tähiste järel, kui ta korraga ainult **10** oksa oleks jaksanud selga võtta?

12.

2 · 2 =	2 · 30 =	2 · 5 =	2 · 7 =
10 : 5 =	90 : 40 =	7 : 3 =	15 : 7 =
70 : 30 =	13 : 6 =	60 : 30 =	50 : 20 =
85 : 40 =	4 : 2 =	59 : 20 =	66 : 30 =
12 : 6 =	77 : 30 =	72 : 30 =	81 : 40 =
2 · 8 =	18 : 9 =	99 : 40 =	9 : 4 =

13.

2 · 6 =	2 · 3 =	2 · 4 =	2 · 20 =
93 : 40 =	11 : 5 =	55 : 20 =	100 : 50 =
43 : 20 =	8 : 4 =	6 : 3 =	2 · 40 =
16 : 8 =	80 : 40 =	14 : 7 =	47 : 20 =
5 : 2 =	64 : 30 =	40 : 20 =	2 · 10 =
2 · 9 =	19 : 9 =	17 : 8 =	2 · 50 =

Munadest.

1. Aino ema korjas turuleviimiseks mune. Ühes korvis oli tal neid **6** paari, teises **9** paari. Mitu muna oli kahes korvis kokku?

2. Hommikul laudast tulles tõi ta sealt jällegi põlletäie mune. Mitu muna oli tal nüüd ja mis peame teadma, et seda arvutada?

3. Lõpuks oli emal **80** muna. Mitu paari see on?

4. Kõik kogutud munad pakkis ema kahte korvi. Ühte sai neid **60**. Mis võime küsida teise kohta?

5. Esimesest korvist, kus oli **60** muna, müüs ema neid ühele ostjale **8** paari, teisele **9** paari. Kõik ülejäänud munad sellest korvist võttis keegi lahke näoga vanaproua endale. Mitu muna sai see vanaproua?

6. Teisest korvist, milles oli **20** muna, sai esimene ostja **6** paari. Mis arvutame siin?

7.

3 · 2 ehk 2 · 3 =	10 · 2 ehk 2 · 10 =
4 · 2 „ =	20 · 2 „ =
kuni	kuni
10 · 2 „ =	50 · 2 „ =

8.

13 = 6 · 2 +	15 = 7 · 2 +	17 = 8 · 2 +
12 : 2 =	14 : 2 =	16 : 2 =
13 : 2 =	15 : 2 =	17 : 2 =
11 = 5 · 2 +	19 = 9 · 2 +	21 = 10 · 2 +
10 : 2 =	18 : 2 =	20 : 2 =
11 : 2 =	19 : 2 =	21 : 2 =

9.

3 · 2 =	14 : 2 =	20 · 2 =	1 · 2 =
4 : 2 =	8 · 2 =	3 : 2 =	60 : 2 =
16 : 2 =	80 : 2 =	15 : 2 =	9 · 2 =
40 : 2 =	17 : 2 =	6 · 2 =	5 : 2 =
8 : 2 =	6 : 2 =	10 : 2 =	18 : 2 =
2 · 2 =	20 : 2 =	12 : 2 =	4 · 2 =

10.

30 · 2 =	19 : 2 =	40 · 2 =	8 · 2 =
7 : 2 =	7 · 2 =	13 : 2 =	11 : 2 =
10 · 2 =	9 : 2 =	5 · 2 =	60 : 2 =
11 : 2 =	80 : 2 =	17 : 2 =	4 · 2 =
21 : 2 =	2 : 2 =	9 · 2 =	19 : 2 =
5 · 2 =	100 : 2 =	21 : 2 =	7 : 2 =

Toitaineid ostmas.

1. Ema ja Hilda läksid turule ostma toitaineid. Kõige enne ostis ema **2** l kapsaid. Mis maksid kapsad ja mis puudub, et seda arvutada?

2. Selle järel ostis ema **2** paari mune. Mis maksis ta munade eest?

3. Kui ka munad olid ostetud, mindi lihapoodi. Siit ostis ema **2** kilo supiliha. Mis läks see maksma?

4. Nüüd ei olnud emal rohkem raha järel kui **2** kahekümneviie-sendist. Mitu senti oli emal raha järel?

5.

2 · 10 =		**2 · 20 =**	
12 = 10 +		23 = 20 +	
2 · 12 ehk 2 · 10 + 2 · 2 =		2 · 23 ehk 2 · 20 + 2 · 3 =	
17 = 10 +		25 = 20 +	
2 · 17 „	=	2 · 25 „	=
19 = 10 +		28 = 20 +	
2 · 19 „	=	2 · 28 „	=

6.

2 · 30 =		**2 · 40 =**	
32 = 30 +		45 = 40 +	
2 · 32 ehk 2 · 30 + 2 · 2 =		2 · 45 ehk 2 · 40 + 2 . 5 =	
34 = 30 +		47 = 40 +	
2 · 34 „	=	2 · 47 „	=
36 = 30 +		49 = 40 +	
2 · 36 „	=	2 · 49 „	=

7. Selle ülejäänud **2** kahekümneviie-sendise eest tahtis ema osta jõhvikaid. Jõhvikaliiter maksis **19** senti. Mitu liitrit jõhvikaid võis ema osta ja mitu senti jäi tal üle?

8. Piimaliiter maksis seekord **13** senti. Mitu senti oleks emal üle jäänud, kui ta oleks ostnud **2** l piima?

9. Õunaliitrist küsiti **17** senti. Mis võime arvutada õuntest?

10.

25 = 2 · 11 +	27 = 2 · 13 +	51 = 2 · 24 +
22 : 11 =	26 : 13 =	48 : 24 =
25 : 11 =	27 : 13 =	51 : 24 =
40 = 2 · 18 +	33 = 2 · 15 +	87 = 2 · 42 +
36 : 18 =	30 : 15 =	84 : 42 =
40 : 18 =	33 : 15 =	87 : 42 =

11.

49 = 2 · 22 +	72 = 2 · 34 +	94 = 2 · 43 +
44 : 22 =	68 : 34 =	86 : 43 =
49 : 22 =	72 : 34 =	94 : 43 =
63 = 2 · 27 +	96 = 2 · 39 +	100 = 2 · 46 +
54 : 27 =	78 : 39 =	92 : 46 =
63 : 27 =	96 : 39 =	100 : 46 =

12. Saiajahu kilo maksis **47** senti. Kord andis ema Hildale **2** kahekümneviie-sendist ja **5** kümnesendist ja käskis tuua jahu. Mitu kilo jahu sai Hilda selle raha eest ja mitu senti jäi üle?

13. Teine kord andis ema Hildale **1**-kroonise raha ja käskis tuua **2** kg sepikujahu. Mitu senti sai Hilda tagasi ja mis peame teadma, et seda arvutada?

14. Tangukilo maksab **36** senti. Mitu kilo tangu saab **1** kr. eest ja mitu senti jääb üle?

15. Mis maksab **2** kg odrajahu, kui **1** kg maksab **24; 26; 28** senti?

16.

2 · 11 =	2 · 21 =	2 · 31 =	2 · 41 =
2 · 12 =	2 · 22 =	2 · 32 =	2 · 42 =
kuni	kuni	kuni	kuni
2 · 20 =	2 · 30 =	2 · 40 =	2 · 50 =

17.

22 : 11 =	42 : 21 =	62 : 31 =	82 : 41 =
24 : 12 =	44 : 22 =	64 : 32 =	84 : 42 =
kuni	kuni	kuni	kuni
40 : 20 =	60 : 30 =	80 : 40 =	100 : 50 =

18.

2 · 12 =	2 · 46 =	2 · 16 =	2 · 28 =
36 : 18 =	67 : 25 =	97 : 46 =	56 : 28 =
2 · 27 =	2 · 31 =	2 · 45 =	2 · 36 =
47 : 23 =	96 : 48 =	78 : 39 =	68 : 34 =
2 · 39 =	2 · 23 =	2 · 19 =	2 · 17 =
58 : 29 =	28 : 14 =	84 : 42 =	93 : 44 =

19.

2 · 11 =	2 · 47 =	2 · 19 =	2 · 18 =
35 : 16 =	83 : 41 =	93 : 45 =	54 : 26 =
2 · 24 =	2 · 35 =	2 · 38 =	2 · 43 =
49 : 22 =	74 : 36 =	59 : 28 =	67 : 32 =
2 · 37 =	2 · 31 =	2 · 46 =	2 · 50 =
61 : 29 =	52 : 26 =	81 : 39 =	91 : 43 =

Meie ostuühingust.

1. Kord seletas õpetaja, et suuremal hulgal ostes saab kõiki asju palju odavamini kui üksikult. Meil oli parajasti joonistusvihikuid vaja. Panimegi siis

rahad kokku ja palusime, et õpetaja nad meile ostaks. Meie klassis oli **18** pinki, igas pingis istus **2** õpilast. Mitu joonistusvihikut pidi õpetaja ostma?

2. Tulid tõesti odavamad. Palusime siis ka **muid** koolitarbeid suuremal hulgal valmis osta. Seegi palve täideti. Läksime appi ostetud asju loendama. Ühe joonega vihikuid oli kahes pakis kokku **50**, kummaski ühepalju. Mitu vihikut oli kummaski pakis?

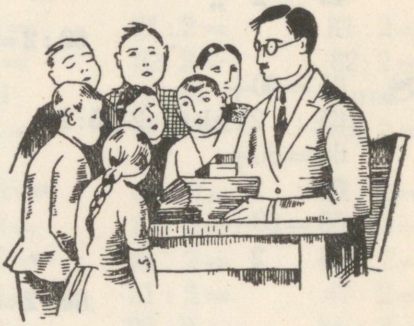

3. Ruutudega vihikuid oli **5** paari rohkem. Õpetaja asetas nad kahte ühesuurusesse virna. Mis võime siin arvutada?

4. Pliiatsikummisid oli kahes ühesuuruses karbis kokku **48**. Mitu kummit oli kummaski karbis?

5.

$12 \cdot 2$ ehk $2 \cdot 12 =$	$39 \cdot 2$ ehk $2 \cdot 39 =$	$27 \cdot 2$ ehk $2 \cdot 27 =$
$19 \cdot 2$ „ $=$	$34 \cdot 2$ „ $=$	$16 \cdot 2$ „ $=$
$14 \cdot 2$ „ $=$	$37 \cdot 2$ „ $=$	$23 \cdot 2$ „ $=$
$23 \cdot 2$ „ $=$	$46 \cdot 2$ „ $=$	$32 \cdot 2$ „ $=$
$28 \cdot 2$ „ $=$	$15 \cdot 2$ „ $=$	$17 \cdot 2$ „ $=$
$25 \cdot 2$ „ $=$	$49 \cdot 2$ „ $=$	$35 \cdot 2$ „ $=$

20 : 2 =

6.

$24 = 20 +$	$31 = 20 +$
$24 : 2$ ehk $20 : 2 + 4 : 2 =$	$31 : 2$ ehk $20 : 2 + 11 : 2 =$
$27 = 20 +$	$34 = 20 +$
$27 : 2$ „ $=$	$34 : 2$ „ $=$
$28 = 20 +$	$38 = 20 +$
$28 : 2$ „ $=$	$38 : 2$ „ $=$

40 : 2 =

7. 42 = 40 +
42 : 2 ehk 40 : 2 + 2 : 2 =
44 = 40 +
44 : 2 „ =
49 = 40 +
49 : 2 „ =

50 = 40 +
50 : 2 ehk 40 : 2 + 10 : 2 =
53 = 40 +
53 : 2 „ =
58 = 40 +
58 : 2 „ =

60 : 2 =

8. 65 = 60 +
65 : 2 ehk 60 : 2 + 5 : 2 =
66 = 60 +
66 : 2 „ =
68 = 60 +
68 : 2 „ =

72 = 60 +
72 : 2 ehk 60 : 2 + 12 : 2 =
77 = 60 +
77 : 2 „ =
76 = 60 +
76 : 2 „ =

80 : 2 =

9. 84 = 80 +
84 : 2 ehk 80 : 2 + 4 : 2 =
86 = 80 +
86 : 2 „ =
89 = 80 +
89 : 2 „ =

90 = 80 +
90 : 2 ehk 80 : 2 + 10 : 2 =
93 = 80 +
93 : 2 „ =
98 = 80 +
98 : 2 „ =

---

10. Sulgi oli kallimaid ja odavamaid, mõlemaid ühepalju. Kokku oli neid **96**. Õpetaja pani kallimad ühte karpi ja odavamad teise. Mitu sulge sai kumbagi karpi?

11. Pliiatseid loendas üks poiss **15** paari, teine **9** paari. Mitu pliiatsit oli üldse?

12. „Mitmeks päevaks neist pliiatseist piisab," küsis õpetaja, „kui iga päev ostetaks läbisegi **2** pliiatsit?" Mitmeks päevaks neist piisab?

13. Mis võime veel koolitarbeist arvutada?

14.

11 · 2 =	21 · 2 =	31 · 2 =	41 · 2 =
12 · 2 =	22 · 2 =	32 · 2 =	42 · 2 =
kuni	kuni	kuni	kuni
20 · 2 =	30 · 2 =	40 · 2 =	50 · 2 =

15.

22 : 2 =	41 : 2 =	61 : 2 =	81 : 2 =
23 : 2 =	42 : 2 =	62 : 2 =	82 : 2 =
kuni	kuni	kuni	kuni
40 : 2 =	60 : 2 =	80 : 2 =	100 : 2 =

16.

13 · 2 =	38 · 2 =	45 : 2 =	32 · 2 =
25 : 2 =	84 : 2 =	17 · 2 =	53 : 2 =
46 : 2 =	72 : 2 =	48 : 2 =	66 : 2 =
27 · 2 =	43 · 2 =	31 : 2 =	47 · 2 =
38 : 2 =	99 : 2 =	29 · 2 =	54 : 2 =
59 : 2 =	27 : 2 =	36 : 2 =	91 : 2 =

17.

16 · 2 =	86 : 2 =	33 : 2 =	62 : 2 =
57 : 2 =	35 · 2 =	19 · 2 =	33 · 2 =
36 : 2 =	93 : 2 =	44 : 2 =	51 : 2 =
42 : 2 =	49 · 2 =	97 : 2 =	44 · 2 =
23 · 2 =	74 : 2 =	30 : 2 =	56 : 2 =
61 : 2 =	67 : 2 =	24 · 2 =	47 : 2 =

Võid tegemas.

1. Ema tegi võid. Kui või valmis sai, täitis ta sellega **3** pütti. Igasse pütti mahtus **4** kg. **1** kg jäi üle, see sai oma perele. Arvuta.

2. Eelmisest teost oli ema saanud **3** kg rohkem võid kui täna. Selle oli ta pannud **5**-kilostesse püttidesse. Mitu pütti sai ema eelmisel korral täis ja mitu kilo jäi üle?

3. Enne seda oli emal **3** kaheksakilost ja **1** seitsmekilone pütt võid täis kogutud. Mitu kilo on neis kokku?

4. Mis võime veel võitegemisest arvutada?

5.

$2 \cdot 2 =$	$2 \cdot 5 =$	$2 \cdot 8 =$
$3 \cdot 2$ ehk $4+2 =$	$3 \cdot 5$ ehk $10+5 =$	$3 \cdot 8$ ehk $16+8 =$
$2 \cdot 3 =$	$2 \cdot 6 =$	$2 \cdot 9 =$
$3 \cdot 3$ „ $=$	$3 \cdot 6$ „ $=$	$3 \cdot 9$ „ $=$
$2 \cdot 4 =$	$2 \cdot 7 =$	$2 \cdot 10 =$
$3 \cdot 4$ „ $=$	$3 \cdot 7$ „ $=$	$3 \cdot 10$ „ $=$

6.

$2 \cdot 20 =$	$7 = 3 \cdot 2+$	$14 = 3 \cdot 4+$
$3 \cdot 20$ ehk $40+20 =$	$6 : 2 =$	$12 : 4 =$
$2 \cdot 30 =$	$7 : 2 =$	$14 : 4 =$
$3 \cdot 30$ „ $=$	$10 = 3 \cdot 3+$	$17 = 3 \cdot 5+$
$2 \cdot 40 =$	$9 : 3 =$	$15 : 5 =$
$3 \cdot 40$ „ $=$	$10 : 3 =$	$17 : 5 =$

7.

$25 = 3 \cdot 7+$	$11 = 3 \cdot 3+$	$13 = 3 \cdot 4+$
$21 : 7 =$	$9 : 3 =$	$12 : 4 =$
$25 : 7 =$	$11 : 3 =$	$13 : 4 =$
$29 = 3 \cdot 9+$	$37 = 3 \cdot 10+$	$65 = 3 \cdot 20+$
$27 : 9 =$	$30 : 10 =$	$60 : 20 =$
$29 : 9 =$	$37 : 10 =$	$65 : 20 =$

8.

19= 3 · 6+	23= 3 · 7+	38= 3 · 10+
18 : 6=	21 : 7=	30 : 10=
19 : 6=	23 : 7=	38 : 10=
70= 3 · 20+	98= 3 · 30+	93= 3 · 30+
60 : 20=	90 : 30=	90 : 30=
70 : 20=	98 : 30=	93 : 30=

9.

3 · 1=	3 : 1=	3 · 7=	19 : 6=
3 · 2=	6 : 2=	26 : 8=	3 · 5=
kuni	kuni	3 · 9=	14 : 4=
3 · 10=	30 : 10=	35 : 10=	65 : 20=

10.

3 · 2=	22 : 6=	95 : 30=	3 · 4=
18 : 6=	3 · 9=	3 · 1=	93 : 30=
33 : 9=	38 : 10=	12 : 4=	15 : 4=
3 · 7=	3 · 5=	3 · 8=	3 · 20=
16 : 5=	72 : 20=	78 : 20=	34 : 10=
3 · 3=	3 · 6=	3 · 10=	3 · 30=

11.

3 · 3=	3 · 8=	60 : 20=	30 : 8=
24 : 8=	20 : 6=	3 · 6=	3 : 1=
3 · 7=	3 · 4=	7 : 2=	3 · 30=
90 : 30=	19 : 5=	3 · 10=	27 : 8=
3 · 9=	3 · 6=	11 : 3=	16 : 5=
30 : 8=	27 : 9=	3 · 5=	30 : 10=

Aino kolmesendistest.

I.

1. Aino karbikeses oli **9** kolmesendist ja **2** ühesendist raha. Mitu senti oli Aino karbikeses?

2. Kord sai Aino külaonult ühe **25**-sendise. „Kui vahetaksin selle **3**-sendisteks," mõtles Aino, „mitu neid siis saaksin?"

3. Aino läkski ema juurde raha vahetama. Emal aga **3**-sendiseid niipalju ei olnud. Ta andis siis ühe **5**-sendise ja kaks **1**-sendist, teised olid kõik **3**-sendised. Mitu **3**-sendist sai Aino emalt?

4. Nüüd oli Ainol **3**-sendiseid juba **15** tükki. Ta ehitas neist kaks sammast. Mitu senti oli kummaski sambas ja mis peame teadma, et seda arvutada?

5.

4 · 3 ehk 3 · 4 =	10 · 3 ehk 3 · 10 =	5 · 3 ehk 3 . 5 =
5 · 3 „ =	20 · 3 „ =	9 · 3 „ =
6 · 3 „ =	30 · 3 „ =	6 · 3 „ =
7 · 3 „ =	4 · 3 „ =	8 · 3 „ =
8 · 3 „ =	10 · 3 „ =	4 · 3 „ =
9 · 3 „ =	7 · 3 „ =	7 · 3 „ =

6.

14 = 4 · 3 +	23 = 7 · 3 +	32 = 10 · 3 +
12 : 3 =	21 : 3 =	30 : 3 =
14 : 3 =	23 : 3 =	32 : 3 =
17 = 5 · 3 +	25 = 8 · 3 +	19 = 6 : 3 +
15 : 3 =	24 : 3 =	18 : 3 =
17 : 3 =	25 : 3 =	19 : 3 =

7.

1 · 3 =	3 : 3 =	3 · 3 =	6 · 3 =
2 · 3 =	4 : 3 =	29 : 3 =	18 : 3 =
kuni	kuni	8 · 3 =	9 · 3 =
10 · 3 =	30 : 3 =	24 : 3 =	32 : 3 =

8.

4 · 3 =	27 : 3 =	7 · 3 =	14 : 3 =
16 : 3 =	6 · 3 =	8 : 3 =	30 · 3 =
21 : 3 =	25 : 3 =	20 · 3 =	15 : 3 =
5 · 3 =	11 : 3 =	18 : 3 =	7 · 3 =
29 : 3 =	9 · 3 =	19 : 3 =	28 : 3 =
8 · 3 =	60 : 3 =	10 · 3 =	4 · 3 =

9.

12 : 3 =	8 · 3 =	5 : 3 =	90 : 3 =
9 · 3 =	24 : 3 =	20 · 3 =	7 · 3 =
26 : 3 =	17 : 3 =	31 : 3 =	23 : 3 =
5 · 3 =	10 · 3 =	9 · 3 =	10 : 3 =
7 : 3 =	22 : 3 =	20 : 3 =	8 · 3 =
30 · 3 =	6 · 3 =	17 : 3 =	13 : 3 =

Pudukaupluses.

1. Ema läks pudukauplusse ja palus enesele anda **3** tosinat suuremaid pesunööpe. Mitu suuremat pesunööpi ostis ema?

2. „Nende tosin maksab **18** senti," ütles kaupmees. Mis arvutame nüüd?

3. Peale selle ostis ema **3** tosinat väiksemaid pesunööpe. Mitu senti pidi ta nende eest maksma ja mis peame teadma, et seda arvutada?

4. Mitu pesunööpi ostis ema üldse?

3 · 10 = **3 · 20 =** **3 · 30 =**

5.

11 = 10 +	25 = 20 +
3 · 11 ehk 3 · 10 + 3 · 1 =	3 · 25 ehk 3 · 20 + 3 · 5 =
14 = 10 +	28 = 20 +
3 · 14 „ =	3 · 28 „ =
17 = 10 +	32 = 30 +
3 · 17 „ =	3 · 32 „ =

6. 13=10+ 33=30+
3 · 13 ehk 3 · 10+3 · 3= 3 · 33 ehk 3 · 30+3 · 3=
26=20+ 18=10+
3 · 26 „ = 3 · 18 „ =
19=10+ 24=20+
3 · 19 „ = 3 · 24 „ =

7. Teisel päeval saatis ema Malle pudukauplusse pesupitsi ostma. Mallel oli kaasas **100** senti. Pesupitsimeeter maksis **32** senti. Mitu meetrit pitsi sai Mall selle raha eest ja mitu senti jäi tal üle?

8. Teinekord pidi Mall tooma saapapaelu. Raha andis ema talle **60** senti ja saapapaelapaar maksis **18** senti. Mis arvutame siin?

9. Mitu rulli niiti saame **70** sendi eest ja mis peame teadma, et seda arvutada?

10.

35= 3 · 11+	43= 3 · 13+	85= 3 · 27+
33 : 11=	39 : 13=	81 : 27=
35 : 11=	43 : 13=	85 : 27=
52= 3 · 15+	86= 3 · 25+	100= 3 · 32+
45 : 15=	75 : 25=	96 : 32=
52 : 15=	86 : 25=	100 : 32=

11.

38= 3 · 12+	95= 3 · 29+	82= 3 · 24+
36 : 12=	87 : 29=	72 : 24=
38 : 12=	95 : 29=	82 : 24=
59= 3 · 18+	76= 3 · 21+	62= 3 · 16+
54 : 18=	63 : 21=	48 : 16=
59 : 18=	76 : 21=	62 : 16=

12. Mitu karpi saapamääret saab **80** sendi eest ja mitu senti jääb üle, kui karp maksab **25** senti?

13. Mitu meetrit pesupaela saab **65** sendi eest ja mitu senti jääb üle, kui meeter maksab **19** senti?

14. Mis võime veel pudukauplusest osta ja mis sealjuures arvutada?

15.

3 · 11 =	3 · 21 =	33 : 11 =	63 : 21 =
3 · 12 =	3 · 22 =	36 : 12 =	66 : 22 =
kuni	kuni	kuni	kuni
3 · 20 =	3 · 33 =	60 : 20 =	99 : 33 =

16.

3 · 17 =	3 · 27 =	3 · 12 =	51 : 17 =
57 : 19 =	75 : 25 =	69 : 23 =	3 · 20 =
35 : 11 =	42 : 14 =	55 : 18 =	50 : 16 =
3 · 22 =	3 · 32 =	3 · 24 =	3 · 31 =
84 : 28 =	60 : 20 =	90 : 30 =	74 : 24 =
3 · 23 =	3 · 33 =	48 : 16 =	39 : 13 =

17.

3 · 14 =	33 : 11 =	78 : 26 =	3 · 11 =
3 · 26 =	3 · 16 =	3 · 30 =	72 : 24 =
98 : 32 =	85 : 28 =	63 : 21 =	3 · 19 =
3 · 29 =	3 · 25 =	95 : 31 =	45 : 15 =
54 : 18 =	99 : 33 =	3 · 18 =	3 · 21 =
3 · 13 =	3 · 28 =	36 : 12 =	81 : 27 =

Aino kolmesendistest.

II.

1. Aino karbikesse jäi viimati **15** kolmesendist. Mitu senti oli tal seega?
senti on see kokku?

2. Vahepeal oli ema Ainole veel **4** kolmesendist kinkinud. Mitu kolmesendist oli Ainol nüüd ja mitu

3. Kord tuli ristiema Ainole külla ja kinkis talle **5** kümnesendist. „Kui keegi vahetaks nad mulle kolmesendisteks," mõtles Aino, „mitu kolmesendist ma siis saaksin?"

4. Aino palve peale kogusid isa ja ema kõik oma kolmesendised kokku ja algaski vahetamine. Vahetamisel tuli kolmesendistest siiski puudus. Puuduvate asemele sai Aino **2** viiesendist ja **1** sendise. Mitu kolmesendist sai Aino?

5. **5**-sendised andis Aino vennale, **1**-sendise õde Lillile, **3**-sendised aga jättis kõik endale. Mitu **3**-sendist oli nüüd Ainol ja mitu senti on see kokku?

6.

11 · 3 ehk 3 · 11 =	22 · 3 ehk 3 · 22 =	14 · 3 ehk 3 . 14 =
15 · 3 „ =	25 · 3 „ =	27 · 3 „ =
18 · 3 „ =	13 · 3 „ =	30 · 3 „ =
12 · 3 „ =	33 · 3 „ =	22 · 3 „ =
19 · 3 „ =	24 · 3 „ =	16 · 3 „ =
17 · 3 „ =	32 · 3 „ =	23 · 3 „ =

30 : 3 =

7.

36 = 30 +	48 = 30 +
36 : 3 ehk 30 : 3 + 6 : 3 =	48 : 3 ehk 30 : 3 + 18 : 3 =
39 = 30 +	55 = 30 +
39 : 3 „ =	55 : 3 „ =
44 = 30 +	57 = 30 +
44 : 3 „ =	57 : 3 „ =

60 : 3 =

8.

67 = 60 +	78 = 60 +
67 : 3 ehk 60 : 3 + 7 : 3 =	78 : 3 ehk 60 : 3 + 18 : 3 =
69 = 60 +	80 = 60 +
69 : 3 „ =	80 : 3 „ =
72 = 60 +	84 = 60 +
72 : 3 „ =	84 : 3 „ =

90 : 3 =

9. 93=90+ 100=90+
93 : 3 ehk 90 : 3+3 : 3= 100 : 3 ehk 90 : 3+10 : 3=
98=90+ 102=90+
98 : 3 „ = 102 : 3 „ =

---

10. Aino karbike oli nüüd raha täis. Kord tuli emal peenest rahast puudus ja ta laenas Ainolt **6** kolmesendist. „Siia jääb sul veel tervelt **78** senti," ütles ema. Mitu kolmesendist see on?

11. Mitu **3**-sendist piparkooki saaks Aino **36; 45; 54; 69** sendi eest?

12. Mitu väikest pildikest saaks Aino **27; 39; 48; 57; 72** sendi eest, kui iga pildike maksab **3** senti?

13. Kuid Aino ei ostnud ei piparkooke ega pildikesi, vaid ostis hoopis õde Lillile sünnipäevaks **54** sendi eest **3** apelsini. Mis võime siin arvutada?

14.

11 · 3 =	21 · 3 =	33 : 3 =	61 : 3 =
12 · 3 =	22 · 3 =	34 : 3 =	64 : 3 =
kuni	kuni	kuni	kuni
20 · 3 =	33 . 3 =	60 : 3 =	100 : 3 =

15.

13 · 3 =	22 · 3 =	70 : 3 =	18 · 3 =
42 : 3 =	46 : 3 =	48 : 3 =	63 : 3 =
11 · 3 =	75 : 3 =	16 · 3 =	24 · 3 =
21 · 3 =	14 · 3 =	84 : 3 =	88 : 3 =
66 : 3 =	90 : 3 =	29 · 3 =	27 · 3 =
44 : 3 =	61 : 3 =	65 : 3 =	72 : 3 =

16.

12 · 3 =	20 · 3 =	25 · 3 =	93 : 3 =
78 : 3 =	28 · 3 =	54 : 3 =	32 · 3 =
17 · 3 =	39 : 3 =	99 : 3 =	19 · 3 =
81 : 3 =	96 : 3 =	26 · 3 =	45 : 3 =
31 · 3 =	15 · 3 =	69 : 3 =	33 · 3 =
51 : 3 =	87 : 3 =	36 : 3 =	57 : 3 =

Viiesendistest.

I.

1. Missugune raha on üksinda sama palju väärt kui **2** viiesendist kokku?

2. Mitme kümnesendise vastu sa vahetaksid **2; 4; 6; 8; 10** viiesendist?

3. Mitme kümnesendise vastu sa vahetaksid **3; 5; 7; 9** viiesendist ja mitu viiesendist jääks sul iga kord üle?

4. Mitu senti on **6; 8; 4; 10; 5; 7; 3; 9** viiesendist?

5. Mitme viiesendise vastu sa vahetaksid **2; 3; 4; 5** kümnesendist?

6. Mitu viiesendist on kokku **30; 50; 20; 40; 25; 45; 35** senti?

7.

6 · 5 ehk 3 · 10 =		30 : 5 ehk 3 · 2 =	
2 · 5 „	=	10 : 5 „	=
8 · 5 „	=	40 : 5 „	=
4 · 5 „	=	20 : 5 „	=
10 · 5 „	=	50 : 5 „	=

8.

$2 \cdot 5 =$	$10 : 5 =$	$13 = 2 \cdot 5 +$	$41 = 8 \cdot 5 +$
$10 \cdot 5 =$	$30 : 5 =$	$13 : 5 =$	$41 : 5 =$
$6 \cdot 5 =$	$50 : 5 =$	$24 = 4 \cdot 5 +$	$12 = 2 \cdot 5 +$
$8 \cdot 5 =$	$20 : 5 =$	$24 : 5 =$	$12 : 5 =$
$4 \cdot 5 =$	$40 : 5 =$	$32 = 6 \cdot 5 +$	$23 = 4 \cdot 5 +$
$6 \cdot 5 =$	$30 : 5 =$	$32 : 5 =$	$23 : 5 =$

9.

$1 \cdot 5 =$	$5 : 5 =$
$5 \cdot 5$ ehk $2 \cdot 10 + 5 =$	$25 : 5$ ehk $2 \cdot 2 + 1 =$
$3 \cdot 5$ „ $=$	$15 : 5$ „ $=$
$7 \cdot 5$ „ $=$	$35 : 5$ „ $=$
$9 \cdot 5$ „ $=$	$45 : 5$ „ $=$

10.

$1 \cdot 5 =$	$5 : 5 =$	$7 = 1 \cdot 5 +$	$39 = 7 \cdot 5 +$
$9 \cdot 5 =$	$45 : 5 =$	$7 : 5 =$	$39 : 5 =$
$3 \cdot 5 =$	$15 : 5 =$	$18 = 3 \cdot 5 +$	$47 = 9 \cdot 5 +$
$7 \cdot 5 =$	$35 : 5 =$	$18 : 5 =$	$47 : 5 =$
$5 \cdot 5 =$	$25 : 5 =$	$26 = 5 \cdot 5 +$	$28 = 5 \cdot 5 +$
$9 \cdot 5 =$	$45 : 5 =$	$26 : 5 =$	$28 : 5 =$

11. Mitu saia saab **38** sendi eest ja mitu senti jääb üle, kui sai maksab **5** senti?

12. Mitu pliiatsit saab **40** sendi eest, kui pliiatsi hind on **5** senti?

13. Mitme viiesendise vastu võime vahetada **15** kolmesendist?

14. Mis arvutame veel viiesendistest?

15.

$1 \cdot 5 =$	$5 : 5 =$	$7 \cdot 5 =$	$9 \cdot 5 =$
$2 \cdot 5 =$	$6 : 5 =$	$38 : 5 =$	$54 : 5 =$
kuni	kuni	$4 \cdot 5 =$	$6 \cdot 5 =$
$10 \cdot 5 =$	$50 : 5 =$	$53 : 5 =$	$25 : 5 =$

16.

4 · 5 =	8 : 5 =	25 : 5 =	40 : 5 =
24 : 5 =	6 · 5 =	8 · 5 =	22 : 5 =
30 : 5 =	14 : 5 =	12 : 5 =	5 · 5 =
47 : 5 =	38 : 5 =	35 : 5 =	33 : 5 =
50 : 5 =	27 : 5 =	29 : 5 =	49 : 5 =
34 : 5 =	46 : 5 =	15 : 5 =	5 : 5 =

17.

20 : 5 =	31 : 5 =	9 : 5 =	48 : 5 =
9 · 5 =	7 · 5 =	10 · 5 =	2 · 5 =
11 : 5 =	18 : 5 =	21 : 5 =	16 : 5 =
37 : 5 =	45 : 5 =	36 : 5 =	32 : 5 =
42 : 5 =	39 : 5 =	1 · 5 =	3 · 5 =
19 : 5 =	13 : 5 =	44 : 5 =	10 : 5 =

Leevikestest.

1. Elasid metsas **5** leevikest. „Siuks, siuks, siia kõik!“ hüüdis kõige vanem. „Siin pihlakaoksal on igaühele **4** punast marja.“ Mitu punast marja seal oli?

2. „Siuks, siuks, nüüd tulge siia!“ kõlas peagi teise hääl. „Siin vahtra küljes lipendavad mullused viljad tuule käes. Neid saab igaüks **7**.“ Mitu saavad kõik kokku?

3. Siis leidsid nad pihlakakobara, milles oli **45** marja. Kuid ka leevikesi oli **4** juurde tulnud. Mis arvutame nüüd?

4.

5 · 1 ehk 1 · 5 =	5 · 2 ehk 2 · 5 =	5 · 7 =
5 · 2 „ =	5 · 8 „ =	5 · 4 =
5 · 3 „ =	5 · 9 „ =	5 · 9 =
5 · 4 „ =	5 · 4 „ =	5 · 6 =
5 · 6 „ =	5 · 7 „ =	5 · 8 =
5 · 7 „ =	5 · 3 „ =	5 · 5 =

5.

17 = 5 · 3 +	35 = 5 · 6 +	53 = 5 · 10 +
15 : 3 =	30 : 6 =	50 : 10 =
17 : 3 =	35 : 6 =	53 : 10 =
23 = 5 · 4 +	47 = 5 · 9 +	28 = 5 · 5 +
20 : 4 =	45 : 9 =	25 : 5 =
23 : 4 =	47 : 9 =	28 : 5 =

6.

11 = 5 · 2 +	34 = 5 · 6 +	52 = 5 · 10 +
10 : 2 =	30 : 6 =	50 : 10 =
11 : 2 =	34 : 6 =	52 : 10 =
27 = 5 · 5 +	43 = 5 · 8 +	37 = 5 · 7 +
25 : 5 =	40 : 8 =	35 : 7 =
27 : 5 =	43 : 8 =	37 : 7 =

7. Mitmele leevikesele jätkub **43**-st pihlakamarjast ja mitu marja jääb üle, kui iga leevike saab **8** marja?

8. Mitu päeva saaks leevike läbi **35** pihlakamarjaga, kui ta sööks päevas ainult **7** marja?

9. Mitu päeva saaksid **2** leevikest läbi **50** marjaga, kui kumbki sööks päevas **5** marja?

10. Mitu pihlakamarja peaks olema, et **5** leevikest saaksid igaüks **5; 6; 7; 8; 9** marja?

11. Mis arvutame veel leevikestest?

12.

5 · 1 =	5 : 1 =	5 · 9 =	5 · 6 =
5 · 2 =	10 : 2 =	35 : 7 =	49 : 9 =
kuni	kuni	5 · 8 =	26 : 5 =
5 · 10 =	50 : 10 =	46 : 8 =	43 : 8 =

13.

5 · 8 =	42 : 8 =	11 : 2 =	17 : 3 =
23 : 4 =	33 : 6 =	40 : 8 =	36 : 7 =
21 : 7 =	25 : 5 =	39 : 7 =	14 : 2 =
52 : 10 =	5 · 3 =	5 · 6 =	5 · 10 =
44 : 8 =	37 : 7 =	10 : 2 =	29 : 5 =
28 : 5 =	46 : 9 =	45 : 8 =	34 : 6 =

14.

20 : 4 =	31 : 6 =	5 · 2 =	5 · 4 =
35 : 6 =	5 · 7 =	47 : 9 =	32 : 6 =
50 : 9 =	17 : 3 =	16 : 3 =	40 : 7 =
5 · 1 =	30 : 6 =	5 · 9 =	15 : 3 =
21 : 4 =	27 : 5 =	5 : 1 =	5 · 5 =
45 : 9 =	48 : 9 =	22 : 4 =	35 : 7 =

Pähklitest.

1. Ema oli sügisel korjanud **5** kotitäit pähkleid. Igas kotis oli neid **15** l. Mitu liitrit pähkleid oli ema korjanud?

2. Kui Elli või Valter emale mingisugust tööd tegid, andis ema neile selle eest ikka pähkleid. Elli oli kerinud läinud nädalal **5** kera lõnga. Iga kera pealt sai ta **19** pähklit. Mis arvutame sellest?

3. Valter oli kandnud **5** päeval emale kõik pliidipuud. Ta sai selle eest **15** pähklit päevas. Mitu pähklit sai ta üldse?

4. Ellil oli peagi **28** pähklit söödud. Ülejäänud pähklid ladus ta kõik tikutoosidest tehtud regedele. Igale reele mahtus parajasti **12** pähklit. Mitu rege sai täis ja mitu pähklit jäi viimasele reele?

5. Valter sõi ära **16** pähklit. Ülejäänud pähklid ladus ta samasugustele regedele, kui Elligi, kuid pani igale reele ainult **11** pähklit. Mis võime siin arvutada?

	5 · 10 =	**5 · 20 =**
6.	11=10+	12=10+
	5 · 11 ehk 5 · 10+5 · 1=	5 · 12 ehk 5 · 10+5 · 2=
	13=10+	14=10+
	5 · 13 „ =	5 · 14 „ =
	15=10+	16=10+
	5 · 15 „ =	5 · 16 „ =
7.	17=10+	18=10+
	5 · 17 ehk 5 · 10+5 · 7=	5 · 18 ehk 5 · 10+5 · 8=
	19=10+	25=20+
	5 · 19 „ =	5 · 25 „ =
	20=10+	21=20+
	5 · 20 „ =	5 · 21 „ =

8.	62= 5 · 11+	98= 5 · 18+	81= 5 · 14+
	55 : 11 =	90 : 18 =	70 : 14 =
	62 : 11 =	98 : 18 =	81 : 14 =
	84= 5 · 15+	69= 5 · 12+	92= 5 · 17+
	75 : 15 =	60 : 12 =	85 : 17 =
	84 : 15 =	69 : 12 =	92 : 17 =
9.	73= 5 · 13+	91= 5 · 16+	71= 5 · 13+
	65 : 13 =	80 : 16 =	65 . 13 =
	73 : 13 =	91 : 16 =	71 : 13 =
	100= 5 · 19+	89= 5 · 17+	80= 5 · 15+
	95 : 19 =	85 : 17 =	75 : 15 =
	100 : 19 =	89 : 17 =	80 : 15 =

10. Mitu pähklit mahuks **5** vihikukaanest tehtud reele, kui igale reele paneksime **18** pähklit?

11. Mitmele lapsele jätkuks **72** pähklist ja mitu pähklit jääks üle, kui igale lapsele annaksime **14** pähklit?

12. Mitu pähklit saaks iga poiss, kui **16** poisi vahel jagaksime ühetasa **80** pähklit?

13. Mitu pähklit on kokku **5** lapsel, kui igaühel on **12; 14; 17; 20** pähklit?

14. Mis arvutame veel pähklitest?

15.

$5 \cdot 11 =$	$55 : 11 =$	$5 \cdot 12 =$	$5 \cdot 18 =$
$5 \cdot 12 =$	$60 : 12 =$	$73 : 14 =$	$91 : 16 =$
kuni	kuni	$76 : 15 =$	$72 : 13 =$
$5 \cdot 20 =$	$100 : 20 =$	$100 : 19 =$	$89 : 17 =$

16.

$5 \cdot 13 =$	$65 : 13 =$	$63 : 11 =$	$100 : 18 =$
$95 : 19 =$	$5 \cdot 16 =$	$94 : 16 =$	$5 \cdot 14 =$
$87 : 17 =$	$85 : 17 =$	$100 : 20 =$	$60 : 12 =$
$55 : 11 =$	$69 : 12 =$	$5 \cdot 18 =$	$77 : 13 =$
$86 : 15 =$	$99 : 19 =$	$75 : 15 =$	$81 : 15 =$
$91 : 17 =$	$82 : 14 =$	$5 \cdot 20 =$	$60 : 11 =$

17.

$5 \cdot 11 =$	$5 \cdot 15 =$	$5 \cdot 12 =$	$5 \cdot 19 =$
$90 : 18 =$	$80 : 16 =$	$83 : 14 =$	$90 : 17 =$
$79 : 14 =$	$96 : 19 =$	$91 : 16 =$	$83 : 15 =$
$96 : 18 =$	$89 : 17 =$	$74 : 13 =$	$99 : 18 =$
$83 : 16 =$	$70 : 14 =$	$95 : 19 =$	$71 : 12 =$
$71 : 12 =$	$59 : 11 =$	$5 \cdot 17 =$	$5 \cdot 14 =$

Viiesendistest.

II.

1. Mitme kümnesendise vastu sa vahetaksid **12; 14; 16; 18; 20** viiesendist?

2. Mitme kümnesendise vastu sa vahetaksid **13; 15; 17; 19** viiesendist ja mitu viiesendist jääks iga kord üle?

3. Mitu senti on **16; 18; 14; 20; 15; 17; 13, 19** viiesendist?

4. Mitme viiesendise vastu sa vahetaksid **6; 7; 8; 9; 10** kümnesendist?

5. Mitu viiesendist on kokku **60; 90; 70; 100; 80; 55; 75; 95; 65; 85** senti?

6.

$12 \cdot 5$ ehk $6 \cdot 10 =$		$60 : 5$ ehk $6 \cdot 2 =$	
$18 \cdot 5$ „	$=$	$90 : 5$ „	$=$
$14 \cdot 5$ „	$=$	$70 : 5$ „	$=$
$20 \cdot 5$ „	$=$	$100 : 5$ „	$=$
$16 \cdot 5$ „	$=$	$80 : 5$ „	$=$

7.

$19 \cdot 5$ ehk $9 \cdot 10 + 5 =$		$95 : 5$ ehk $9 \cdot 2 + 1 =$	
$11 \cdot 5$ „	$=$	$55 : 5$ „	$=$
$17 \cdot 5$ „	$=$	$85 : 5$ „	$=$
$13 \cdot 5$ „	$=$	$65 : 5$ „	$=$
$15 \cdot 5$ „	$=$	$75 : 5$ „	$=$

8.

$84 = 80 +$	$67 = 65 +$	$53 = 50 +$	$92 = 90 +$
$80 : 5 =$	$65 : 5 =$	$50 : 5 =$	$90 : 5 =$
$84 : 5 =$	$67 : 5 =$	$53 : 5 =$	$92 : 5 =$
$73 = 70 +$	$98 = 95 +$	$89 = 85 +$	$76 = 75 +$
$70 : 5 =$	$95 : 5 =$	$85 : 5 =$	$75 : 5 =$
$73 : 5 =$	$98 : 5 =$	$89 : 5 =$	$76 : 5 =$

9. Mitu kilo kaaluvad kokku **11**; **17**; **16**; **14** viiekilost leivapätsi?

10. Mitu pliiatsit saab **82** sendi eest ja mitu senti jääb üle, kui pliiats maksab **5** senti?

11. Mitu pähklit saab iga laps ja mitu jääb neid üle, kui jagada **68** pähklit ühetasa **5** lapsele?

12.

11 · 5 =	55 : 5 =	14 · 5 =	17 · 5 =
12 · 5 =	56 : 5 =	69 : 5 =	90 : 5 =
kuni	kuni	87 : 5 =	58 : 5 =
20 · 5 =	100 : 5 =	19 · 5 =	73 : 5 =

13.

10 · 5 =	52 : 5 =	12 · 5 =	88 : 5 =
53 : 5 =	11 · 5 =	80 : 5 =	17 · 5 =
70 : 5 =	83 : 5 =	94 : 5 =	60 : 5 =
92 : 5 =	67 : 5 =	72 : 5 =	76 : 5 =
66 : 5 =	90 : 5 =	65 : 5 =	58 : 5 =
15 · 5 =	81 : 5 =	51 : 5 =	19 · 5 =

14.

93 : 5 =	85 : 5 =	89 : 5 =	50 : 5 =
75 : 5 =	91 : 5 =	16 · 5 =	84 : 5 =
54 : 5 =	73 : 5 =	99 : 5 =	17 · 5 =
13 · 5 =	18 · 5 =	55 : 5 =	98 : 5 =
97 : 5 =	62 : 5 =	69 : 5 =	65 : 5 =
82 : 5 =	100 : 5 =	95 : 5 =	14 · 5 =

Palgiveost.

1. Uustalu rahvas vedas uue maja jaoks palke. Eile toodi **6** koormat, igas koormas **4** palki. Mitu palki toodi eile?

2. **40** palki oli enne kohale veetud. Mitme koormaga olid need palgid toodud, kui igas koormas on **4** palki?

3. Täna kavatseti tuua **7** neljapalgist koormat. Mis arvutame sellest?

4. Saarnakõrve metsa oli jäänud veel **35** palki. Mitu täit koormat saab neist palkidest ja mitu palki tuleb panna viimasesse koormasse, kui koormaks arvata **4** palki?

5.

5 · 4 ehk 4 · 5 =	10 · 4 ehk 4 · 10 =
4 · 4 „ 5 · 4 — 4 =	9 · 4 „ 10 · 4 — 4 =
6 · 4 „ 5 · 4 + 4 =	8 · 4 „ 10 · 4 — 2 · 4 =
7 · 4 „ 5 · 4 + 2 · 4 =	

6.

1 · 4 =	7 · 4 =	8 = · 4	36 = · 4
5 · 4 =	6 · 4 =	8 : 4 =	36 : 4 =
3 · 4 =	4 · 4 =	16 = · 4	40 = · 4
2 · 4 =	9 · 4 =	16 : 4 =	40 : 4 =
10 · 4 =	8 · 4 =	28 = · 4	32 = · 4
8 · 4 =	6 · 4 =	28 : 4 =	32 : 4 =

7.

10 = 2 · 4 +	22 = 5 · 4 +	27 = 6 · 4 +
8 : 4 =	20 : 4 =	24 : 4 =
10 : 4 =	22 : 4 =	27 : 4 =
17 = 4 · 4 +	15 = 3 · 4 +	31 = 7 · 4 +
16 : 4 =	12 : 4 =	28 : 4 =
17 : 4 =	15 : 4 =	31 : 4 =

8.

37 = 9 · 4 +	35 = 8 · 4 +	30 = 7 · 4 +
36 : 4 =	32 : 4 =	28 : 4 =
37 : 4 =	35 : 4 =	30 : 4 =
41 = 10 · 4 +	19 = 4 · 4 +	25 = 6 · 4 +
40 : 4 =	16 : 4 =	24 : 4 =
41 : 4 =	19 : 4 =	25 : 4 =

9. Mitu palki mahub **2**; **5**; **8** reele, kui igale reele mahub **4** palki?

10. Mitme hobusega võib metsast ära tuua **12**; **16**; **24**; **36** palki, kui igale hobusele panna **4** palki?

11. Mitu neljapalgist koormat saab **18**; **25**; **33**; **39** palgist ja mitu palki jääb iga kord üle?

12. Mis arvutame veel palgiveost?

13.

1 · 4 =	4 : 4 =	3 · 4 =	8 : 4 =
2 · 4 =	5 : 4 =	14 : 4 =	39 : 4 =
kuni	kuni	32 : 4 =	9 · 4 =
10 · 4 =	40 : 4 =	7 · 4 =	28 : 4 =

14.

17 : 4 =	12 : 4 =	8 · 4 =	32 : 4 =
6 · 4 =	36 : 4 =	23 : 4 =	5 · 4 =
28 : 4 =	2 · 4 =	4 : 4 =	26 : 4 =
11 : 4 =	42 : 4 =	19 : 4 =	9 · 4 =
40 : 4 =	4 · 4 =	7 · 4 =	16 : 4 =
34 : 4 =	30 : 4 =	20 : 4 =	37 : 4 =

15.

24 : 4 =	8 · 4 =	7 · 4 =	15 : 4 =
1 · 4 =	31 : 4 =	18 : 4 =	7 · 4 =
17 : 4 =	10 · 4 =	43 : 4 =	24 : 4 =
10 : 4 =	38 : 4 =	9 · 4 =	5 · 4 =
6 · 4 =	3 · 4 =	16 : 4 =	20 : 4 =
39 : 4 =	41 : 4 =	8 · 4 =	9 · 4 =

Metsatööst.

1. Saare kaasikus töötasid **4** puuraiujat. Kuu lõpuks oli maha võetud iga mehe kohta **23** suurt kaske. Arvuta.

2. Kui need puud olid katki saetud ja peeneks lõhutud, tuli neist iga mehe kohta **25** ruumimeetrit *) puid. Mis arvutame siin?

3. Saadud puudest jättis Saare peremees **4** ruumimeetrit endale, teised vedas linna. Mitu päeva sai ta neid vedada, kui ta naabrite abiga iga päev **24** ruumimeetrit ära viis?

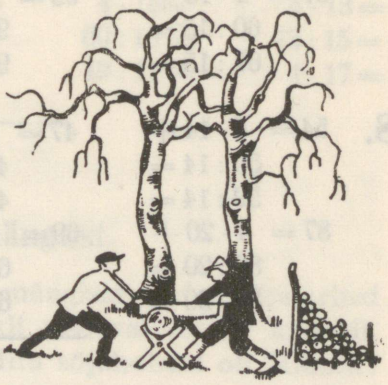

4. Kaseoksad seoti hagudeks ja laoti pinudesse, igasse pinusse **100** kubu. Mitu koormat hagu saab pinust ja mitu koormat jääb üle, kui koormasse pannakse **23** kubu?

	4 · 10 =	**4 · 20 =**
5.	11=10+	17=10+
	4 · 11 ehk 4 · 10+4 · 1=	4 · 17 ehk 4 · 10+4 · 7=
	13=10+	19=10+
	4 · 13 „ =	4 · 19 ” =
	15=10+	21=20+
	4 · 15 „ =	4 · 21 „ =
6.	23=20+	12=10+
	4 · 23 ehk 4 · 20+4 · 3=	4 · 12 ehk 4 · 10+4 · 2=
	25=20+	18=10+
	4 · 25 „ =	4 · 18 „ =
	17=10+	22=20+
	4 · 17 „ =	4 · 22 „ =

*) 1 m kõrgune ja 2 m pikkune puuriit.

7.

54 = 4 · 12 +	85 = 4 · 19 +	60 = 4 · 13 +
48 : 12 =	76 : 19 =	52 : 13 =
54 : 12 =	85 : 19 =	60 : 13 =
67 = 4 · 15 +	99 = 4 · 23 +	75 = 4 · 17 +
60 : 15 =	92 : 23 =	68 : 17 =
67 : 15 =	99 : 23 =	75 : 17 =

8.

54 = 4 · 14 +	47 = 4 · 11 +	80 = 4 · 18 +
56 : 14 =	44 : 11 =	72 : 18 =
59 : 14 =	47 : 11 =	80 : 18 =
87 = 4 · 20 +	69 = 4 · 16 +	91 = 4 · 21 +
80 : 20 =	64 : 16 =	84 : 21 =
87 : 20 =	69 : 16 =	91 : 21 =

9. Mitu puuraiujat saevad nädalas **48** ruumimeetrit puid, kui iga mees saeb **12** ruumimeetrit?

10. Mitme päevaga jõutakse linna vedada **68** ruumimeetrit puid, kui päevas viiakse **15** ruumimeetrit?

11. Mitu ruumimeetrit puid saevad **4** meest, kui igaüks saeb **13; 15; 19; 22** ruumimeetrit?

12. Mis võime veel arvutada metsatöödest?

13.

4 · 11 =	44 : 11 =	4 · 14 =	80 : 20 =
4 · 12 =	48 : 12 =	94 : 21 =	4 · 25 =
kuni	kuni	4 · 21 =	97 : 24 =
4 · 25 =	100 : 25 =	60 : 15 =	4 · 19 =

14.

4 · 17 =	76 : 19 =	71 : 15 =	96 : 23 =
96 : 24 =	4 · 12 =	64 : 16 =	4 · 20 =
85 : 19 =	80 : 18 =	4 · 24 =	59 : 14 =
4 · 23 =	52 : 13 =	94 : 20 =	72 : 18 =
68 : 17 =	4 · 16 =	4 · 13 =	4 · 11 =
51 : 12 =	100 : 25 =	48 : 12 =	56 : 14 =

15.

4 · 15 =	53 : 12 =	4 · 19 =	88 : 19 =
91 : 22 =	90 : 21 =	96 : 24 =	4 · 18 =
84 : 21 =	4 · 23 =	77 : 18 =	66 : 14 =
50 : 11 =	80 : 17 =	4 · 16 =	4 · 13 =
4 · 22 =	72 : 16 =	60 : 15 =	73 : 15 =
92 : 23 =	4 · 18 =	49 : 11 =	4 · 17 =

Sõjamängust.

1. Mihkel ja Kaarel mängisid sõda. Sõjatarbed tehti vihikukaantest. Mihkli maleval oli **17** kahurit, iga kahuri ees **4** hobust. Mitu sõjahobust oli Mihklil?

2. Kaarli maleval oli kahureid rohkem, sõjahobuseid aga iga kahuri ees sama palju kui Mihklil. Mitu sõjahobust oli Kaarlil ja mis puudub, et seda arvutada?

3. Sõdureid oli Mihklil **92.** Nad olid jaotatud kõik **4** ühesuurusesse rühma. Mitu sõdurit oli Mihklil igas rühmas?

4. Kaarlil oli **16** sõdurit vähem, kuid nad olid jaotatud samuti **4** rühma kui Mihklilgi. Mis arvutame Kaarli sõdureist?

5.

11 · 4 ehk 4 · 11 =	17 · 4 ehk 4 · 17 =	23 · 4 ehk 4 · 23 =
12 · 4 „ =	18 · 4 „ =	24 · 4 „ =
13 · 4 „ =	19 · 4 „ =	25 · 4 „ =
14 · 4 „ =	20 · 4 „ =	17 · 4 „ =
15 · 4 „ =	21 · 4 „ =	11 · 4 „ =
16 · 4 „ =	22 · 4 „ =	23 · 4 „ =

40 : 4 =

6.

48=40+	70=40+
48 : 4 ehk 40 : 4+8 : 4=	70 : 4 ehk 40 : 4+30 : 4=
56=40+	72=40+
56 : 4 „ =	72 : 4 „ =
65=40+	76=40+
65 : 4 „ =	76 : 4 „ =

80 : 4 =

7.

84=80+	96=80+
84 : 4 ehk 80 : 4+4 : 4=	96 : 4 ehk 80 : 4+16 : 4=
92=80+	100=80+
92 : 4 „ =	100 : 4 „ =
87=80+	101=80+
87 : 4 „ =	101 : 4 „ =

8. Mitu sõjahobust läheb vaja **12; 18; 20; 25** kahuri vedamiseks, kui iga kahuri ette rakendada **4** sõjahobust?

9. Mitme kahuri vedamiseks jätkub **43; 62; 75; 86; 93** sõjahobusest ja mitu hobust jääb iga kord üle, kui ühe kahuri vedamiseks kulub **4** hobust?

10. Mis võime veel arvutada sõjamängust?

11.

11 · 4 =	44 : 4 =	13 · 4 =	90 : 4 =
12 · 4 =	45 : 4 =	56 : 4 =	15 · 4 =
kuni	kuni	23 · 4 =	67 : 4 =
25 · 4 =	100 : 4 =	80 : 4 =	92 : 4 =

12.

16 · 4 =	80 : 4 =	19 · 4 =	76 : 4 =
68 : 4 =	61 : 4 =	52 : 4 =	17 · 4 =
96 : 4 =	11 · 4 =	69 : 4 =	75 : 4 =
85 : 4 =	72 : 4 =	88 : 4 =	50 : 4 =
22 · 4 =	25 · 4 =	12 · 4 =	24 · 4 =
99 : 4 =	48 : 4 =	95 : 4 =	60 : 4 =

13.

18 · 4 =	20 · 4 =	58 : 4 =	95 : 4 =
100 : 4 =	87 : 4 =	17 · 4 =	21 · 4 =
84 : 4 =	13 · 4 =	52 : 4 =	77 : 4 =
96 : 4 =	44 : 4 =	66 : 4 =	64 : 4 =
14 · 4 =	98 : 4 =	19 · 4 =	15 · 4 =
57 : 4 =	23 · 4 =	68 : 4 =	76 : 4 =

Meie ostuühingust.

1. Teised valisid minu koolitarvete müüjaks. Vihiku hinnaks määrati **5** senti, pliiatsi hinnaks **6** senti. Esimestel päevadel müüsin **4** pliiatsit ja **8** vihikut. Mitme sendi eest müüsin ma esimestel päevadel koolitarbeid?

2. Laupäeval tuli õpetaja ja küsis **9** pliiatsit. Mitu senti pidin talle **75** sendist tagasi andma?

3. Teisel nädalal müüsin vihikuid ja pliiatseid kokku **93** sendi eest. Vihikuid müüsin **9** tükki. Mis arvutame pliiatseist?

4. Sulepäid olin nende kahe nädala jooksul müünud **6** tükki, kokku **42** sendi eest. Mitu senti maksis sulepea?

5.

5 · 6 ehk 6 · 5 =	10 · 6 ehk 6 · 10 =
4 · 6 „ 5 · 6 − 6 =	9 · 6 „ 10 · 6 − 6 =
6 · 6 „ 5 · 6 + 6 =	8 · 6 „ 10 · 6 − 2 . 6 =
7 · 6 „ 5 · 6 + 2 . 6 =	

6.

1 · 6 =	9 · 6 =	12 = · 6	54 = · 6
5 · 6 =	6 · 6 =	12 : 6 =	54 : 6 =
3 · 6 =	10 · 6 =	24 = · 6	60 = · 6
7 · 6 =	8 · 6 =	24 : 6 =	60 : 6 =
2 · 6 =	5 · 6 =	42 = · 6	48 = · 6
4 · 6 =	7 · 6 =	42 : 6 =	48 : 6 =

7.

10 = 1 · 6 +	38 = 6 · 6 +	57 = 9 · 6 +
6 : 6 =	36 : 6 =	54 : 6 =
10 : 6 =	38 : 6 =	57 : 6 =
23 = 3 · 6 +	44 = 7 · 6 +	63 = 10 · 6 +
18 : 6 =	42 : 6 =	60 : 6 =
23 : 6 =	44 : 6 =	63 : 6 =

8.

15 = 2 · 6 +	33 = 5 · 6 +	51 = 8 · 6 +
12 : 6 =	30 : 6 =	48 : 6 =
15 : 6 =	33 : 6 =	51 : 6 =
26 = 4 · 6 +	45 = 7 · 6 +	64 = 10 · 6 +
24 : 6 =	42 : 6 =	60 : 6 =
26 : 6 =	45 : 6 =	64 : 6 =

9. Mitu senti maksavad **5; 6; 8; 10** pliiatsit, kui üks pliiats maksab **6** senti?

10. Mitu sulepead saab **25; 33; 44; 50; 58; 65** sendi eest ja mitu senti jääb iga kord üle, kui sulepea hind on **6** senti?

11. Mitu sulge saaks iga poiss ja mitu jääks neid iga kord üle, kui me jaotaksime ühetasa **6** poisile **28; 35; 40; 43; 52; 63** sulge?

12. Mis arvutame veel koolitarvete ostust või müügist?

13.

1 · 6 =	6 : 6 =	6 · 6 =	7 · 6 =
2 · 6 =	7 : 6 =	16 : 6 =	31 : 6 =
kuni	kuni	9 · 6 =	3 · 6 =
10 · 6 =	60 : 6 =	24 : 6 =	62 : 6 =

14.

18 : 6 =	30 : 6 =	16 : 6 =	6 · 6 =
61 : 6 =	1 · 6 =	59 : 6 =	35 : 6 =
5 · 6 =	47 : 6 =	2 · 6 =	19 : 6 =
48 : 6 =	9 · 6 =	60 : 6 =	3 · 6 =
7 · 6 =	13 : 6 =	21 : 6 =	48 : 6 =
52 : 6 =	40 : 6 =	48 : 6 =	55 : 6 =

15.

36 : 6 =	6 · 6 =	7 · 6 =	8 · 6 =
8 · 6 =	50 : 6 =	65 : 6 =	49 : 6 =
62 : 6 =	4 · 6 =	11 : 6 =	34 : 6 =
17 : 6 =	24 : 6 =	9 · 6 =	6 · 6 =
22 : 6 =	10 · 6 =	32 : 6 =	36 : 6 =
39 : 6 =	43 : 6 =	42 : 6 =	54 : 6 =

Tööst ja töötasust.

1. Kraavikaevaja kaevas päevas keskmiselt **12** m kraavi. Mitu meetrit jõudis ta valmis nädalaga?

2. Mitu meetrit tänavat jõuab rühm töölisi sillutada nädalas, kui nad päevas sillutavad keskmiselt **16** m?

3. Ehituse juures töötas **5** puuseppa, teenides igaüks **3** kr. päevas. Peremehel oli raha kodus **100** kr. Mitmeks päevaks piisab tal sest rahast palgamaksmiseks ja mitu krooni jääb tal lõpuks üle?

4. Ema lubas Annile pooliajamise eest **12** senti päevas. Kui kangas maas, sai Anni **3** kahekümneviiesendist. Arvuta.

6 · 10 =

5.

11 = 10 +	14 = 10 +
6 · 11 ehk 6 · 10 + 6 · 1 =	6 · 14 ehk 6 · 10 + 6 · 4 =
12 = 10 +	15 = 10 +
6 · 12 „ =	6 · 15 „ =
13 = 10 +	16 = 10 +
6 · 13 „ =	6 · 16 „ =

6.

68 = 6 · 11 +	82 = 6 · 13 +	95 = 6 · 15 +
66 : 11 =	78 : 13 =	90 : 15 =
68 : 11 =	82 : 13 =	95 : 15 =
73 = 6 · 12 +	89 = 6 · 14 +	98 = 6 · 16 +
72 : 12 =	84 : 14 =	96 : 16 =
73 : 12 =	89 : 14 =	98 : 16 =

7.

77 = 6 · 12 +	88 = 6 · 14 +	100 = 6 · 15 +
72 : 12 =	84 : 14 =	90 : 15 =
77 : 12 =	88 : 14 =	100 : 15 =
86 = 6 · 14 +	83 = 6 · 13 +	97 = 6 · 16 +
84 : 14 =	78 : 13 =	96 : 16 =
86 : 14 =	83 : 13 =	97 : 16 =

---

8. Mitu meetrit kraavi jõuab kraavikaevaja kaevata nädalas, kui ta päevas kaevab keskmiselt **11; 13; 15** m?

9. Mitmeks päevaks piisab **90** kroonist palgamaksmiseks **7** töölisele, igaühele **2** kr. päevas? Mitu krooni jääb sest rahast lõpuks üle?

10.

6 · 11 =	66 : 11 =	6 · 15 =	77 : 12 =
6 · 12 =	72 : 12 =	89 : 14 =	85 : 14 =
kuni	kuni	6 · 12 =	6 · 13 =
6 · 17 =	102 : 17 =	66 : 11 =	68 : 11 =

11.

74 : 12 =	6 · 16 =	82 : 13 =	6 · 14 =
6 · 17 =	95 : 15 =	6 · 14 =	78 : 13 =
87 : 14 =	70 : 11 =	93 : 15 =	67 : 11 =
66 : 11 =	6 · 12 =	79 : 13 =	6 · 13 =
90 : 14 =	100 : 16 =	6 · 11 =	80 : 13 =
96 : 16 =	84 : 14 =	102 : 17 =	6 · 17 =

12.	6 · 16 =	75 : 12 =	85 : 14 =	6 · 15 =
	91 : 15 =	6 · 11 =	6 · 13 =	99 : 16 =
	72 : 12 =	92 : 15 =	81 : 12 =	67 : 11 =
	6 · 12 =	6 · 14 =	102 : 17 =	6 · 16 =
	90 : 15 =	80 : 13 =	96 : 16 =	70 : 11 =
	99 : 16 =	76 : 11 =	6 · 12 =	6 · 12 =

Koolipäevadest.

1. Arvutasime vennaga, mitu päeva saab talve jooksul koolis käia. „Kooli algusest jõuluni on **16** nädalat, seal hulgas **2** kliistripüha", seletas vend kalendrit lehitsedes. Mitu koolipäeva on sügisest jõuluni?

2. Jõulust lihavõtteni kestab kooliaeg tänavu esimesel nädalal **4** päeva ja siis veel **12** täit nädalat. Selle aja jooksul on **3** püha. Arvuta.

3. „Nii on see küll linnades", seletas meile isa. „Maal aga käis kool enne jõulusid kõigest **75** päeva." Mitu täit nädalat ja mitu päeva käis kool maal enne jõulusid?

4. Peale kevadepühi kestab kool tänavu veel **8** nädalat, kuid selle aja jooksul on järgmised pühad: esimene mai, ristipäev ja **2** suvistepüha. Mis arvutame siin?

5. Lõppeks arvutasime veel, mitu koolipäeva oleks suve-vaheajal, kui ka suvel kooli peetaks. Leidsime, et **84** koolipäeva. Mitu nädalat kestab suvevaheaeg?

6.	11 · 6 ehk 6 · 11 =		13 · 6 =	14 · 6 =
	12 · 6 „ =		15 · 6 =	11 · 6 =
	13 · 6 „ =		11 · 6 =	16 · 6 =
	14 · 6 „ =		16 · 6 =	13 · 6 =
	15 · 6 „ =		14 · 6 =	15 · 6 =
	16 · 6 „ =		12 · 6 =	12 · 6 =

60 : 6 =

7.

72=60+	70=60+
72 : 6 ehk 60 : 6+12 : 6=	70 : 6 ehk 60 : 6+10 : 6=
79=60+	78=60+
79 : 6 „ =	78 : 6 „ =
96=60+	94=60+
96 : 6 „ =	94 . 6 „ =

8.

84=60+	85=60+
84 : 6 ehk 60 : 6+24 : 6=	85 : 6 ehk 60 : 6+25 : 6=
87=60+	66=60+
87 : 6 „ =	66 : 6 „ =
95=60+	90=60+
95 : 6 „ =	90 : 6 „ =

9. Mitu tööpäeva on **11**-s, **13**-s, **15**-s, **17**-s nädalas?

10. Mitme täie nädala ja mitme päeva jooksul võib pidada **76**; **80**; **85**; **90**; **100** päeva kooli?

11. Arvuta kalendri järgi, mitu koolipäeva on käesoleval õppeaastal kooli algusest jõuluni; — jõulust kevadepühadeni; — pärast kevadepühi.

12.

11 · 6 =	66 : 6 =	11 · 6 =	13 · 6 =
12 · 6 =	67 : 6 =	70 : 6 =	90 : 6 =
kuni	kuni	15 · 6 =	16 · 6 =
17 · 6 =	100 : 6 =	84 : 6 =	100 : 6 =

13.

15 · 6 =	102 : 6 =	66 : 6 =	90 : 6 =
80 : 6 =	17 · 6 =	70 : 6 =	12 · 6 =
68 : 6 =	99 : 6 =	16 · 6 =	100 : 6 =
74 : 6 =	87 : 6 =	75 : 6 =	95 : 6 =
91 : 6 =	76 : 6 =	82 : 6 =	73 : 6 =
84 : 6 =	69 : 6 =	88 : 6 =	86 : 6 =

14.

14 · 6 =	96 : 6 =	11 · 6 =	16 · 6 =
78 : 6 =	13 · 6 =	97 : 6 =	84 : 6 =
67 : 6 =	71 : 6 =	89 : 6 =	14 · 6 =
73 : 6 =	83 : 6 =	17 · 6 =	93 : 6 =
81 : 6 =	96 : 6 =	77 : 6 =	94 : 6 =
98 : 6 =	72 : 6 =	85 : 6 =	79 : 6 =

Nädalad ja päevad.

1. Tõnu oli suvel **5** nädalat Koitjärvel tädi juures. Mitu päeva oli Tõnu Koitjärvel?

2. Ülejäänud **8** nädalat suvevaheajast Tõnu saatis mööda onu juures mererannas. Mitu päeva oli Tõnu mererannas?

3. Rein sai suvel ainult **28** päeva maal olla. Ülejäänud aja **91** päeva pikkusest suvevaheajast ta pidi mööda saatma linnas. Mitu nädalat oli Rein suvel maal ja mitu nädalat linnas?

4. Talvel Rein haigustus ja pidi **52** päeva sängis lamama. Mitu täit nädalat ja mitu päeva oli Rein haige?

5.

5 · 7 ehk 7 · 5 =	10 · 7 ehk 7 · 10 =
4 · 7 „ 5 · 7 — 7 =	9 · 7 „ 10 · 7 — 7 =
6 · 7 „ 5 · 7 + 7 =	8 · 7 „ 10 · 7 — 2 · 7 =
7 · 7 „ 5 · 7 + 2 · 7 =	

6.

1 · 7 =	10 · 7 =	14 = · 7	21 = · 7
5 · 7 =	4 · 7 =	14 : 7 =	21 : 7 =
2 · 7 =	9 · 7 =	28 = · 7	35 = · 7
8 · 7 =	7 · 7 =	28 : 7 =	35 : 7 =
6 · 7 =	5 · 7 =	42 = · 7	70 = · 7
3 · 7 =	8 · 7 =	42 : 7 =	70 : 7 =

7.

11 = 1 · 7 +	38 = 5 · 7 +	59 = 8 · 7 +
7 : 7 =	35 : 7 =	56 : 7 =
11 : 7 =	38 : 7 =	59 : 7 =
24 = 3 · 7 +	46 = 6 · 7 +	75 = 10 · 7 +
21 : 7 =	42 : 7 =	70 : 7 =
24 : 7 =	46 : 7 =	75 : 7 =

8.

27 = 3 · 7 +	44 = 6 · 7 +	65 = 9 · 7 +
21 : 7 =	42 : 7 =	63 : 7 =
27 : 7 =	44 : 7 =	65 : 7 =
36 = 5 · 7 +	51 = 7 · 7 +	72 = 10 · 7 +
35 : 7 =	49 : 7 =	70 : 7 =
36 : 7 =	51 : 7 =	72 : 7 =

9. Mitu päeva on **4**-s; **6**-s; **7**-s; **9**-s nädalas?

10. Vaata kalendrist, mitu päeva on **5**. septembrist **20**. oktoobrini, ja arvuta, mitu täit nädalat ja mitu päeva see on.

11. Mitu täit nädalat ja mitu päeva on **24**; **30**; **39**; **47**; **52**; **65** päeva?

12.

1 · 7 =	7 : 7 =	3 · 7 =	7 · 7 =
2 · 7 =	8 : 7 =	60 : 7 =	19 : 7 =
kuni	kuni	5 · 7 =	9 · 7 =
10 · 7 =	70 : 7 =	25 : 7 =	73 : 7 =

13.

14 : 7 =	42 : 7 =	4 · 7 =	28 : 7 =
29 : 7 =	8 · 7 =	12 : 7 =	6 · 7 =
46 : 7 =	51 : 7 =	20 : 7 =	49 : 7 =
10 · 7 =	63 : 7 =	31 : 7 =	67 : 7 =
18 : 7 =	3 · 7 =	56 : 7 =	63 : 7 =
36 : 7 =	69 : 7 =	45 : 7 =	10 · 7 =

14.

2 · 7 =	5 · 7 =	49 : 7 =	7 · 7 =
21 : 7 =	56 : 7 =	3 · 7 =	16 : 7 =
15 : 7 =	1 · 7 =	26 : 7 =	54 : 7 =
70 : 7 =	65 : 7 =	9 · 7 =	8 · 7 =
33 : 7 =	35 : 7 =	43 : 7 =	23 : 7 =
40 : 7 =	38 : 7 =	55 : 7 =	70 : 7 =

Ahti.

1. Kaugel, kõige sügavama mere põhjas asub veteriigi valitseja Ahti loss. Sellel lossil on **7** suurt saali ja igas saalis **12** kalliskividest kroonlühtrit. Mis arvutame Ahti lossi kroonlühtritest?

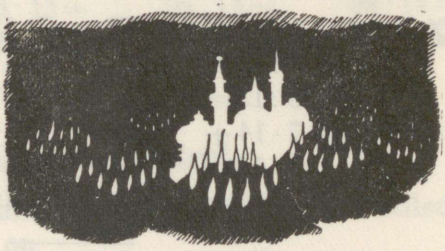

2. Ahti lossi kroonlühtrid on kõik **7**-harulised. Iga haru küljes põleb **14** heledat küünalt. Mis arvutame neist küünaldest?

3. Lossi ümbritsevate mägede tippudel loidab **77** hiiglatõrvikut, igal mäel **11** tõrvikut. Mitmel mäel loidavad tõrvikud?

4. Lossi valvavad **95** sõdurit. Need sõdurid on asetatud vahitornidesse, igasse torni **13** sõdurit. Ainult ühes väikeses tornis oli sõdureid vähem. Mitu vahitorni on lossil ja mitu sõdurit on väikeses tornis?

7 · 10 =

5.

11 = 10 +		12 = 10 +	
7 · 11 ehk 7 · 10 + 7 · 1 =		7 · 12 ehk 7 · 10 + 7 · 2 =	
12 = 10 +		14 = 10 +	
7 · 12 „	=	7 · 14 „	=
13 = 10 +		11 = 10 +	
7 · 13 „	=	7 · 11 „	=

6.

81 = 7 · 11 +	94 = 7 · 12 +	85 = 7 · 11 +
77 : 11 =	84 : 12 =	77 : 11 =
81 : 11 =	94 : 12 =	85 : 11 =
97 = 7 · 13 +	100 = 7 · 14 +	93 = 7 · 13 +
91 : 13 =	98 : 14 =	91 : 13 =
97 : 13 =	100 : 14 =	93 : 13 =

7.

90 = 7 · 12 +	79 = 7 · 11 +	90 = 7 · 12 +
84 : 12 =	77 : 11 =	84 : 12 =
90 : 12 =	79 : 11 =	90 : 12 =
102 = 7 · 14 +	99 = 7 · 14 +	100 = 7 · 13 +
98 : 14 =	98 : 14 =	91 : 13 =
102 : 14 =	99 : 14 =	100 : 13 =

8. Mitu kroonlühtrit oleks Ahti lossis, millel **7** saali, kui igas saalis oleks **11**; **13**; **15** kroonlühtrit?

9. Mitmel mäel peaksime süütama tõrvikud, kui tahaksime süüdata **98** tõrvikut nii, et igal mäel loidaks neid **14**?

10. Mitmesse vahitorni võiksime mahutada **90** sõdurit ja mitu sõdurit jääks viimsesse väiksemasse torni, kui igasse suuremasse asetaksime neid **12**?

11. Mis võime veel arvutada Ahti lossist?

12.

$7 \cdot 11 =$	$77 : 11 =$	$78 : 11 =$	$89 : 12 =$
$7 \cdot 12 =$	$84 : 12 =$	$93 : 13 =$	$99 : 14 =$
kuni	kuni	$7 \cdot 12 =$	$7 \cdot 10 =$
$7 \cdot 15 =$	$105 : 15 =$	$84 : 12 =$	$80 : 11 =$

13.

$98 : 14 =$	$70 : 10 =$	$99 : 13 =$	$91 : 13 =$
$91 : 12 =$	$85 : 11 =$	$77 : 11 =$	$90 : 12 =$
$100 : 13 =$	$7 \cdot 13 =$	$7 \cdot 14 =$	$7 \cdot 15 =$
$100 : 14 =$	$101 : 14 =$	$94 : 12 =$	$103 : 14 =$
$7 \cdot 12 =$	$89 : 12 =$	$102 : 14 =$	$82 : 11 =$
$98 : 13 =$	$94 : 13 =$	$87 : 11 =$	$95 : 13 =$

14.

$105 : 15 =$	$7 \cdot 11 =$	$7 \cdot 13 =$	$86 : 12 =$
$7 \cdot 11 =$	$95 : 13 =$	$85 : 12 =$	$7 \cdot 11 =$
$79 : 11 =$	$78 : 11 =$	$78 : 11 =$	$93 : 13 =$
$88 : 12 =$	$7 \cdot 14 =$	$7 \cdot 14 =$	$7 \cdot 12 =$
$104 : 14 =$	$96 : 13 =$	$95 : 13 =$	$99 : 14 =$
$96 : 13 =$	$91 : 13 =$	$100 : 14 =$	$88 : 12 =$

Laudaelanikkudest.

1. Seljandiku Salme mustal utel olid öösi talled. Mitme päeva pärast on need talled **12** nädalat vanad?

2. Väikese Miku tall on **14**-nädalane. Mitme päevane on Miku tall?

3. Vana Kirjaku lauk vasikas on elanud Seljandiku laudas juba **80** päeva. Mitu täit nädalat ja mitu päeva on Kirjaku vasikas vana?

4. $11 \cdot 7$ ehk $7 \cdot 11 =$ $\quad$ $11 \cdot 7 =$ $\quad$ $14 \cdot 7 =$
$12 \cdot 7$ „ $=$ $\quad$ $14 \cdot 7 =$ $\quad$ $11 \cdot 7 =$
$13 \cdot 7$ „ $=$ $\quad$ $12 \cdot 7 =$ $\quad$ $13 \cdot 7 =$
$14 \cdot 7$ „ $=$ $\quad$ $10 \cdot 7 =$ $\quad$ $10 \cdot 7 =$

70 : 7 =

5. $77 = 70 +$ $\quad$ $79 = 70 +$
$77 : 7$ ehk $70 : 7 + 7 : 7 =$ $\quad$ $79 : 7$ ehk $70 : 7 + 9 : 7 =$
$80 = 70 +$ $\quad$ $84 = 70 +$
$80 : 7$ „ $=$ $\quad$ $84 : 7$ „ $=$
$91 = 70 +$ $\quad$ $98 = 70 +$
$91 : 7$ „ $=$ $\quad$ $98 : 7$ „ $=$

---

6. Mitu päeva on **11**-s; **13**-s; **15**-s nädalas?

7. Mitu nädalat ja mitu päeva on **75**-s; **80**-s; **89**-s; **93**-s; **100**-s päevas?

8. Koosta veel ülesandeid nädalatest ja päevadest.

9.

$11 \cdot 7 =$	$77 : 7 =$	$13 \cdot 7 =$	$11 \cdot 7 =$
$12 \cdot 7 =$	$78 : 7 =$	$91 : 7 =$	$79 : 7 =$
kuni	kuni	$15 \cdot 7 =$	$13 \cdot 7 =$
$15 \cdot 7 =$	$100 : 7 =$	$84 : 7 =$	$100 : 7 =$

10.

$79 : 7 =$	$80 : 7 =$	$98 : 7 =$	$11 \cdot 7 =$
$13 \cdot 7 =$	$14 : 7 =$	$15 \cdot 7 =$	$91 : 7 =$
$84 : 7 =$	$86 : 7 =$	$82 : 7 =$	$81 : 7 =$
$92 : 7 =$	$93 : 7 =$	$88 : 7 =$	$90 : 7 =$
$83 : 7 =$	$99 : 7 =$	$94 : 7 =$	$87 : 7 =$
$96 : 7 =$	$77 : 7 =$	$100 : 7 =$	$95 : 7 =$

11.

105 : 7 =	80 : 7 =	84 : 7 =	77 : 7 =
12 · 7 =	11 · 7 =	14 · 7 =	91 : 7 =
78 : 7 =	105 : 7 =	90 : 7 =	15 · 7 =
85 : 7 =	86 : 7 =	12 · 7 =	82 : 7 =
89 : 7 =	92 : 7 =	88 : 7 =	96 : 7 =
97 : 7 =	98 : 7 =	89 : 7 =	100 : 7 =

Suurvesi.

1. Kevad oli. Jõgi ajas mõlemal pool silda üle tee ja Jõeääre Juhan vedas paadiga inimesi üle. Paati mahtus **8** inimest peale Juhani enese. Täna hommikul viis Juhan **4** paaditäit koolilapsi ja muid inimesi teisele kaldale. Arvuta.

2. „Eile tegin päeva jooksul **7** voori," jutustas Juhan, „ja paat oli iga kord täis." Mis arvutame siin?

3. „Üle-eile," seletas Juhan edasi, „viisin enne lõunat **78** inimest üle ja paat oli peale viimse voori ikka täis." Mitu voori tegi Juhan üle-eile ennelõunal ja mitu inimest istus paadis viimse voori ajal?

4. „Peale lõunat tuli **64** inimest üle viia," jätkas Juhan, „ja sõitsin ikka täie paadiga." Arvuta.

5.

5 · 8 ehk 8 · 5 =	10 · 8 ehk 8 · 10 =
4 · 8 „ 5 · 8 — 8 =	9 · 8 „ 10 · 8 — 8 =
6 · 8 „ 5 · 8 + 8 =	8 · 8 „ 10 · 8 — 2 · 8 =
7 · 8 „ 5 · 8 + 2 · 8 =	

6.

1 · 8 =	10 · 8 =	16 = · 8	56 = · 8
5 · 8 =	4 · 8 =	16 : 8 =	56 : 8 =
2 · 8 =	9 · 8 =	32 = · 8	24 = · 8
8 · 8 =	7 · 8 =	32 : 8 =	24 : 8 =
6 · 8 =	5 · 8 =	80 = · 8	40 = · 8
3 · 8 =	8 · 8 =	80 : 8 =	40 : 8 =

40 : 8 =

7.

56 = 40 +		72 = 40 +	
56 : 8 ehk	40 : 8 + 16 : 8 =	72 : 8 ehk	40 : 8 + 32 : 8 =
48 = 40 +		64 = 40 +	
48 : 8 „	=	64 : 8 „	=
57 = 40 +		75 = 40 +	
57 : 8 „	=	75 : 8 „	=

8.

10 = 1 · 8 +	31 = 3 · 8 +	57 = 7 · 8 +
8 : 8 =	24 : 8 =	56 : 8 =
10 : 8 =	31 : 8 =	57 : 8 =
22 = 2 · 8 +	44 = 5 · 8 +	65 = 8 · 8 +
16 : 8 =	40 : 8 =	64 : 8 =
22 : 8 =	44 : 8 =	65 : 8 =

9.

78 = 9 · 8 +	27 = 3 · 8 +	49 = 6 · 8 +
72 : 8 =	24 : 8 =	48 : 8 =
78 : 8 =	27 : 8 =	49 : 8 =
14 = 1 · 8 +	36 = 4 · 8 +	68 = 8 · 8 +
8 : 8 =	32 : 8 =	64 : 8 =
14 : 8 =	36 : 8 =	68 : 8 =

10. Mitu inimest viis Jõeääre Juhan **5**; **6**; **8**; **10** vooriga üle jõe, kui ta iga kord viis **8** inimest?

11. Mitme vooriga võis Juhan **26**; **35**; **47**; **62**; **83** inimest üle viia ja mitu inimest viis ta iga kord viimse vooriga, kui paati mahtus **8** inimest?

12. Mis arvutame veel inimeste üle jõe viimisest?

13.

1 · 8 =	8 : 8 =	2 · 8 =	41 : 8 =
2 · 8 =	9 : 8 =	25 : 8 =	6 · 8 =
kuni	kuni	56 : 8 =	16 : 8 =
10 · 8 =	80 : 8 =	38 : 8 =	54 : 8 =

14.

1 · 8 =	19 : 8 =	46 : 8 =	5 · 8 =
73 : 8 =	3 · 8 =	59 : 8 =	24 : 8 =
18 : 8 =	24 : 8 =	78 : 8 =	28 : 8 =
60 : 8 =	72 : 8 =	7 · 8 =	4 · 8 =
7 · 8 =	54 : 8 =	15 : 8 =	32 : 8 =
53 : 8 =	9 · 8 =	8 · 8 =	64 : 8 =

15.

72 : 8 =	4 · 8 =	82 : 8 =	5 · 8 =
23 : 8 =	25 : 8 =	73 : 8 =	85 : 8 =
8 · 8 =	49 : 8 =	6 · 8 =	48 : 8 =
48 : 8 =	9 · 8 =	40 : 8 =	75 : 8 =
9 · 8 =	32 : 8 =	19 : 8 =	64 : 8 =
56 : 8 =	17 : 8 =	56 : 8 =	8 · 8 =

Meie ostuühingust.

1. Läinud nädalal müüdi meie ostuühingus **8** joonistusplokki à **12** senti. Arvuta.

2. Peale joonistusplokkide müüdi seal veel **11** noodivihikut à **8** senti. Mis arvutame siin?

3. Sulepead olid otsas. Mina käisin uusi ostmas. Võtsin neid, mis maksid à **8** senti. Mitu sulepead ma sain **1** krooni eest ja mitu senti jäi mul üle?

8 · 10 =

4.

11=10+	8 · 11=
8 · 11 ehk 8 · 10+8 · 1=	11 · 8 ehk 8 · 11=
12=10+	8 · 12=
8 · 12 „ =	12 · 8 „ =
13=10+	8 · 13=
8 · 13 „ =	13 · 8 „ =

80 : 8 =

5.

88=80+	95=80+
88 : 8 ehk 80 : 8+8 : 8=	95 : 8 ehk 80 : 8+15 : 8=
90=80+	96=80+
90 : 8 „ =	96 : 8 „ =
93=80+	100=80+
93 : 8 „ =	100 : 8 „ =

6.

90= 8 · 11+	95= 8 · 11+	105= 8 · 13+
88 : 11=	88 : 11=	104 : 13=
90 : 11=	95 : 11=	105 : 13=
100= 8 · 12+	98= 8 · 12+	93= 8 · 11+
96 : 12=	96 : 12=	88 : 11=
100 : 12=	98 : 12=	93 : 11=

7. Mitu täit tosinat sulgi saab **1** kr. eest ja mitu senti jääb üle, kui tosin maksab **12** senti?

8. Ühest suurest pliiatsikummist võtab ostuühing **8** senti. Mitu senti ta saaks **11**; **12**; **13** niisuguse kummi müügist?

9. Koosta veel ülesandeid koolitarvete ostust ja müügist.

10. 12 · 8 =	96 : 12 =	99 : 12 =	88 : 8 =
103 : 12 =	97 : 11 =	11 · 8 =	98 : 12 =
8 · 11 =	13 · 8 =	92 : 11 =	8 · 12 =
98 : 11 =	102 : 12 =	104 : 8 =	96 : 11 =
88 : 11 =	8 · 13 =	96 : 8 =	104 : 13 =
102 : 12 =	94 : 11 =	90 : 11 =	100 : 12 =

11. 85 : 10 =	98 : 8 =	84 : 8 =	13 · 8 =
97 : 12 =	8 · 10 =	88 : 10 =	99 : 8 =
12 · 8 =	91 : 11 =	8 · 12 =	10 · 8 =
82 : 8 =	100 : 8 =	90 : 8 =	86 : 10 =
8 · 11 =	8 · 13 =	89 : 11 =	93 : 11 =
95 : 11 =	92 : 8 =	11 · 8 =	101 : 12 =

Tikukimpudest.

1. Seo **3** kümnelist tikukimpu ja tõmba pärast igast kimbust **1** tikk välja. Mitu tikku sa tõmbasid üldse välja? Mitu tikku jäi kolme üheksalisse kimpu?

2. Seo nüüd **8** kümnelist tikukimpu ja talita nendega samuti. Mitu tikku sa tõmbasid neist kokku välja? Mitu tikku jäi kaheksasse üheksalisse kimpu?

3. Võta **40** tikku, seo nad kümnelisteks kimpudeks ja tõmba pärast igast kimbust **1** tikk välja. Mitu üheksalist kimpu said sa nii **40**-st tikust ja mitu tikku jäi üle?

4. Mitu üheksalist kimpu sa saaksid samuti talitades **30**-st; **50**-st; **70**-st; **20**-st tikust ja mitu tikku jääks iga kord üle?

5. Võta **52** tikku ja seo nad kümnelisteks kimpudeks. Mis üle jäävad, pane kõrvale. Siis tõmba igast

kimbust **1** tikk välja ja pane enne kõrvale pandud tikkude juurde. Mitu üheksalist kimpu said sa nii **52**-st tikust ja mitu tikku jäi üle?

6. Mitu üheksalist kimpu sa saaksid samuti talitades **34**-st; **25**-st; **43**-st; **62**-st; **71**-st tikust ja mitu tikku jääks iga kord üle?

7.

1 · 9 ehk 1 · 10 — 1 =		7 · 9 ehk 7 · 10 — 7 =	
2 · 9 „	=	8 · 9 „	=
3 · 9 „	=	9 · 9 „	=
4 · 9 „	=	3 · 9 „	=
5 · 9 „	=	7 · 9 „	=
6 · 9 „	=	10 · 9 „ 9 · 10	=

8.

1 · 9 =	10 · 9 =	18 = · 9	72 = · 9
5 · 9 =	4 · 9 =	18 : 9 =	72 : 9 =
2 · 9 =	9 · 9 =	36 = · 9	27 = · 9
8 · 9 =	9 · 9 =	36 : 9 =	27 : 9 =
6 · 9 =	5 · 9 =	90 = · 9	45 = · 9
3 · 9 =	8 · 9 =	90 : 9 =	45 : 9 =

9.

10 = 1 · 9 +	40 = 4 · 9 +	70 = 7 · 9 +
10 : 9 =	40 : 9 =	70 : 9 =
20 = 2 · 9 +	50 = 5 · 9 +	80 = 8 · 9 +
20 : 9 =	50 : 9 =	80 : 9 =
30 = 3 · 9 +	60 = 6 · 9 +	40 = 4 · 9 +
30 : 9 =	60 : 9 =	40 : 9 =

10.

24 = 20 +	41 = 40 +	62 = 60 +	25 = 20 +
20 : 9 =	40 : 9 =	60 : 9 =	20 : 9 =
24 : 9 =	41 : 9 =	62 : 9 =	25 : 9 =
33 = 30 +	53 = 50 +	71 = 70 +	44 = 40 +
30 : 9 =	50 : 9 =	70 : 9 =	40 : 9 =
33 : 9 =	53 : 9 =	71 : 9 =	44 : 9 =

11. Võta **63** tikku ja seo nad kümnelisteks kimpudeks. Mis üle jäävad, pane kõrvale. Siis tõmba igast kimbust **1** tikk välja ja pane enne kõrvale pandud tikkude juurde. Mitu lahtist tikku sul nüüd on? Mis saab neist? Mitu üheksalist kimpu said sa nii **63**-st tikust?

12. Mitu üheksalist kimpu sa saaksid samuti talitades **36**-st; **81**-st; **45**-st; **27**-st; **54**-st; **72**-st tikust?

13. Mitu üheksalist tikukimpu sa saaksid samuti talitades **75**-st; **39**-st; **58**-st; **47**-st; **66**-st; **85**-st; **29**-st tikust ja mitu tikku jääks iga kord üle?

14.

29 = 3 · 9 +	47 = 5 · 9 +	68 = 7 · 9 +
27 : 9 =	45 : 9 =	63 : 9 =
29 : 9 =	47 : 9 =	68 : 9 =
38 = 4 · 9 +	56 = 6 · 9 +	75 = 8 · 9 +
36 : 9 =	54 : 9 =	72 : 9 =
38 : 9 =	56 : 9 =	75 : 9 =

15.

11 = 10 +
9 · 11 ehk 9 · 10 + 9 · 1 =
99 = 90 +
99 : 9 „ 90 : 9 + 9 : 9 =
11 · 9 „ 9 · 11 =
99 : 11 =

12 = 10 +
9 · 12 ehk 9 · 10 + 9 · 2 =
108 = 90 +
108 : 9 „ 90 : 9 + 18 : 9 =
12 · 9 „ 9 · 12 =
108 : 12 =

16.

1 · 9 =	9 : 9 =	2 · 9 =	108 : 9 =
2 · 9 =	10 : 9 =	36 : 9 =	1 · 9 =
kuni	kuni	9 · 11 =	81 : 9 =
12 · 9 =	108 : 9 =	64 : 9 =	7 · 9 =

17.

11 · 9 =	54 : 9 =	72 : 9 =	8 · 9 =
23 : 9 =	9 · 9 =	6 · 9 =	63 : 9 =
5 · 9 =	99 : 11 =	100 : 9 =	9 · 12 =
108 : 12 =	41 : 9 =	10 · 9 =	97 : 9 =
56 : 9 =	3 · 9 =	57 : 9 =	18 : 9 =
69 : 9 =	101 : 9 =	9 · 9 =	85 : 9 =

18.

4 · 9 =	9 · 11 =	100 : 11 =	93 : 10 =
27 : 9 =	20 : 9 =	9 · 9 =	6 · 9 =
99 : 9 =	95 : 10 =	102 : 9 =	106 : 9 =
12 · 9 =	7 · 9 =	97 : 10 =	99 : 10 =
45 : 9 =	50 : 9 =	12 · 9 =	3 · 9 =
90 : 9 =	88 : 9 =	77 : 9 =	90 : 10 =

7. Sajaliste korrutamine ja jagamine tuhande piiris.

Kroonidest.

1. Isa andis Mallele iga kuu **2** krooni „palgaks". Selle eest pidi Mall endale ostma kõik koolitarbed. Mitu senti sai Mall kuus ja mitu senti ta sai **2**; **3**; **5** kuuga?

2. Kord kinkis onu Malle kummalegi vennale **5** krooni. Mitu senti sai kumbki poiss ja mitu senti said nad kokku?

3. Mallele tõi onu ilusa kuueriide. **8** krooni oli maksnud see riidetükk ja **4** krooni oli meetrihind. Mitu senti maksis onu Malle kuueriidest, mitu senti ta maksis meetrist ja mitu meetrit oli seda riiet?

4. Enne ärasõitu jaotas onu veel **9** krooni **3** lapsele ühetasa ära. Mis arvutame siin?

5.

2 · 100 =	2 · 200 =	2 · 300 =
· 100 = 200	· 200 = 400	· 300 = 600
200 : 100 =	400 : 200 =	600 : 300 =
2 · = 200	2 · = 400	2 · = 600
200 : 2 =	400 : 2 =	600 : 2 =

6.

2 · 400 =	2 · 500 =	3 · 100 =
· 400 = 800	· 500 = 1000	· 100 = 300
800 : 400 =	1000 : 500 =	300 : 100 =
2 · = 800	2 · = 1000	3 · = 300
800 : 2 =	1000 : 2 =	300 : 3 =

7.

3 · 200 =	3 · 300 =	1 · 200 =
· 200 = 600	· 300 = 900	200 : 200 =
600 : 200 =	900 : 300 =	300 : 200 =
3 · = 600	3 · = 900	1 · 100 =
600 : 3 =	900 : 3 =	100 : 100 =

8.

1 · 300 =	1 · 500 =	1 · 700 =	1 · 900 =
300 : 300 =	500 : 500 =	700 : 700 =	900 : 900 =
500 : 300 =	600 : 500 =	1000 : 700 =	1000 : 900 =
1 · 400 =	1 · 600 =	1 · 800 =	1 · 1000 =
400 : 400 =	600 : 600 =	800 : 800 =	1000 : 1000 =
700 : 400 =	800 : 600 =	900 : 800 =	900 : 700 =

9.

200 : 100 =	900 : 300 =	400 : 2 =	600 : 300 =
3 · 100 =	2 · 300 =	2 · 500 =	2 · 100 =
400 : 300 =	700 : 600 =	800 : 400 =	900 : 500 =
2 · 400 =	3 · 300 =	2 · 200 =	800 : 700 =
900 : 600 =	200 : 2 =	600 : 3 =	3 · 200 =
300 : 100 =	1000 : 500 =	800 : 2 =	1000 : 2 =

---

10. Mis võiksime arvutada Malle vendade rahast, kui onu oleks andnud kummalegi ainult **4** krooni?

11. Mitu senti oleks saanud iga laps, kui onu oleks jaotanud ühetasa **3** lapsele **6** krooni?

12. Mitu meetrit kuueriiet saab **10** krooni eest ja mitu senti jääb üle, kui meeter maksab **300** senti?

13.

$4 \cdot 100 =$	$4 \cdot 200 =$	$5 \cdot 100 =$
$\cdot 100 = 400$	$\cdot 200 = 800$	$\cdot 100 = 500$
$400 : 100 =$	$800 : 200 =$	$500 : 100 =$
$4 \cdot \quad = 400$	$4 \cdot \quad = 800$	$5 \cdot \quad = 500$
$400 : \quad 4 =$	$800 : \quad 4 =$	$500 : \quad 5 =$

14.

$5 \cdot 200 =$	$6 \cdot 100 =$	$7 \cdot 100 =$
$\cdot 200 = 1000$	$\cdot 100 = 600$	$\cdot 100 = 700$
$1000 : 200 =$	$600 : 100 =$	$700 : 100 =$
$5 \cdot \quad = 1000$	$6 \cdot \quad = 600$	$7 \cdot \quad = 700$
$1000 : \quad 5 =$	$600 : \quad 6 =$	$700 : \quad 7 =$

15.

$8 \cdot 100 =$	$9 \cdot 100 =$	$10 \cdot 100 =$
$\cdot 100 = 800$	$\cdot 100 = 900$	$\cdot 100 = 1000$
$800 : 100 =$	$900 : 100 =$	$1000 : 100 =$
$8 \cdot \quad = 800$	$9 \cdot \quad = 900$	$10 \cdot \quad = 1000$
$800 : \quad 8 =$	$900 : \quad 9 =$	$1000 : \quad 10 =$

16.

$400 : 200 =$	$600 : 200 =$	$4 \cdot 100 =$	$800 : \quad 4 =$
$500 : 200 =$	$700 : 200 =$	$1000 : \quad 5 =$	$1000 : \quad 10 =$
$600 : 300 =$	$900 : 300 =$	$10 \cdot 100 =$	$6 \cdot 100 =$
$700 : 300 =$	$1000 : 300 =$	$900 : 100 =$	$700 : 100 =$
$800 : 400 =$	$800 : 200 =$	$1000 : 600 =$	$1000 : 800 =$
$1000 : 400 =$	$900 : 200 =$	$400 : 200 =$	$900 : \quad 3 =$

17.

$700 : \quad 7 =$	$700 : 500 =$	$600 : 400 =$	$600 : 200 =$
$4 \cdot 200 =$	$600 : \quad 2 =$	$300 : \quad 3 =$	$500 : 400 =$
$600 : 100 =$	$5 \cdot 100 =$	$800 : 500 =$	$9 \cdot 100 =$
$900 : 400 =$	$1000 : 500 =$	$600 : \quad 6 =$	$1000 : 200 =$
$500 : \quad 5 =$	$800 : 300 =$	$500 : 100 =$	$800 : \quad 8 =$
$1000 : 100 =$	$5 \cdot 200 =$	$800 : 400 =$	$7 \cdot 100 =$

8. Korrutamise ja jagamise kordamine.

Kilomeeter.

1. Mõõtsime maanteel **20** m pikkuse mõõtpaelaga **1** kilomeetri. Alul võtsime **5** mõõtpaelatäit, siis püstitasime mõõdetud teeosa lõppu teiba. Kui pikk teeosa oli meil seega mõõdetud?

2. Teadsime, et **1** kilomeeter on **1000** m. Mitu seesugust teeosa pidime veel mõõtma, enne kui kilomeetri täis saime? Mitu mõõtpaelatäit see oli?

3. Siis katsusime, mitme minutiga jõuab käia **1** kilomeetri. Jõudsime **12** minutiga. Mitu kilomeetrit jõuab nii kõndides käia **1** tunniga?

4. Õpetaja sõitis jalgrattal kilomeetri **4** minutiga. Mitu kilomeetrit jõuab õpetaja jalgrattal edasi **1** tunniga?

5.

21 · 4 =	64 : 6 =	5 · 20 =	39 : 13 =
92 : 2 =	2 · 16 =	40 : 10 =	18 · 3 =
45 : 3 =	23 : 7 =	77 : 11 =	800 : 200 =
3 · 16 =	47 · 2 =	6 · 4 =	56 : 14 =
57 : 2 =	16 : 8 =	34 : 12 =	2 · 32 =
32 : 4 =	51 : 8 =	74 : 4 =	55 : 11 =

6.

30 · 3 =	54 : 18 =	4 · 24 =	89 : 5 =
57 : 19 =	92 : 23 =	50 : 25 =	2 · 20 =
89 : 13 =	12 · 2 =	84 : 3 =	72 : 30 =
2 · 21 =	45 : 5 =	600 : 2 =	58 : 29 =
51 : 15 =	3 · 26 =	5 · 3 =	31 · 2 =
34 : 2 =	27 : 3 =	85 : 5 =	97 : 28 =

7.

98 : 31 =	9 · 11 =	100 : 95 =	13 · 6 =
2 · 6 =	61 : 2 =	14 · 2 =	90 : 5 =
100 : 83 =	96 : 41 =	30 : 5 =	60 : 36 =
86 : 41 =	2 · 400 =	88 : 4 =	2 · 37 =
3 · 10 =	32 · 2 =	95 : 5 =	74 : 2 =
90 : 30 =	52 : 7 =	3 · 23 =	75 : 34 =

8.

47 : 9 =	42 : 14 =	3 · 28 =	67 : 2 =
94 : 41 =	100 : 10 =	100 : 45 =	2 · 40 =
16 · 3 =	8 · 2 =	64 : 16 =	56 : 16 =
98 : 7 =	96 : 43 =	8 · 4 =	44 : 4 =
7 · 10 =	6 · 8 =	75 : 17 =	23 · 2 =
78 : 6 =	81 : 11 =	800 : 400 =	38 : 2 =

9. Kilomeeter kirjutatakse lühendatult **km.** Õpetaja ütles, et hobune jõuab koormat vedades keskmiselt **4** km tunnis edasi. Mitu minutit kulub tal **1** km käimiseks?

10. Mitme tunniga jõuab hobune koormat vedades käia **48** km, kui **3** tundi kulub teel puhkamiseks ja hobuse söötmiseks?

11. Mitu kilomeetrit jõuab jalakäija edasi **2** päevaga, kui ta kummalgi päeval käib **6** tundi, **5** km tunnis?

12. Mitu minutit kulub ratsanikul **1** km sõitmiseks, kui ta tunnis sõidab **12** km? Mitme tunni ja mitme minutiga ta jõuab edasi **18** km?

13.

46 : 24 =	35 · 2 =	97 : 30 =	5 · 16 =
15 : 7 =	48 : 4 =	25 · 2 =	80 : 60 =
3 · 300 =	65 : 5 =	58 : 27 =	28 : 4 =
75 : 3 =	11 · 3 =	2 · 16 =	24 · 2 =
21 · 2 =	95 : 25 =	100 : 5 =	62 : 2 =
80 : 4 =	800 : 500 =	86 : 4 =	87 : 5 =

14.

900 : 300 =	27 · 2 =	56 : 7 =	6 · 17 =
55 : 5 =	70 : 2 =	4 · 15 =	56 : 8 =
33 · 3 =	96 : 84 =	85 : 63 =	11 · 4 =
99 : 3 =	8 · 7 =	28 · 2 =	78 : 59 =
5 · 10 =	24 : 4 =	71 : 3 =	40 : 8 =
98 : 2 =	5 · 200 =	2 · 500 =	900 : 800 =

15.

99 : 9 =	92 : 54 =	66 : 28 =	100 : 22 =
28 · 2 =	25 · 4 =	10 · 6 =	48 : 2 =
48 : 6 =	69 : 2 =	92 : 26 =	88 : 41 =
69 : 48 =	2 · 27 =	4 · 17 =	5 · 11 =
5 · 19 =	32 : 9 =	60 : 30 =	90 : 21 =
82 : 5 =	1000 : 400 =	18 : 3 =	21 : 3 =

16.

8 · 12 =	24 : 12 =	96 : 13 =	13 · 5 =
95 : 15 =	99 : 33 =	18 · 5 =	81 : 3 =
80 : 16 =	4 · 19 =	77 : 10 =	52 : 4 =
50 : 2 =	52 : 13 =	2 · 33 =	73 : 35 =
79 : 33 =	29 · 3 =	99 : 11 =	46 : 2 =
600 : 200 =	85 : 35 =	3 · 200 =	400 : 200 =

17. Sportlane jooksis tunnis **10** km. Mitu tundi ja mitu minutit kulus tal **17** km jooksmiseks?

18. Mitme tunniga jõuab jalgrattamees sõita **75** km, kui tal **1** km sõitmiseks kulub **4** minutit?

19. Meilt linna on **32** km. Mitu tundi ja mitu minutit kulus omnibusel selle maa sõitmiseks, kui ta sõitis tunnis keskmiselt **20** km?

20.

88 : 40 =	32 · 3 =	72 : 13 =	25 · 3 =
2 · 17 =	73 : 2 =	36 : 3 =	90 : 64 =
92 : 4 =	63 : 9 =	8 · 9 =	60 : 12 =
75 : 5 =	2 · 48 =	36 : 12 =	4 · 14 =
14 · 6 =	89 : 8 =	70 : 54 =	34 : 17 =
94 : 43 =	600 : 300 =	37 · 2 =	800 : 300 =

21.

44 : 22 =	23 · 3 =	78 : 41 =	4 · 25 =
97 : 25 =	38 : 4 =	26 · 3 =	87 : 3 =
9 · 3 =	51 : 26 =	72 : 3 =	63 : 28 =
60 : 2 =	63 : 3 =	7 · 14 =	22 · 2 =
11 · 6 =	10 · 9 =	22 : 2 =	2 · 300 =
96 : 22 =	84 : 4 =	600 : 400 =	26 : 2 =

22.

20 · 5 =	28 : 14 =	90 : 3 =	7 · 12 =
24 : 3 =	5 · 9 =	4 · 21 =	95 : 19 =
69 : 8 =	72 : 10 =	66 : 11 =	66 : 4 =
72 : 9 =	91 : 13 =	70 : 14 =	32 : 16 =
4 · 7 =	3 · 12 =	12 · 5 =	44 · 2 =
86 : 19 =	1000 : 800 =	39 : 12 =	89 : 17 =

23.

60 : 15 =	42 : 21 =	48 : 29 =	90 : 6 =
42 : 2 =	3 · 3 =	27 : 9 =	32 : 8 =
15 · 6 =	69 : 23 =	3 · 5 =	21 · 3 =
68 : 17 =	10 · 8 =	84 : 7 =	76 : 36 =
3 · 32 =	35 : 7 =	2 · 28 =	4 · 10 =
59 : 18 =	70 : 20 =	88 : 26 =	800 : 600 =

Kalaturul.

1. Esimesel laual, millele ema lähenes, nägi tütar Juuli suure virna väikesi ahvenaid ja mõne havi. „Mis ahvenakilo maksab?“ küsis ema. „Ainult **20** senti! Ilusad, värsked kalad!“ kiitis kalakaupmees. Mis võis Juuli siin arvutada?

2. „Liiga väikesed teised,“ arvas ema. „Võtke siis hauge, tänahommikune püük, **35** senti kilo!“ pak-

kus kalakaupmees. Mitu kilo hauge saaks **1** krooni eest ja mitu senti jääks üle?

3. Kuid ema sammus edasi järgmise laua juurde. Seal olid palju suuremad ahvenad, **24** senti kilo. Ema ostis neid **3** kilo. Mitu senti sai ta **1**-st kroonist tagasi?

4. Äkitselt võpatus Juuli ehmatusest: just kalalaua kõrval silmas ta suurt veega täidetud anumat, milles ujus mitu elusat ussimoodi kala! „Palju niisuguste kilo nüüd ka maksab?“ küsis ema kalakaupmehelt. „**200** senti,“ oli vastus. Mis kalad need olid ja mis võime neist arvutada?

5.

17 · 2 =	98 : 6 =	7 · 3 =	86 : 75 =
25 : 5 =	13 · 2 =	89 : 78 =	19 · 4 =
65 : 2 =	54 : 9 =	36 : 2 =	40 : 2 =
3 · 31 =	88 : 7 =	95 : 31 =	2 · 25 =
76 : 4 =	2 · 9 =	14 · 4 =	94 : 30 =
90 : 18 =	66 : 24 =	16 : 4 =	20 : 4 =

6.

97 : 29 =	14 · 7 =	99 : 66 =	56 : 27 =
46 : 2 =	56 : 4 =	30 · 2 =	2 · 23 =
60 : 4 =	100 : 70 =	15 : 5 =	30 : 5 =
12 · 7 =	2 · 46 =	84 : 27 =	52 : 2 =
96 : 73 =	48 : 2 =	50 : 2 =	40 · 2 =
9 · 6 =	89 : 28 =	3 · 22 =	95 : 57 =

7.

15 · 3 =	98 : 65 =	88 : 5 =	28 · 3 =
100 : 61 =	17 · 3 =	34 · 3 =	98 : 5 =
50 : 5 =	60 : 5 =	70 : 62 =	83 : 17 =
2 · 12 =	2 · 45 =	8 · 4 =	8 · 5 =
67 : 26 =	84 : 9 =	42 : 12 =	78 : 22 =

8.

13 · 7 =	42 : 6 =	36 : 4 =	5 · 12 =
90 : 45 =	92 : 38 =	70 : 5 =	95 : 2 =
22 : 11 =	49 · 2 =	17 · 6 =	56 : 39 =
9 · 10 =	88 : 8 =	78 : 3 =	9 · 4 =
78 : 8 =	58 : 9 =	2 · 34 =	54 : 3 =
65 : 13 =	3 · 33 =	900 : 3 =	52 : 14 =

9. Enne kojuminekut käisid ema ja Juuli kalaturul veel pisut ringi. Ühel laual oli ilmatu virn tindikalu, **8** senti kilo. Mitu kilo tindikalu oleks võinud ema saada **3** kilo ahvenate rahaga?

10. Sealsamas kõrval oli värskeid räimi, **24** senti kilo. Mitu kilo räimi saaks **75** sendi eest ja mitu senti jääks üle?

11. Mitu kilo latikaid saab **1** krooni eest ja mitu senti jääb veel üle, kui latikate kilost nõutakse **47** senti?

12. Koosta veel ülesandeid kaladest.

13.

38 · 2 =	66 : 10 =	11 · 9 =	48 : 16 =
67 : 8 =	44 : 11 =	85 : 17 =	63 : 21 =
92 : 46 =	5 · 15 =	42 : 8 =	9 · 2 =
49 : 7 =	71 : 6 =	6 · 5 =	88 : 22 =
3 · 24 =	4 · 20 =	84 : 16 =	2 · 18 =
81 : 9 =	84 : 14 =	800 : 4 =	94 : 24 =

14.

81 : 6 =	11 · 5 =	80 : 8 =	100 : 20 =
40 : 31 =	69 : 3 =	76 : 7 =	4 · 9 =
12 · 4 =	72 : 34 =	9 · 9 =	94 : 8 =
84 : 28 =	35 : 5 =	66 : 6 =	75 : 25 =
2 · 2 =	2 · 24 =	3 · 13 =	6 · 12 =
1000 : 300 =	48 : 32 =	700 : 400 =	59 : 22 =

15.

36 : 18 =	48 : 12 =	48 : 8 =	54 : 6 =
41 : 9 =	93 : 6 =	99 : 45 =	5 · 14 =
24 · 3 =	9 · 7 =	8 · 6 =	82 : 41 =
96 : 16 =	78 : 13 =	87 : 9 =	64 : 8 =
2 · 19 =	90 : 14 =	34 · 2 =	3 · 19 =
500 : 200 =	3 · 18 =	36 : 6 =	800 : 100 =

16.

9 · 8 =	77 : 5 =	4 · 13 =	63 : 7 =
18 : 9 =	65 : 38 =	80 : 5 =	2 · 11 =
73 : 7 =	7 · 2 =	64 : 2 =	55 : 2 =
4 · 5 =	64 : 4 =	31 : 4 =	19 · 3 =
50 : 12 =	3 · 34 =	39 · 2 =	12 : 6 =
24 : 8 =	78 : 2 =	500 : 300 =	1000 : 700 =

25-sendise rännak.

1. „Säh, Paul, mine too selle eest **3** kilo soola," ütles ema ja ulatas Paulile tuliuue **25**-sendise. Paul läks. Mis maksis soolakilo ja mitu senti sai Paul tagasi?

2. Kaupmees tahtis juba saadud raha laekasse visata, kuid keegi naisterahvas oli saanud temalt praegu **3** kilo leiba ja pani selle tasuks **1**-kroonise lauale. Kaupmees andis talle tagasi kõigepealt Paulilt saadud **25**-sendise ja peale selle veel laekast **3** kümnesendist. Mis maksis leivakilo?

3. Naisterahvas käis veel turul ja pöördus siis kodu poole. Pimedas taskus ringi vaadates nägi nüüd **25**-sendine seal peale enese veel **3** omasugust ja **4** määrdinud **1**-kroonist. Mitu senti oli seal kokku?

4. Tee ääres istus kerjaja. Naisterahval oli kerjajast hale meel ja et tal peenemat raha ei olnud, pani ta mütsi Pauli toodud **25**-sendise. Enne oli mütsis **4** kolmesendist ja **7** sendist. Arvuta.

5.	52 : 26 =	5 · 18 =	88 : 6 =	16 · 4 =
	3 · 17 =	96 : 32 =	70 : 35 =	56 : 28 =
	96 : 9 =	74 : 37 =	2 · 13 =	61 : 30 =
	64 : 31 =	6 · 15 =	64 : 32 =	80 : 7 =
	45 · 2 =	200 : 2 =	4 · 8 =	41 · 2 =
	87 : 29 =	68 : 33 =	1000 : 200 =	81 : 27 =
6.	100 : 8 =	90 : 15 =	2 · 31 =	78 : 39 =
	84 : 21 =	27 · 3 =	88 : 44 =	96 : 6 =
	7 · 6 =	76 : 19 =	90 : 12 =	2 · 29 =
	47 : 22 =	9 · 5 =	7 · 4 =	77 : 7 =
	12 · 8 =	100 : 50 =	84 : 6 =	19 · 2 =
	1000 : 500 =	37 : 16 =	88 : 11 =	30 : 6 =
7.	85 : 2 =	29 : 4 =	4 · 23 =	98 : 14 =
	4 · 18 =	88 : 3 =	79 : 46 =	8 · 3 =
	96 : 3 =	3 · 21 =	45 : 9 =	26 : 13 =
	72 : 4 =	41 : 41 =	20 · 4 =	20 : 7 =
	6 · 10 =	6 · 7 =	72 : 8 =	36 · 2 =
	900 : 200 =	86 : 43 =	700 : 300 =	90 : 10 =
8.	30 : 15 =	2 · 50 =	54 : 27 =	68 : 34 =
	81 : 17 =	96 : 24 =	75 : 8 =	2 · 15 =
	15 · 2 =	54 : 25 =	4 · 6 =	72 : 36 =
	70 : 7 =	4 · 22 =	62 : 31 =	11 · 2 =
	38 : 19 =	89 : 7 =	8 · 13 =	700 : 200 =
	2 · 36 =	46 : 23 =	400 : 2 =	35 : 4 =

9. Kerjaja istus veel pisut aega, kuni **50** senti täis sai, siis läks ja ostis toitainete-poest **2** kilo leiba ja **1** heeringa. Mitu senti jäi tal üle ja mis peame teadma, et seda arvutada?

10. Ka Pauli **25**-sendine jäi toitainete-poodi. Varsti tuli sinna poodi talumees ja ostis **15** saia à **5** senti. Mitu senti sai talumees **1** kroonist tagasi?

11. Talumehele tagasi antud raha oligi Pauli

25-sendine. Talumees kinkis selle raha oma pojale. Pojal oli nüüd **100** senti. Peale **25**-sendise oli tal veel **1** kümnesendine, teised olid kõik viiesendised. Mitu viiesendist oli poisil?

12. Mis võime veel arvutada **25**-sendise rännakust?

13.

3 · 30 =	98 : 2 =	31 · 3 =	100 : 2 =
59 : 5 =	26 · 2 =	81 : 2 =	80 : 76 =
44 : 2 =	66 : 3 =	40 : 4 =	2 · 49 =
2 · 400 =	900 : 400 =	18 · 2 =	68 : 4 =
93 : 3 =	7 · 7 =	66 : 31 =	19 · 5 =
14 · 5 =	63 : 5 =	92 : 2 =	85 : 3 =

14.

35 : 10 =	6 · 14 =	42 · 2 =	7 · 13 =
16 · 2 =	96 : 4 =	90 : 4 =	81 : 7 =
100 : 4 =	46 : 11 =	6 · 13 =	28 : 13 =
24 : 2 =	20 · 2 =	28 : 7 =	2 · 22 =
2 · 35 =	28 : 2 =	56 : 12 =	76 : 2 =
60 : 6 =	76 : 6 =	32 : 2 =	900 : 600 =

15.

6 · 11 =	58 : 2 =	93 : 9 =	2 · 14 =
72 : 5 =	22 · 3 =	54 : 2 =	44 : 3 =
36 : 8 =	99 : 8 =	2 · 39 =	67 : 9 =
13 · 3 =	3 · 20 =	60 : 10 =	96 : 2 =
68 : 2 =	92 : 5 =	24 · 4 =	15 · 5 =
35 : 14 =	4 · 200 =	68 : 5 =	59 : 11 =

16.

90 : 9 =	3 · 14 =	89 : 83 =	80 : 2 =
100 : 93 =	42 : 7 =	23 · 4 =	14 · 3 =
13 · 4 =	84 : 2 =	14 : 7 =	23 : 5 =
88 : 2 =	2 · 44 =	86 : 2 =	76 : 38 =
2 · 47 =	85 : 12 =	3 · 27 =	58 : 42 =
96 : 12 =	2 · 200 =	94 : 13 =	2 · 38 =

9. Murru môiste ettevalmistamine.

Meie ostuühingust.

1. Õpetaja oli toonud meie ostuühingule mitu kilo pruuni pakkimispaberit ja käskis kõik paberilehed **pooleks** lõigata. Minule anti **7** suurt lehte. Mitu poolt ma neist sain?

2. Jõepere Jaan ja Alatare Rein said kahe peale **19** lehte. Mitu poolt said nemad?

3. Hindreku Märdile anti **14** lehte. Üks neist oli katkine, sellest sai ainult ühe poole. Mitu poolt sai Märt?

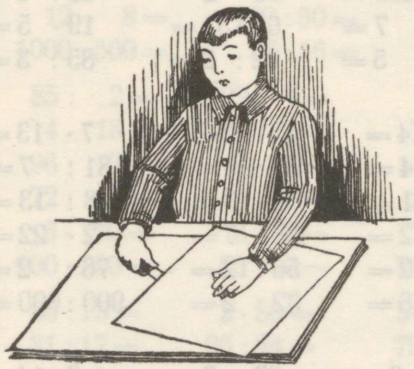

4. Õpetaja ise lõikas ka ja sai **32** poolt. Mitu lehte lõikas õpetaja?

5. Kõik saadud pooled asetas õpetaja kahele riiulile. Esimesele pani ta **72** poolt, teisele jäi **25** poolt rohkem. Mitmest tervest lehest olid kõik need pooled saadud?

6. Mitu poolt paberilehte saame **7** tervest, **12** ja poolest, **37** tervest, **45** ja poolest, **24** ja poolest, **39** tervest paberilehest?

7. Mitmes liitris on **9**; **17**; **24**; **95**; **52**; **68** poolt liitrit?

---

8. Ema keetis oma **2** tütrele hommikuks **3** muna. Kui palju sai kumbki?

9. Mitu muna sööb kumbki tütar nädalas, kui ema samuti talitab igal hommikul?

10. Isa jaotas oma **2** pojale ühetasa **5** lehte kirjutuspaberit. Mitu lehte sai kumbki?

11. Mitu lehte kirjutuspaberit saaks kumbki, kui isa neile jaotaks ühetasa **13**; **17**; **21**; **35**; **49** lehte?

3 : 2 = 1 ja **pool** — **5 : 2 = 2** ja **pool**

12.

17 : 2 =	71 : 2 =	97 : 2 =	83 : 2 =
59 : 2 =	19 : 2 =	41 : 2 =	37 : 2 =
23 : 2 =	27 : 2 =	69 : 2 =	51 : 2 =
45 : 2 =	89 : 2 =	15 : 2 =	65 : 2 =
61 : 2 =	35 : 2 =	21 : 2 =	49 : 2 =
33 : 2 =	53 : 2 =	73 : 2 =	91 : 2 =

13. Tükk nööri lõigati pooleks. Mis võime arvutada, kui teame, et nööri pikkus oli **10**; **13**; **28**; **35** m?

14. Karbis oli **24** sulge. Pooled on müüdud. Mitu sulge on järel?

15. Mitu sulge oleks järel, kui müüdud oleksid pooled **32**-st, **48**-st, **56**-st, **74**-st, **80**-st sulest?

16. Mitu sulge on pool **68**-st, **36**-st, **70**-st, **92**-st, **54**-st, **18**-st sulest?

17. Kui pikk palk tuleb pooleks saagida, et kummagi poole pikkus oleks **3** m?

18. Mitu kilo soola tuleb ühetasa mahutada kahte kotti, et kumbagi saaks **7**; **12**; **25**; **39** kilo?

19. Mitu senti raha peaks isa jaotama ühetasa oma **2** lapsele, et kumbki saaks **10**; **15**; **25**; **40**; **50** senti?

20. Mitmest sendist on pool **12**; **37**; **45**; **28**; **36**; **15** senti?

Vihikuid õmblemas.

1. Tõnn, Mann, Mall ja Jaan õmblesid vihikuid. Selleks murdsid nad suure paberilehe neljaks, sest

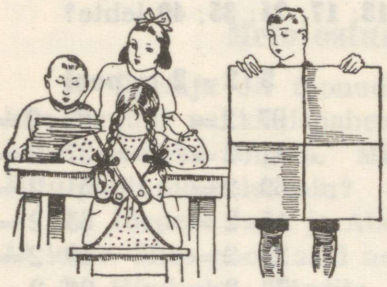

vihiku leht on üks **neljandik** ehk **veerand** suurest lehest. Tõnn võttis oma vihiku jaoks **5** suurt lehte. Mitu lehte sai Tõnni vihik paks?

2. Mann võttis oma vihiku jaoks poolteist lehte rohkem kui Tõnn. Kui paks sai Manni vihik?

3. Vahepeal oli ka Mall omale hästi paksu vihiku valmis õmmelnud. Selles oli **38** lehte. Mis võime siin arvutada?

4. Jaani vihik sai Malle omast **6** lehte õhem. Mitu suurt paberilehte läks Jaani vihikusse?

5. Mitu neljandikku saame **8** tervest, **12** ja poolest, **15** ja veerandist, **19** tervest, **21** ja kolmveerandist, **25** tervest paberilehest?

6. Mitmes meetris on **100**; **78**; **19**; **64**; **96**; **52** veerand meetrit?

---

7. Mann ulatas Jaanile ühe suure paberilehe ja käskis selle **4** lapse vahel ühetasa ära jaotada. Kuidas Jaan seda tegi ja missuguse osa lehest sai iga laps?

8. Selle järel pidi Mall sedasama tegema **2** suure lehega. Ta toimetas samuti kui Jaan: lõikas mõlemad lehed neljandikkudeks ja andis igale lapsele ühepalju neljandikke. Mitu neljandikku sai iga laps?

9. Kuidas seda võiks paremini teha ja missuguse osa lehest saaks iga laps siis?

10. Tõnnile tehti ülesandeks **3** suurt lehte **4** lapse vahel ühetasa ära jaotada. Kuidas toimetas Tõnn ja mis võime siin arvutada?

11. Mitu lehte paberit ja missuguse osa tervest lehest saab iga laps, kui **4** lapse vahel ühetasa ära jaotada **13**; **26**; **35**; **47**; **58**; **62**; **78** lehte paberit?

5 : 4 = 1 ja **veerand** **6 : 4 = 1** ja **pool**

12.

19 : 4 =	77 : 4 =	99 : 4 =	74 : 4 =
37 : 4 =	11 : 4 =	25 : 4 =	53 : 4 =
58 : 4 =	95 : 4 =	66 : 4 =	31 : 4 =
63 : 4 =	26 : 4 =	32 : 4 =	86 : 4 =
21 : 4 =	82 : 4 =	45 : 4 =	69 : 4 =
49 : 4 =	33 : 4 =	87 : 4 =	15 : 4 =

13. **92** sentimeetri pikkune niiditükk lõigati **4**-ks ühesuuruseks osaks. Mitme sentimeetri pikkune sai iga neljandik?

14. Mitu pliiatsit on veerand **60**-st pliiatsist?

15. Karbis oli **48** pliiatsikummit. Veerand neist müüdi ära. Mis võime siin arvutada?

16. Mis arvutaksime siis, kui müüdud oleks olnud veerand **72**-st, **80**-st, **96**-st, **48**-st, **16**-st, **32**-st pliiatsikummist?

17. Mitme meetri pikkune latt tuleb saagida neljaks, et iga neljandik oleks **1** m pikk?

18. Mitu liitrit tangu mahub **4** ühesuurusesse kasti, kui igasse kasti mahub **5**; **8**; **12**; **23** l?

19. Mitu senti maksab kilo kompvekke, kui veerand kilo maksab **25**; **50**; **100** senti?

20. Mitmest kompvekist on veerand **18**; **9**; **11**; **23**; **15**; **200** kompvekki?

Küüni väravaid tegemas.

1. Isa tegi küünile uusi väravaid. Ta mõõtis nende kõrguse ja valmismuretsetud laudade pikkuse ning leidis, et väravate kõrgus oli parajasti **kolmandik** laudade pikkusest. Mitmeks ühepikkuseks tükiks tuli saagida iga laud?

2. Isa saagis kolmandikkudeks **3** pikka lauda. Kumbagi väravasse läks **4** kolmandikku. Mitu kolmandikku jäi isal üle?

3. Mitu paari sääraseid väravaid oleks isa saanud ja mitu kolmandikku oleks tal üle jäänud, kui ta oleks kolmandikkudeks saaginud **6**; **11**; **8** sama pikka lauda?

4. Mitu lauda oleks pidanud isa kolmandikkudeks saagima ja mitu kolmandikku oleks tal üle jäänud, kui kumbagi väravasse oleks läinud **5** lauakolmandikku?

5. Mitu lauda oleks tulnud kolmandikkudeks saagida ja mitu kolmandikku oleks iga kord üle jäänud, kui oleks tahetud teha **2**; **4**; **6** paari sääraseid väravaid ja kui kumbagi väravasse oleks mahtunud **4** lauakolmandikku?

6. Mitu kolmandikku saame **5**-st, **9**-st, **12**-st, **16**-st, **25**-st, **32**-st tervest saelauast?

7. Kolmandik päevast nimetatakse söögivaheks. Mitu päeva ja mitu söögivahet on **27**; **39**; **56**; **63**; **72**; **84** söögivahet?

8. Ema tõi linnast pätsi magusat saia ja jaotas selle ühetasa oma **3** tütrele. Missuguse osa pätsist sai iga tütar?

9. Missuguse osa pätsist oleks saanud iga tütar siis, kui ema oleks toonud **2** pätsi?

10. Mitu kooki saab iga laps, kui **3** lapsele jaotada ühetasa **7**; **14**; **28**; **35**; **49** kooki?

4 : 3 = 1 ja **1 kolmandik**

11.

16 : 3 =	89 : 3 =	22 : 3 =	94 : 3 =
25 : 3 =	37 : 3 =	91 : 3 =	41 : 3 =
71 : 3 =	19 : 3 =	11 : 3 =	82 : 3 =
46 : 3 =	65 : 3 =	77 : 3 =	55 : 3 =
52 : 3 =	29 : 3 =	32 : 3 =	64 : 3 =
100 : 3 =	44 : 3 =	58 : 3 =	70 : 3 =

---

12. Kui pikk on kolmandik **6** m pikkusest saelauast?

13. Kui pikk on kolmandik **24**; **36**; **48**; **57**; **75**; **96** m pikkusest köiest?

14. Emal oli **54** muna. Kolmandiku neist müüs ta ära. Mis võime siin arvutada?

15. Mitu muna on kolmandik **9**-st; **18**-st; **39**-st; **45**-st; **63**-st; **96**-st munast?

---

16. Mitme meetri pikkuse saelaua peame saagima kolmeks, et kolmandik oleks **2** m pikk?

17. Ema viis oma või-tagavarast **2** kolmandikku linna, **1** kolmandiku jättis aga koju oma tarvituseks. Mis võime arvutada, kui teame, et ema jättis koju **5** kilo?

18. Mitu meetrit on meie õueväravast Alatare rehealuse nurgani, kui kolmandik sellest maast on **17** m?

19. Mitmest meetrist on kolmandik **10**; **28**; **30**; **32**; **18**; **25** m?

10. Kordamine.

Kellaajast.

I.

1. Ööpäevas on **24** tundi. Mitu tundi on pooles ööpäevas? — veerandis ööpäevas? — kolmandikus ööpäevas?

2. Mitu tundi on möödunud ööpäeva algusest kella **2**-ni öösi? — kella pool **5**-ni hommikul? — kella veerand **11**-ni enne lõunat? — kella **12**-ni päeval?

3. Mitu tundi on möödunud ööpäeva algusest kella **1**-ni päeval? — kella kolmveerand **4**-ni peale lõunat? — kella pool **10**-ni õhtul?

4. Mis on kell, kui ööpäeva algusest on möödunud **1**; **3**; **9**; **12**; **15**; **18**; **23** tundi?

5. Mis on kell, kui ööpäeva algusest on möödunud **4** ja pool; **13** ja veerand; **22** ja kolmveerand tundi?

6.

$4 \cdot 15 - 52 =$	$96 : 3 - 5 =$	$39 : 13 + 68 =$
$52 : 4 + 18 =$	$25 \cdot 3 + 17 =$	$2 \cdot 32 - 38 =$
$36 \cdot 2 - 54 =$	$30 : 2 - 8 =$	$87 : 3 + 14 =$
$82 : 2 - 6 =$	$2 \cdot 50 + 400 =$	$7 \cdot 6 - 17 =$
$4 \cdot 22 + 9 =$	$64 : 4 - 9 =$	$72 : 8 + 35 =$
$600 : 3 + 100 =$	$7 \cdot 7 + 29 =$	$8 \cdot 11 + 9 =$

7.

$2 \cdot 31 + 28 =$	$63 : 3 + 19 =$	$600 : 2 - 100 =$
$800 : 4 - 200 =$	$6 \cdot 14 - 17 =$	$11 \cdot 7 + 8 =$
$19 \cdot 2 + 4 =$	$80 : 10 + 17 =$	$90 : 2 - 13 =$
$80 : 2 - 27 =$	$9 \cdot 5 - 28 =$	$29 \cdot 3 + 8 =$
$14 \cdot 6 + 6 =$	$84 : 2 - 25 =$	$60 : 2 - 15 =$
$100 : 4 - 17 =$	$7 \cdot 8 + 39 =$	$37 \cdot 2 + 8 =$

8. Isa uinus öösi kell **12** ja ärkas hommikul kell **6**. Mitu tundi ta magas?

9. Aruvälja peremees sõitis kodust välja hommikul kell **8** ja jõudis linna enne lõunat kell **11**. Mitu kilomeetrit sõitis ta tunnis, kui Aruväljalt linna on **24** km?

10. Õppetöö algas koolis hommikul kell **8** ja lõppes päeval kell **2**. Mitu tundi vältas õppetöö?

11. Tööline tuli tööle hommikul kell **7** ja läks õhtule peale lõunat kell **6**. Lõunavaheaega pidas ta **1** tunni. Mitu krooni teenis ta päevas, kui talle tunnis maksti pool krooni?

12.

$13 \cdot 7 - 22 =$	$6 \cdot 4 + 19 =$	$36 : 6 + 42 =$
$78 : 6 + 8 =$	$33 : 3 - 5 =$	$17 \cdot 5 - 39 =$
$7 \cdot 12 - 45 =$	$3 \cdot 300 + 100 =$	$92 : 2 + 12 =$
$42 : 7 + 47 =$	$64 : 2 - 27 =$	$32 \cdot 3 - 27 =$
$9 \cdot 8 - 16 =$	$11 \cdot 8 + 5 =$	$63 : 7 + 13 =$
$98 : 2 + 29 =$	$1000 : 2 - 200 =$	$5 \cdot 7 - 29 =$

13.

$93 : 3 - 8 =$	$12 \cdot 3 - 27 =$	$85 : 5 - 15 =$
$2 \cdot 2 + 72 =$	$60 : 12 + 36 =$	$6 \cdot 13 + 9 =$
$40 : 2 - 9 =$	$5 \cdot 5 - 8 =$	$48 : 4 - 7 =$
$19 \cdot 3 + 25 =$	$72 : 9 + 27 =$	$7 \cdot 5 + 25 =$
$86 : 2 - 14 =$	$9 \cdot 7 - 17 =$	$42 : 2 - 7 =$
$6 \cdot 11 + 17 =$	$36 : 9 + 29 =$	$7 \cdot 4 + 53 =$

Kellaajast.

II.

1. Raudteel loendatakse kellaaega **1** — **24**, mitte **1** — **12**, nagu harilikult. Mis on kell hariliku kellaaja järgi, kui raudteel öeldakse „kell **13**“? — „kell **17**“? — „kell **21**“?

2. Kuidas öeldakse raudteel, kui harilikus kõnes öeldakse „kell **2** päeval“? — „kell **4** pärast lõunat“? — „kell **10** õhtul“? Kumb viis on parem ja mispoolest?

3. Raudtee sõiduplaanis seisab, et rong läheb välja Tallinnast kell 23^{20}. Mis on siis kell hariliku kellaaja järgi?

4. Mis on kell hariliku kellaaja järgi, kui raudtee sõiduplaanis seisab: 0^{30}; 1^{15}; 8^{10}; 13^{45}; 19^{50}; 23^{58}?

5.

$58 : 2 + 39 =$	$56 : 2 - 17 =$	$17 \cdot 4 - 26 =$
$8 \cdot 10 - 29 =$	$15 \cdot 3 + 7 =$	$25 : 5 + 34 =$
$66 : 22 + 16 =$	$96 : 2 - 36 =$	$10 \cdot 10 - 100 =$
$29 \cdot 2 - 29 =$	$3 \cdot 26 + 19 =$	$96 : 32 + 48 =$
$91 : 13 + 16 =$	$82 : 2 - 5 =$	$11 \cdot 5 - 47 =$
$6 \cdot 9 - 17 =$	$3 \cdot 8 + 37 =$	$14 : 2 + 84 =$

6.

$2 \cdot 9 + 7 =$	$50 : 2 + 45 =$	$74 : 2 - 19 =$
$99 : 3 - 17 =$	$4 \cdot 12 - 19 =$	$13 \cdot 4 + 48 =$
$2 \cdot 300 + 300 =$	$64 : 8 + 45 =$	$4 \cdot 11 - 35 =$
$78 : 3 - 18 =$	$2 \cdot 33 - 39 =$	$49 : 7 + 26 =$
$19 \cdot 4 + 18 =$	$56 : 7 + 37 =$	$94 : 2 - 39 =$
$76 : 2 - 19 =$	$24 \cdot 4 - 48 =$	$3 \cdot 25 + 7 =$

---

7. Õmblejal kulus lapse kuue õmblemiseks **5** tundi. Mis kellaajaks sai ta selle valmis, kui ta algas kell **7** hommikul?

8. Isa läks jaama kartuleid viima. Ta sõitis kodust välja hommikul kell **5**. Mis kellaajaks võib teda koju oodata, kui tal jaamaskäimiseks kulub harilikult **9** tundi?

9. Rong sõidab jaamast välja kell **11** enne lõunat. Sillaotsa Rein tahab selle rongiga linna sõita. Mis kellaajal peab ta kodust minema hakkama, et õigel ajal rongile jõuda, kui minemiseks kulub **3** tundi?

10. Tagametsast linna on **60** km. Tagametsa Jaan tahab jalgrattal kella **1**-ks päeval linna jõuda. Mis kellaajal peab ta kodust välja sõitma, kui ta sõidab tunnis keskmiselt **15** km?

11.

$28 : 2 + 86 =$	$6 \cdot 3 + 26 =$	$60 : 10 + 38 =$
$2 \cdot 400 - 500 =$	$72 : 2 - 8 =$	$5 \cdot 19 - 37 =$
$100 : 20 + 7 =$	$6 \cdot 8 + 49 =$	$38 : 2 + 4 =$
$4 \cdot 16 - 38 =$	$69 : 3 - 18 =$	$9 \cdot 6 - 48 =$
$84 : 42 + 8 =$	$3 \cdot 23 + 12 =$	$90 : 18 + 19 =$
$15 \cdot 5 - 47 =$	$75 : 3 - 15 =$	$23 \cdot 3 - 45 =$

12.

$13 \cdot 2 + 45 =$	$27 : 9 + 39 =$	$28 : 4 + 5 =$
$96 : 4 - 7 =$	$3 \cdot 31 - 9 =$	$27 \cdot 3 - 59 =$
$2 \cdot 19 + 47 =$	$63 : 9 + 46 =$	$75 : 5 + 9 =$
$81 : 3 - 19 =$	$4 \cdot 14 - 29 =$	$35 \cdot 2 - 35 =$
$6 \cdot 2 + 16 =$	$35 : 5 + 75 =$	$68 : 4 + 75 =$
$100 : 2 - 48 =$	$8 \cdot 9 - 5 =$	$48 \cdot 2 - 68 =$

Meie ostuühingust.

1. Kuu lõpul loendasime järelolevaid koolitarbeid. Sulgi oli ühes karbis **8**, teises aga **3 korda nii palju**, ehk teiste sõnadega, **3 korda rohkem.** Mitu sulge oli kahes karbis kokku?

2. Joonistusplokke oli kahesuguseid: suuremaid ja väiksemaid. Suuremaid oli **17,** väiksemaid aga **2** korda rohkem. Mitu joonistusplokki oli üldse?

3. Pliiatseid oli kandilisi ja ümmargusi. Kandilisi oli **60,** ümmargusi aga **4 korda vähem.** Mitu pliiatsit oli ostuühingul?

4. Kummisid oli väiksemaid ja suuremaid. Väiksemaid oli **45,** suuremaid aga **5** korda vähem. Mis arvutame kummidest?

5.

$4 \cdot 25 + 800 =$	$21 : 3 + 55 =$	$12 \cdot 4 + 19 =$
$54 : 2 - 8 =$	$2 \cdot 40 - 46 =$	$39 : 3 - 6 =$
$23 \cdot 3 + 28 =$	$95 : 5 + 14 =$	$2 \cdot 18 + 5 =$
$68 : 2 - 9 =$	$3 \cdot 29 - 78 =$	$51 : 3 - 9 =$
$5 \cdot 9 + 47 =$	$42 : 6 + 34 =$	$3 \cdot 19 + 23 =$
$92 : 4 - 9 =$	$4 \cdot 17 - 19 =$	$66 : 3 - 15 =$

6.

$57 : 3 + 59 =$	$50 \cdot 2 + 600 =$	$48 : 6 + 59 =$
$2 \cdot 500 - 800 =$	$70 : 2 - 7 =$	$7 \cdot 8 - 9 =$
$99 : 11 + 22 =$	$2 \cdot 42 + 8 =$	$34 : 2 + 6 =$
$31 \cdot 3 - 66 =$	$66 : 2 - 22 =$	$4 \cdot 18 - 26 =$
$72 : 3 + 27 =$	$2 \cdot 37 + 19 =$	$84 : 4 - 4 =$
$46 \cdot 2 - 47 =$	$22 \cdot 2 - 15 =$	$8 \cdot 7 + 18 =$

7. Vihikuid oli kolmes virnas: esimeses oli **13** vihikut, teises oli **5** korda rohkem kui esimeses, kolmandas aga **38** vihikut vähem kui teises. Mitu vihikut oli kolmes virnas kokku?

8. Siniseid sulepäid oli **8,** punaseid oli **6** korda rohkem. Arvuta.

9. Mustavärvilisi sülepäid oli **2** korda vähem kui siniseid ja punaseid kokku. Mis arvutame siin?

10. Mitu sulepead oli üldse?

11.

$5 + 33 \cdot 2 =$	$4 + 90 : 10 =$	$79 - 11 \cdot 5 =$
$1000 - 800 : 2 =$	$94 - 2 \cdot 43 =$	$300 + 900 : 3 =$
$8 + 32 \cdot 2 =$	$48 + 81 : 3 =$	$82 - 2 \cdot 13 =$
$45 - 27 : 3 =$	$34 - 9 \cdot 2 =$	$68 + 65 : 5 =$
$12 + 18 \cdot 3 =$	$26 + 77 : 11 =$	$41 - 4 \cdot 6 =$
$91 - 84 : 6 =$	$33 - 2 \cdot 3 =$	$67 + 90 : 5 =$

12.

$6 + 7 \cdot 11 =$	$48 + 99 : 11 =$	$52 - 95 : 5 =$
$81 - 65 : 13 =$	$87 - 3 \cdot 16 =$	$3 + 44 \cdot 2 =$
$36 + 2 \cdot 6 =$	$37 + 12 : 2 =$	$86 - 84 : 3 =$
$84 - 80 : 10 =$	$91 - 3 \cdot 24 =$	$400 + 2 \cdot 300 =$
$200 + 4 \cdot 200 =$	$29 + 11 \cdot 4 =$	$93 - 96 : 6 =$
$41 - 90 : 6 =$	$51 - 78 : 3 =$	$49 + 2 \cdot 17 =$

Aiast.

1. Ajades rohtaeda jalgtee sihti, mõõtis isa värava juurest kuni aia lõpuni **80** sammu ja jagas selle maa neljaks ühepikkuseks osaks. Iga neljandiku lõppu ta püstitas teiba. Kui pikk sai iga neljandik?

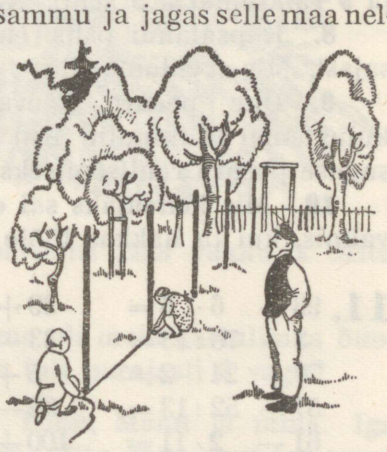

2. Meie Maretiga tahtsime teada, mitu meetrit on meie aed pikk. Selleks mõõtsime ühe teibavahe mõõtpaelaga. Saime **18** m. Arvuta.

3. Isa istutas meie aeda **28** noort õunapuud. Mis läksid need õunapuud maksma, kui **1** puust võeti

4. Mitu pirnipuud oleks isa saanud sama raha eest ja mitu krooni oleks tal jäänud üle, kui pirnipuu hind oli **3** krooni?

5.

$53-22\cdot 2=$	$97-96:2=$	$33+45:5=$
$14+76:4=$	$6+13\cdot 5=$	$97-13\cdot 3=$
$64-8\cdot 2=$	$700-1000:5=$	$18+85:5=$
$57+70:2=$	$9+26\cdot 2=$	$32-7\cdot 2=$
$93-23\cdot 2=$	$83-91:13=$	$9+69:23=$
$35+72:9=$	$55+3\cdot 11=$	$81-4\cdot 8=$

6.

$43+16\cdot 3=$	$66-8\cdot 6=$	$59+17\cdot 2=$
$81-48:3=$	$39+92:4=$	$82-48:12=$
$16+18\cdot 2=$	$97-5\cdot 3=$	$23+8\cdot 4=$
$42-88:11=$	$17+80:5=$	$71-84:7=$
$8+27\cdot 2=$	$100-2\cdot 29=$	$65+2\cdot 14=$
$71-32:8=$	$67+96:12=$	$53-76:19=$

7. Ema ostis **4** suuremat tomatitaime à **12** senti ja **9** väiksemat à **5** senti. Arvuta.

8. Kapsataimi ostis ema **300**, makstes **28** senti sajast. Mis arvutame siin?

9. Ühe peenra kaevamiseks ja rehitsemiseks kulus emal **15** minutit. Kui palju läks tal aega **20** seesuguse peenra rehitsemiseks?

10. Mis kellaajaks sai ema kõik need **20** peenart valmis, kui ta hakkas tööle hommikul kell **9**?

11.

$93-6\cdot 6=$	$39+3\cdot 14=$	$38+56:4=$
$8+78:13=$	$83-42:3=$	$81-3\cdot 9=$
$77-24\cdot 2=$	$5+2\cdot 38=$	$58+84:3=$
$57+52:13=$	$62-70:5=$	$96-31\cdot 2=$
$61-2\cdot 11=$	$100+20\cdot 5=$	$89+22:2=$
$58+100:25=$	$51-28:14=$	$74-3\cdot 2=$

12.

$92-16\cdot 4=$	$51+3\cdot 5=$	$28+35:7=$
$43+36:4=$	$92-48:2=$	$54-3\cdot 12=$
$85-3\cdot 3=$	$44+2\cdot 22=$	$35+76:4=$
$28+52:2=$	$66-96:12=$	$51-6\cdot 7=$
$74-2\cdot 23=$	$39+2\cdot 24=$	$200+600:3=$
$25+81:9=$	$64-40:8=$	$93-5\cdot 17=$

Kartuleid panemas.

1. Panime kartuleid. Isa nõudmisel pidi panema iga meetri peale **3** kartulit. Mitu meetrit olid vaod pikad, kui igasse vakku pandi **87** kartulit?

2. Suuremad kartulid lõikas ema pooleks. Ühte vakku panin **55** tervet kartulit, teised olid kõik poolikud. Mitmest tervest kartulist olid need poolikud saadud?

3. Üldse panime õue-aeda **4** kotti kartuleid. Igast kotist tuli **18** meie väikest korvitäit. Niisuguseid korvitäisi läks vakku **2**. Mitu vagu oli õueaias?

4. Mitme meetri laiune oli meie kartulimaa õueaias, kui iga meetri kohta tuli parajasti **2** vagu?

5. Olime kolmekesi: Tõnn, Mann ja mina. Iga laps pani ühepalju vagusid. Mitu vagu pani iga laps? Mitu korvitäit pani iga laps? Mitu kotti pani iga laps?

6.

$35 + 2 \cdot 28 =$	$37 + 78 : 2 =$	$700 - 3 \cdot 200 =$
$43 - 56 : 8 =$	$700 - 25 \cdot 4 =$	$59 + 88 : 4 =$
$17 + 11 \cdot 6 =$	$29 + 36 : 12 =$	$72 - 21 \cdot 3 =$
$61 - 60 : 4 =$	$91 - 5 \cdot 13 =$	$23 + 32 : 4 =$
$4 + 2 \cdot 39 =$	$39 + 26 : 2 =$	$84 - 28 \cdot 2 =$
$77 - 54 : 3 =$	$71 - 9 \cdot 3 =$	$55 + 24 : 4 =$

7.

$23 + 72 : 4 =$	$75 - 18 : 2 =$	$96 - 22 \cdot 4 =$
$83 - 22 \cdot 3 =$	$28 + 14 \cdot 4 =$	$27 + 66 : 11 =$
$6 + 48 : 6 =$	$95 - 52 : 2 =$	$91 - 12 \cdot 7 =$
$77 - 3 \cdot 13 =$	$36 + 2 \cdot 27 =$	$16 + 45 : 3 =$
$34 + 84 : 12 =$	$54 - 70 : 10 =$	$65 - 4 \cdot 3 =$
$95 - 39 \cdot 2 =$	$44 + 2 \cdot 4 =$	$28 + 98 : 7 =$

8. Väljale pandi iga meetri kohta **4** kartulit. Lugesin korvi **100** kartulit ja sain neist täis **1** neljandiku vaost. Kui pikad olid vaod?

9. Isa ütles, et seesuguseid kartuleid, nagu meie maha panime, läheb keskmiselt **25** tükki kilosse. Mitu kilo kartuleid läks ühte vakku?

10. Mitu vagu saime täis ühest kotist, kui kotitäis kartuleid kaalub **96** kg?

11. Mitme meetri laiune võis olla meie kartulipõld, kui meil läks sinna maha **17** kotti kartuliseemet ja kui kartulivao laius oli pool meetrit?

12. Koosta veel ülesandeid kartulipanemisest.

13.

$46 + 14 \cdot 2 =$	$76 - 4 \cdot 7 =$	$800 - 600 : 2 =$
$62 - 84 : 12 =$	$400 + 800 : 4 =$	$59 + 3 \cdot 4 =$
$33 + 8 \cdot 8 =$	$58 - 2 \cdot 16 =$	$61 - 96 : 8 =$
$55 - 40 : 5 =$	$16 + 45 : 9 =$	$100 + 3 \cdot 300 =$
$87 + 4 \cdot 2 =$	$800 - 2 \cdot 200 =$	$46 - 24 : 3 =$
$66 - 56 : 2 =$	$49 + 72 : 6 =$	$65 + 4 \cdot 4 =$

14.

900—1000 : 2=	76+ 4 · 5=	79+36 : 3=
49+ 3 · 15=	53—68 : 2=	61—21 · 2=
74— 76 : 2=	18+ 3 · 18=	25+ 9 · 4=
48+ 4 · 9=	73—16 : 2=	56—54 : 6=
95— 63 : 9=	55+ 2 · 7=	500+ 5 · 20=
4+ 3 · 6=	52—30 : 6=	51—91 : 7=

Väljasõidust.

1. Sõitsime kooliga terveks päevaks linnast välja. Ema oli mulle kaasa ostnud **4** saia à **6** senti. Arvuta.

2. Juustu mul oli kaasas **100** g. Selle juustu kilo oli maksnud **2** krooni. Mis maksab pool kilo seesugust juustu? Mitu grammi on pooles kilos? Mis maksis ema **100**-st grammist?

3. Siis mul oli veel kaasas veerand kilo vorsti, veerand kilo leiba ja **100** g kompvekke. Mis arvutame siin, kui teame, et vorstikilo maksis **1** kroon, leivakilo **16** senti ja kompvekikilo **90** senti?

4. Janu kustutamiseks oli ema mulle teinud ühe pudelitäie sidrunivett. Selleks tal kulus **2** sidrunit à **8** senti. Mitme sendi eest oli mul toidukraami kaasas?

5. Mis kaalus kõik see toidukraam, kui sidrunivesi ühes pudeliga kaalus **1** kg ja saiad **300** g?

6.

(92—47) : 15=	(5+87) : 23=	(31— 9) · 2=
(15+28) · 2=	(92—57) · 2=	(27+ 28) : 11=
(46— 8) : 38=	(19+43) : 31=	(47— 29) · 4=
(42+ 3) · 2=	(63—59) · 13=	(15+ 77) : 15=
(51—19) : 16=	(65+ 7) : 29=	(71— 53) · 5=
(23+ 1) · 3=	(83—69) · 5=	(500+400) : 9=

7.

(44—39) · 16=	(69+19) : 44=	(57— 24) · 3=
(33+48) : 27=	(82—68) · 3=	(200+500) : 7=
(42—36) · 12=	(24+59) : 7=	(82— 77) · 18=
(72+18) : 20=	(81—65) · 5=	(39+ 35) : 9=
(95—59) : 12=	(7+53) : 15=	(38— 18) · 4=
(13+29) · 2=	(91—79) · 8=	(68+ 7) : 15=

8.

(37+ 19) : 14=	(41— 34) · 10=	(25+ 73) : 14=
(73— 67) · 5=	(85+ 9) : 18=	(62— 59) · 17=
(5+ 58) : 21=	(81— 79) · 8=	(83+ 9) : 38=
(64— 57) · 14=	(400+400) : 300=	(74— 63) · 9=
(500+500) : 10=	(94— 71) · 4=	(100+200) : 100=
(92— 88) · 24=	(300+500) : 2=	(73— 68) · 4=

9.

(45—38) · 13=	(200+300) : 5=	(75—59) · 6=
(19+67) : 43=	(34+ 2) · 2=	(47+48) : 13=
(86—79) · 3=	(32+ 28) : 30=	(76—68) · 7=
(91—45) : 23=	(95— 47) : 24=	(14+58) : 24=
(92—78) · 7=	(14+ 27) · 2=	(73—39) · 3=
(14+39) : 2=	(87— 29) : 29=	(75+25) : 50=

---

10. Piletiraha võeti **55** senti ja piimaraha **8** senti lapselt. Mul oli kaasas **3** kahekümneviie-sendist. Mitu senti sain ma tagasi?

11. Rong sõitis välja kell 8^{35}. Mis kellaajal pidin ma kodust minema hakkama, kui ma teadsin, et mul minekuks kulub **25** minutit ja **20** minutit enne rongi ärasõitu kästi kõigil jaamas olla?

12. Sõit rongil kestis **25** minutit. Mis kellaajaks jõudsime sihtjaama?

13. Mitu tundi saime metsas mängida, kui pidime kell 18^{30} jälle jaamas olema ja kui edasi tagasi käimiseks kulus **1** tund?

14. Koosta veel ülesandeid väljasõidust?

15.

(74 − 69) · 12 =	(36 + 28) : 32 =	(62 − 53) · 11 =
(700 + 100) : 8 =	(98 − 57) · 2 =	(17 + 25) : 21 =
(43 − 28) · 6 =	(87 + 12) : 16 =	(73 − 58) · 4 =
(55 + 18) : 14 =	(91 − 59) · 3 =	(58 + 39) : 32 =
(26 − 23) · 2 =	(19 + 35) : 9 =	(72 − 67) · 2 =
(19 + 23) : 14 =	(73 − 58) · 4 =	(46 + 37) : 25 =

16.

(26 + 16) : 2 =	(6 + 25) · 3 =	(99 − 97) · 41 =
(85 − 79) · 15 =	(86 − 38) : 16 =	(37 + 45) : 8 =
(300 + 700) : 5 =	(11 + 27) · 2 =	(42 − 27) · 6 =
(74 − 66) · 9 =	(33 − 25) : 4 =	(200 + 700) : 3 =
(36 + 57) : 19 =	(14 + 35) · 2 =	(71 − 38) · 3 =
(65 − 58) · 12 =	(37 − 29) : 2 =	(13 + 38) : 17 =

17.

(5 + 29) : 11 =	(82 − 79) · 20 =	(75 − 56) · 4 =
(27 − 15) · 5 =	(56 + 18) : 21 =	(16 + 55) : 6 =
(58 + 39) : 32 =	(74 − 55) · 5 =	(39 − 35) · 7 =
(53 − 48) · 14 =	(35 + 49) : 36 =	(13 + 59) : 12 =
(56 + 28) : 21 =	(75 − 69) · 7 =	(82 − 57) · 2 =
(90 − 60) · 3 =	(37 + 29) : 33 =	(29 + 66) : 19 =

18.

(71 − 68) · 9 =	(97 − 89) · 9 =	(59 + 29) : 22 =
(9 + 43) : 26 =	(90 − 20) : 14 =	(47 − 19) · 3 =
(99 − 69) · 2 =	(67 − 58) · 7 =	(34 + 58) : 35 =
(53 + 27) : 40 =	(27 + 19) : 2 =	(21 − 13) · 8 =
(91 − 79) · 6 =	(81 − 78) · 8 =	(64 + 36) : 5 =
(54 + 8) : 5 =	(400 + 300) : 200 =	(37 − 29) · 9 =

Meie ostuühingust.

1. Viimsel aprillil oli meie ostuühingul koolitarbeid kokku **300** sendi eest, mai jooksul tuli juurde **600** sendi eest ja müüdi sama aja jooksul **800** sendi eest. Mitme sendi eest pidi olema koolitarbeid järel viimsel mail?

2. Loendamisel oli koolitarvete kapis **26** lehte kollast raamatupaberit, **15** sulge, **3** pliiatsit ja **2** sulepead. Leht paberit maksis pool senti, sulg **1** sent, pliiats **6** senti ja sulepea **7** senti. Arvuta.

3. Peale selle oli kapis veel mõni vihik à **5** senti. Mitu vihikut pidi kapis olema?

4. Kuid vihikuid oli kõigest **6**. Kartsin juba, et tuleb puudujääk, siis aga tuli äkki meelde, et müüsin eelmisel päeval puuduva summa eest Sillaotsa Karlale mõne lehe raamatupaberit ja **1** sulepea võlgu. Mitu lehte paberit müüsin Sillaotsa Karlale?

5.

(18+78) : 24=	(54—49) · 15=	(29— 25) · 21=
(11— 8) · 20=	(4+57) : 3=	(100+300) : 200=
(13+87) : 10=	(31—26) · 8=	(83— 49) · 2=
(82—68) · 3=	(38+59) : 12=	(16+ 48) : 16=
(4+89) : 31=	(46—29) · 3=	(77— 69) · 3=
(85—46) · 2=	(6+15) : 7=	(6+ 89) : 19=

6.

(51—36) · 2=	(92— 89) · 32=	(16+67) : 27=
(68+29) : 17=	(43+ 29) : 11=	(82—78) · 10=
(46—37) · 10=	(21— 17) · 23=	(15+69) : 14=
(24+47) : 4=	(300+100) : 2=	(61—57) · 14=
(92—87) · 6=	(55— 37) · 5=	(34+38) : 30=
(68+12) : 15=	(44+ 38) : 41=	(29— 7) · 4=

7.

90 : (91—46)=	2 · (19+ 19)=	40 : (6+ 4)=
2 · (6+27)=	52 : (94— 88)=	2 · (83— 34)=
75 : (52—27)=	9 · (6+ 5)=	64 : (17+ 15)=
5 · (9+ 7)=	500 : (1000—600)=	2 · (79— 39)=
72 : (71—48)=	6 · (5+ 9)=	65 : (15+ 17)=
4 · (7+ 9)=	98 : (78— 29)=	3 · (400—100)=

8.

8 · (4+ 8)=	3 · (18+ 6)=	7 · (2+ 9)=
54 : (87—79)=	800 : (600—400)=	90 : (82—47)=
3 · (19+ 8)=	7 · (7+ 7)=	3 · (17+ 6)=
99 : (92—47)=	56 : (65— 37)=	95 : (81—52)=
2 · (17+19)=	2 · (8+ 33)=	2 · (9+14)=
78 : (76—37)=	54 : (73— 46)=	75 : (91—67)=

9. Koolitarvete kapis oli kuu alul **17** vihikut. Kuu jooksul toodi juurde **3** pakki à **25** vihikut. Kuu lõpul oli neid järel **95** sendi eest. Mitu vihikut müüdi kuu jooksul, kui vihik maksis **5** senti?

10. Kuu alul oli koolitarvete kapis **7** pliiatsit. Kuu jooksul toodi neid juurde **100** sendi eest, hinnaga **50** senti tosin, ja müüdi sama aja jooksul **85** sendi eest, hinnaga à **5** senti. Mitu pliiatsit oli kuu lõpul järel?

11. Mitu senti saadi kasu **60** sulepea müügist, kui ostes maksti nende tosinast **75** senti, müües võeti aga tükist **7** senti?

12. Koosta veel ülesandeid koolitarvete ostust ja müügist.

13.

98 : (7+25)=	4 · (8+ 9)=	3 · (8+ 8)=
3 · (92—59)=	97 : (46—18)=	1000 : (900—800)=
87 : (7+36)=	2 · (5+26)=	2 · (29+ 13)=
2 · (95—49)=	36 : (64—46)=	90 : (52— 27)=
44 : (5+ 6)=	6 · (8+ 7)=	5 · (9+ 8)=
13 · (84—78)=	72 : (82—46)=	78 : (85— 59)=

14.

3 · (9 + 23) =	3 · (2 + 29) =	3 · (9 + 24) =
96 : (65 — 49) =	35 : (53 — 39) =	48 : (67 — 53) =
2 · (19 + 11) =	5 · (7 + 5) =	4 · (87 — 68) =
49 : (85 — 78) =	78 : (63 — 45) =	98 : (5 + 18) =
4 · (18 + 7) =	5 · (400 — 200) =	2 · (15 + 27) =
800 : (1000 — 300) =	54 : (67 — 49) =	100 : (94 — 35) =

15.

4 · (14 + 8) =	7 · (400 — 300) =	2 · (6 + 39) =
92 : (75 — 29) =	26 : (6 + 7) =	85 : (52 — 35) =
2 · (11 + 9) =	2 · (83 — 57) =	5 · (9 + 6) =
80 : (85 — 69) =	70 : (8 + 6) =	83 : (95 — 67) =
3 · (3 + 18) =	2 · (600 — 200) =	3 · (16 + 9) =
74 : (53 — 16) =	62 : (4 + 13) =	91 : (37 — 18) =

16.

4 · (19 + 2) =	85 : (9 + 29) =	4 · (8 + 2) =
87 : (67 — 38) =	2 · (86 — 38) =	34 : (75 — 58) =
2 · (6 + 18) =	50 : (6 + 16) =	2 · (19 + 26) =
96 : (28 — 9) =	3 · (62 — 34) =	96 : (67 — 19) =
3 · (18 + 12) =	60 : (17 + 3) =	3 · (17 + 5) =
92 : (92 — 78) =	9 · (300 — 200) =	84 : (53 — 25) =

Kastikestest.

1. Mihklil on mitu **ühesuuruse põhjaga** kastikest. Üks on **8** cm kõrge, sinna mahub **16** tassitäit liiva. Teine **sama suure põhjaga** on **2** korda nii kõrge. Mitu tassitäit liiva mahub kõrgemasse kastikesse?

2. Mitu tassitäit liiva mahub kummagi kõrguse iga sentimeetri kohta?

3. Mitu tassitäit liiva mahub sama suure põhjaga kolmandasse kastikesse, mis on **9** sentimeetrit madalam kui kaks eelmist kokku?

4. Mitu tassitäit liiva mahub **18** sentimeetri kõrgusesse kasti, kui temaga ühesuuruse põhjaga **5** sentimeetri kõrgusesse kasti mahub **15** tassitäit?

5.

$2 \cdot (61 - 36) =$	$600 : (1000 - 700) =$	$12 \cdot (97 - 89) =$
$24 : (5 + 7) =$	$4 \cdot (6 + 8) =$	$100 : (8 + 39) =$
$2 \cdot (600 - 100) =$	$68 : (62 - 28) =$	$5 \cdot (96 - 78) =$
$93 : (12 + 19) =$	$2 \cdot (5 + 38) =$	$84 : (37 + 5) =$
$4 \cdot (97 - 79) =$	$28 : (52 - 45) =$	$2 \cdot (600 - 200) =$
$90 : (17 + 13) =$	$3 \cdot (9 + 19) =$	$75 : (16 + 18) =$

6.

$67 : (67 - 52) =$	$3 \cdot (98 - 69) =$	$67 : (73 - 45) =$
$4 \cdot (9 + 9) =$	$93 : (27 + 8) =$	$2 \cdot (8 + 27) =$
$78 : (64 - 29) =$	$10 \cdot (74 - 65) =$	$99 : (91 - 54) =$
$2 \cdot (9 + 3) =$	$100 : (8 + 25) =$	$4 \cdot (4 + 19) =$
$76 : (57 - 19) =$	$2 \cdot (63 - 29) =$	$68 : (56 - 37) =$
$3 \cdot (7 + 18) =$	$50 : (1 + 9) =$	$2 \cdot (6 + 9) =$

---

7. Mitu sentimeetrit kerkib sool **12** sentimeetri kõrguses kastikeses iga kilo juurdepuistamisel, kui sinna üldse mahub **6** kg soola?

8. Mitu kilo soola mahub **24** sentimeetri kõrgusesse kasti, kui sama suure põhjaga **8** sentimeetri kõrgusesse kasti mahub **4** kg?

9. Mitu liitrit tangu mahub kokku kahte ühesuuruse põhjaga kasti, üks **32** sentimeetrit, teine **20** sentimeetrit kõrge, kui madalamasse mahub **10** liitrit?

10. Mitu kilo kaeru mahub meetrikõrgusesse salve, kui iga **20** kg juurdepuistamisel kaerad selles salves kerkivad **2** sentimeetrit?

11. Mis võime veel ühesuuruste põhjadega kastidest arvutada?

12.

$2 \cdot (500-100) =$	$40 : (11+9) =$	$4 \cdot (7+17) =$
$30 : (2+8) =$	$2 \cdot (77-29) =$	$71 : (46-17) =$
$10 \cdot (65-58) =$	$22 : (7+4) =$	$2 \cdot (19+28) =$
$98 : (13+19) =$	$3 \cdot (600-500) =$	$94 : (84-37) =$
$2 \cdot (57-28) =$	$92 : (17+29) =$	$2 \cdot (6+4) =$
$100 : (29+15) =$	$8 \cdot (500-400) =$	$60 : (88-68) =$

13.

$2 \cdot (27+13) =$	$7 \cdot (65-58) =$	$100 : (89-64) =$
$40 : (34-18) =$	$84 : (17+4) =$	$4 \cdot (13+8) =$
$3 \cdot (76-49) =$	$2 \cdot (8+16) =$	$50 : (88-45) =$
$92 : (88-67) =$	$95 : (82-63) =$	$2 \cdot (19+13) =$
$2 \cdot (7+28) =$	$9 \cdot (1+8) =$	$80 : (12+8) =$
$70 : (83-48) =$	$30 : (7+8) =$	$8 \cdot (500-400) =$

Sisu.

		Lk.
1.	Arvud 20—100	3
2.	Liitmine ja lahutamine saja piiris	6
3.	Sajalised tuhande piiris	43
4.	Sajaliste liitmine ja lahutamine tuhande piiris	46
5.	Liitmise ja lahutamise kordamine	48
6.	Korrutamine ja jagamine saja piiris	58
7.	Sajaliste korrutamine ja jagamine tuhande piiris	110
8.	Korrutamise ja jagamise kordamine	113
9.	Murru mõiste ettevalmistamine	122
10.	Kordamine	128

A-9379

Hind 1 kr.